

**MORA
KOMMUN**

Årsredovisning 2022

Omslagsbild: Nationaldagen 2022

Innehåll

INLEDNING

Kommunstyrelsens ordförande har ordet
Vart gick skattepengarna?

4

5

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Översikt över verksamhetens utveckling

6

Den kommunala koncernen

8

Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

13

Utvärdering av resultat och ekonomisk ställning

19

Händelser av väsentlig betydelse

24

Styrning och uppföljning

26

God ekonomisk hushållning - måluppfyllelse

29

Balanskravsresultat

38

Väsentliga personalförhållanden

39

Förväntad utveckling

42

EKONOMISK REDOVISNING

Resultaträkning

48

Kassaflödesanalys

49

Balansräkning

50

Noter

51

Finansiella nyckeltal

64

Stiftelseförvaltning

65

Ord- och begreppsförklaring

66

Driftredovisning

67

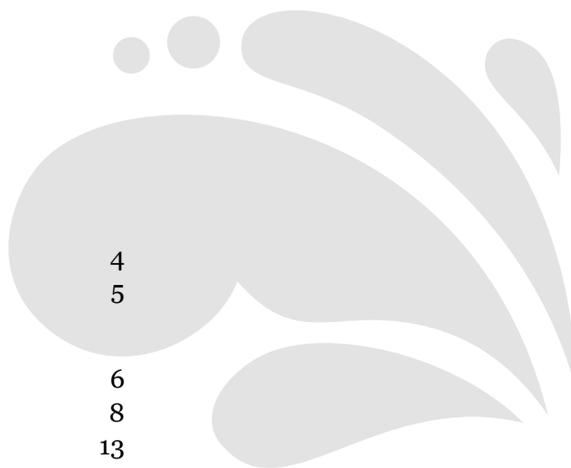
Investeringsredovisning

73

BILAGOR

Revisionsberättelse

75

Kommunstyrelsens ordförande

2022 präglades fortfarande till stor del av pandemin. Den 9 februari upphörde coronarestriktionerna, och det var många som såg fram emot den kommande våren då vi skulle återgå till det normala. Det blev inte riktigt så då Ryssland invaderade Ukraina den 24 februari. Det fruktansvärda kriget påverkar på många sätt, och förutom allt mänskligt lidande så påverkas mycket annat. Kriser har präglat året och det ekonomiska läget har varit mycket osäkert. Genom en mängd olika effektiviseringar i fastigheterna har energiförbrukningen minskats med en fjärdedel. Utsläppen från våra resor minskade, mycket tack vare att vi nu kan tanka med HVO (hydrerad vegetabilisk olja). För varje skatteprognos som presenterats under året så har resultatet förändrats. Detta har varit påfrestande och att ställa om har fått en ny innebörd. Det ekonomiska resultatet blev plus 32,7 miljoner, vilket är 5 miljoner bättre än budgeten som var 27,7 miljoner.

Befolkningen i Mora fortsatte att växa, vilket är positivt då kompetensförsörjningen fortfarande är en av våra största utmaningar. Som ett led i detta infördes en anställningsgaranti för alla som tar examen som undersköterska och barnskötare på Mora gymnasium samt vuxenutbildning.

Tillgänglighet är en viktig fråga och i april fattade Trafikverket ett historiskt beslut om att införa trafikplikt med flyg Mora–Arlanda. Detta är något som vi kämpat länge för och beslutet bidrar till kommunens utveckling och tillväxt, framför allt för export- och besöksnäringen. Trafiken kommer att starta i oktober 2023. Under sommaren gick genomfartsprojektet vidare i delsträcka 2. Hela projektet beräknas vara klart hösten 2024.

I april tog Strandenprojektet en ny vändning då kommunfullmäktige beslutade att gå vidare med Morastrand AB som samarbetspartner. Ett uppdragsavtal har tagits fram och det innehåller samma förutsättningar som gällt för de externa aktörerna. Arbetet med den nya förskolan på Tuvan gick också vidare, och hösten 2023 är det inflyttning i den nya förskolan. Vidare så minskades matsvinnet i våra skolor, och det görs ett fantastiskt fint arbete på den fronten i våra kök. Under hösten togs det fram ett förslag på en ny ungdomshall på Prästholmen. Smidjegrav är den enda ishallen i Mora och det är stor brist på träningstider.

Varje år genomförs olika mätningar. I Svenskt Näringslivs ranking tappade Mora något. Resultatet blev 3,3 på en 5-gradig skala. Företagen anser att informationen från kommunen måste förbättras och dialogen behöver bli bättre. Vidare så lyfts behovet av tillgång till relevant kompetens som ett stort problem. Under hösten har ett arbete pågått med att ta fram en ny näringslivsstrategi. Det är ett prioriterat område att ha ett gott näringslivsklimat i Mora kommun.

Det fanns en del att fira under 2022. Vasaloppet firade 100 år och det märktes vid flera tillfällen under året. I februari genomfördes Jubileumsvasan och sedan uppmärksammades de 100 åren både under vinter- och sommarveckorna. Slutet på året blev dock dramatiskt då en brand utbröt på Mora skidstadion i början av november. Det var förråd som brann ner och här fanns största delen av Vasaloppets utrustning. Ett stort arbete har genomförts för att kunna bygga ny utrustning till kommande tävlingar. Nationaldagen kunde firas på plats efter digitala firanden under pandemin. Det blev en fin dag med ett gediget program. Även Ukrainas nationaldag firades, och det blev också ett välbesökt evenemang. Sedan 11 mars vajar dessutom Ukrainas flagga utanför kommunhuset.

Det är många som bidrar till den fina utvecklingen i Mora. Stort tack för alla insatser under året.

*Anna Hed
Kommunstyrelsens ordförande*

Vart gick skattepengarna?

Var kommer pengarna ifrån?

Kommunens verksamheter finansieras till största del genom skatteintäkter och olika statsbidrag, totalt 77 procent. Därefter kommer bidrag som står för 11 procent. Hyror och arrenden uppgår till 3 procent

och cirka 3 procent kommer från avgifter och taxor som kommunen tar ut för till exempel barnomsorg och äldreomsorg.

100 kronor av kommunens intäkter fördelar sig så här:

Hur användes skattepengarna?

Intäkterna som beskrivs ovan fördelades mellan de verksamheter som kommunen ansvarar för.

Störst andel, 71 procent, fördelades till vård, skola och omsorg. Hur medlen användes visas nedan.

100 kronor i skatt fördelades så här:

Översikt över verksamhetens utveckling

Inledning

Årsredovisningen innehåller en översiktlig och sammanfattande redogörelse för utvecklingen av kommunkoncernens och kommunens verksamhet och resultat. Uppföljningen i årsredovisningen utgår från kommunens styrmodell, kommunplanen och den strategiska planen. Nämnder och bolag lämnar underlag till kommunens övergripande årsredovisning som fastställs av kommunfullmäktige i maj.

Här redovisas och analyseras utfall av både ekonomi och verksamhet. Syftet är att ge en bred bild av verksamheten med utgångspunkt från målen för god ekonomisk hushållning.

Verksamhetens utveckling

Effekten av pandemin hade knappt hunnit avta för rån situationen i Ukraina kraftigt försämrades, vilket påverkade den kommunala verksamheten och ekonomin. Inflationen ökade kraftigt och prishöjningar på energi, livsmedel och drivmedel var något kommunerna behövde hantera.

De negativa konjunkturutsikterna och den höga inflationen kom snabbt och gav ett bekymmersamt läge för de flesta kommuner och regioner. Samtidigt som kommunsektorn behöver hantera ett ekonomiskt tufft läge framöver, kvarstår utmaningen med att hitta arbetskraft med rätt kompetens.

Den kommunala koncernen redovisade ett resultat på 43,7 mkr, vilket var 29,2 mkr lägre än 2021. Kommunens resultat uppgick till 32,7 mkr, en minskning med 30,5 mkr. I tabellerna nedan lämnas en översikt över verksamhetens utveckling. Resultatet förklaras främst av högre skatteintäkter på grund av att återhämtningen i svensk ekonomi skedde snabbare än tidigare prognoser visade, men även av högre generella statsbidrag och reavinster i pensionsfonden.

Trots utmaningarna uppnåddes de tre finansiella målen samtidigt som de flesta verksamhetsmål uppnåddes helt eller delvis. Investeringsnivån kommande år är hög. Investeringsstakten och kostnaderna för avskrivningar måste dämpas för att

kommunen fortsättningsvis ska nå samtliga finansiella mål. Måluppfyllelsen behöver bli bättre i vissa verksamheter.

Osäkerheten kring hur ekonomin utvecklas är fortfarande hög, men nu kretsar osäkerheten kring den ryska invasionen av Ukraina och dess påverkan på övriga Europa och världen i termer av finansiella och ekonomiska konsekvenser.

I grunden har Mora en stabil ekonomi med goda förutsättningar. Förutom krig, pandemi och lågkonjunktur står kommunen inför stora utmaningar när det gäller kompetensförsörjningen och att upprätthålla välfärden när andelen barn, unga och äldre ökar i befolkningen. Därför är det av största vikt att arbetet med att effektivisera verksamheterna fortsätter på både kort och lång sikt och att bromsa de ökade behoven av välfärd med hjälp av förebyggande arbete. Det krävs också nya arbetssätt – bland annat genom digital teknik samt att kommunen förbättrar arbetsmiljön och skapar förutsättningar för fler att arbeta längre och heltid.

Den kommunala koncernen	2022	2021	2020	2019	2018
Resultat (tkr)					
Verksamhetens intäkter	645 190	590 777	580 234	563 418	541 668
Verksamhetens kostnader	-1 923 033	-1 812 481	-1 732 252	-1 711 387	-1 640 571
Årets resultat	43 752	72 897	45 001	24 408	-58 342
Nyckeltal					
Soliditet (%) ¹	37	36	35	33	34
Soliditet (%), inklusive totala pensionsförpliktelser	23	21	19	17	16
Övrigt					
Investeringar (netto) ²	167 544	126 972	87 577	212 322	208 521
Självfinansieringsgrad (%) ³	29	155	236	53	-4
Låneskuld (tkr)	1 278 830	1 318 830	1 353 830	1 338 857	1 233 864
Låneskuld per invånare (kr)	61 842	63 804	66 066	65 585	60 513
Antal anställda	1 806	1 748	1 690	1 720	1 733

Kommunen	2022	2021	2020	2019	2018
Allmänt					
Befolkning per den 31 december	20 679	20 670	20 492	20 470	20 390
Antal tillsvidareanställda	1 778	1 718	1 663	1 650	1 694
Skattesats i kronor	22,34	22,34	22,34	22,34	22,34
Resultat (tkr)					
Verksamhetens intäkter	436 189	401 309	389 063	394 501	366 341
Verksamhetens kostnader	-1 781 493	-1 684 812	-1 609 291	-1 606 853	-1 531 091
Skatteintäkter och statsbidrag	1 455 036	1 384 533	1 313 993	1 260 137	1 215 418
Årets resultat	32 743	63 234	28 162	9 698	14 537
Nyckeltal					
Soliditet (%) ¹	58	55	54	53	57
Soliditet (%), inklusive totala pensionsförpliktelser	34	31	28	26	26
Totala tillgångar per invånare (kr)	85 876	88 377	84 606	79 729	74 119
Låneskuld per invånare (kr)	13 540	15 481	16 836	15 920	12 506
Nettokostnadsandel (andel av skatteintäkter/statsbidrag) (%)	97	97	97	100	100
Övrigt					
Investeringar (netto) ²	105 106	66 779	79 323	114 473	92 048
Självfinansieringsgrad (%) ³	-23	180	222	34	89
Långfristig låneskuld (tkr)	280 000	320 000	345 000	325 000	255 000

Definition nyckeltal

¹ Soliditet definieras som eget kapital dividerat med totalt kapital.

² Nettoinvesteringar definieras som bruttoinvesteringar med avdrag för de investeringsbelopp som finansieras med offentliga bidrag.

³ Självfinansieringsgrad definieras som kassaflöde från den löpande verksamheten dividerat med nettoinvesteringar.

Den kommunala koncernen

Den samlade kommunala verksamheten bedrivs dels genom kommunens nämnd- och förvaltningsorganisation, dels genom helägda bolag. Den politiska organisationen består av kommunfullmäktige, kommunstyrelsen, 12 nämnder (varav 5 egna och 7 som är gemensamma med andra kommuner och Region Dalarna) samt 4 helägda och 1 samägt bolag. Det finns också en överförmyndare som fyller samma funktion som en nämnd. Mora ingår i ett kommunalförbund.

Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige är kommunens högsta politiska organ och beslutar i principiella frågor och i ärenden av större vikt. Fullmäktige har ett helhetsansvar för kommunens verksamheter och genom att fastställa målbild, riktade mål och budget styr fullmäktige inriktningen på nämndernas arbete. Fullmäktige tilldelar nämnderna ekonomiska resurser och sätter därmed ramarna för omfattningen av deras verksamhet.

Kommunfullmäktige utövar även ägarstyrning över kommunens bolag.

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsens uppdrag är att leda och samordna verksamheterna och ha uppsikt över nämndernas och bolagens verksamheter. Kommunstyrelsen har ett helhetsperspektiv och fungerar som ett beredningsorgan till kommunfullmäktige. Det innebär bland annat att kommunstyrelsen samordnar och bereder utformningen av målen och de ekonomiska ramarna för hela den kommunala verksamheten.

Nämnder

Nämnderna ansvarar för den löpande verksamheten. Varje nämnd ska omvandla fullmäktiges uppdrag och mål till verksamhet. Nämnderna ska anpassa verksamheten till de lagar och riktlinjer som gäller för området. Nämnden sätter upp mål för sin verksamhet och ska kunna ange hur de bidrar till kommunfullmäktiges mål. Nämndernas ansvar och uppdrag finns beskrivna i de av kommunfullmäktige beslutade reglementena. De finns i sin helhet på morakommun.se.

Bolag

De kommunala bolagen är helägda av kommunen och har stor betydelse för viktiga samhällsfunktioner i Mora och en viktig roll i att medverka till att kommunen utvecklas i riktning mot målbilden. Fullmäktige har den övergripande och lagstadgade ägarrollen för samtliga bolag där kommunen har ett ägarintresse. Aktiebolag som verksamhetsform bidrar bland annat till effektivare förvaltning och lättare samspel med andra aktörer.

Mora, Orsa och Älvdalens kommuner äger Norra Dalarnas Vatten och Avfall AB genom sina respektive ägarbolag till lika stora delar. Syftet med ett gemensamt bolag är att överföra kompetenserna i verksamheterna vatten och avlopp och renhållning till det gemensamma bolaget och därigenom se till att verksamheten är långsiktigt effektiv och kundorienterad.

Kommunalförbund

Mora ingår i kommunalförbundet Brandkåren Norra Dalarna. Syftet är att tillgodose krav och intentioner i Lag (2003:778) om skydd mot olyckor och skapa goda förutsättningar för att uthålligt arbeta med trygghet och säkerhet i det komplexa samhället.

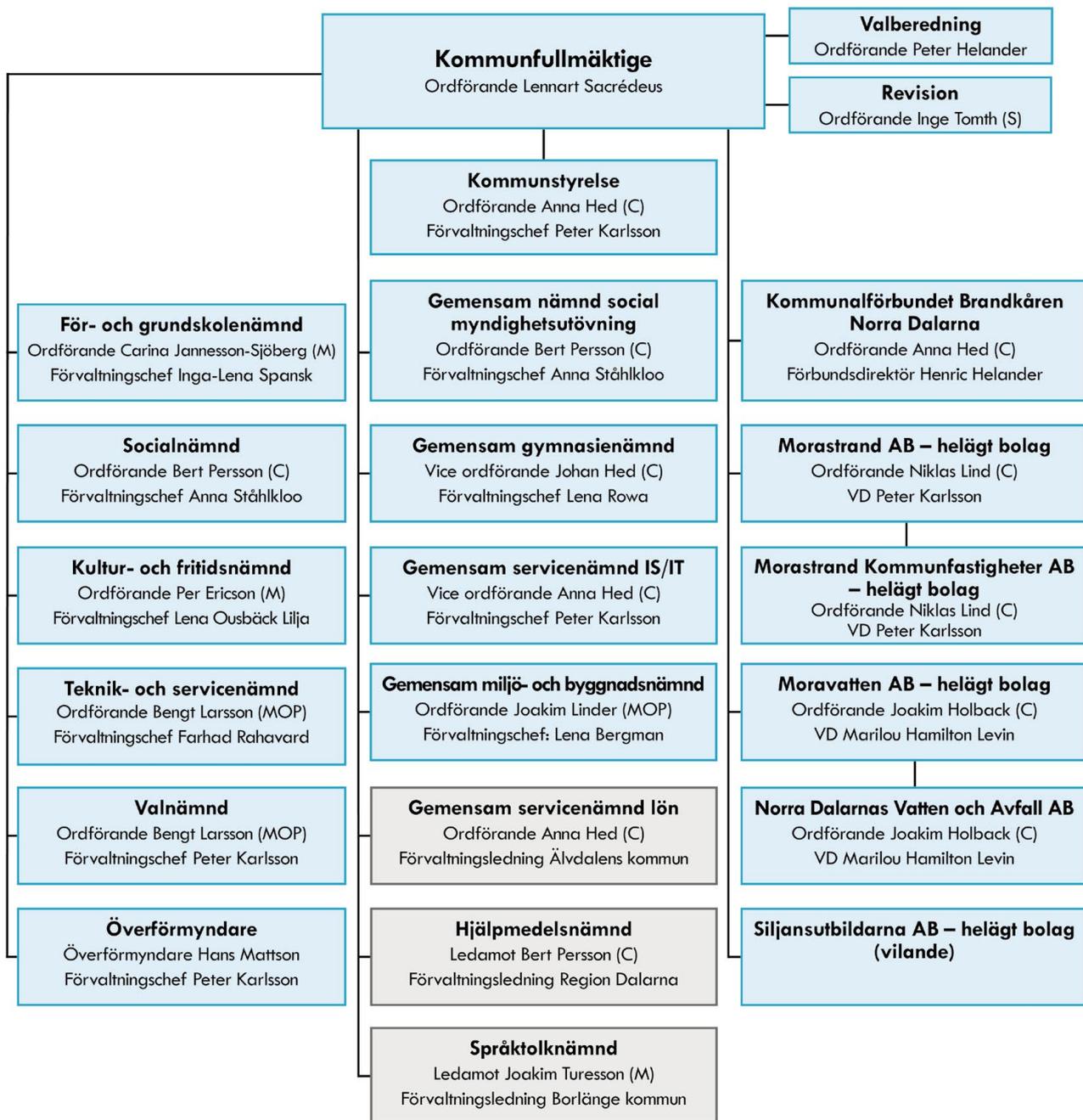
Förvaltningar

Till varje nämnd hör en förvaltning. Den ansvarar för det dagliga arbetet med att planera, genomföra, följa upp och förbättra verksamheten. Kommundirektören är kommunens ledande tjänsteperson. Tillsammans med övriga förvaltningschefer företräder och utvecklar kommundirektören verksamheten. Förvaltningscheferna deltar i utvecklingen av kommunen i stort och ansvarar för arbetet i sin förvaltning. Övriga chefer på förvaltningarna ansvarar för att leda, planera, följa upp och utveckla verksamheten inom sina respektive uppdrag. De ser till att aktiviteter genomförs för att nå nämndens, styrelsens och förvaltningens mål för verksamheten. Chefer och ledare ska involvera medarbetarna i mål- och resultatstyrningen. Det handlar om ett ledarskap som har tillit till och tar vara på medarbetarnas professionella kompetens när verksamheten planeras, följs upp och utvecklas.

Privata utförare

Privata utförare anlitas på områden där det antingen bedöms finnas ekonomiska eller andra fördelar, till exempel stordriftsfördelar som kommunen inte själv kan uppnå, eller där verksamheten ställer krav på snabba förändringar och anpassningar efter invånarnas behov och önskemål. Mora kommun anlidade privata utförare främst inom

- fastighetstjänster och parkskötsel (Sodexo AB)
- lokalvård (Sodexo AB och Coor AB)
- vinterväghållning (framför allt Dalafrakt AB och Sodexo AB)
- beläggningsarbeten (NCC AB)
- sommarväghyvlning (Boggs Grus AB och Siljan Schakt Entreprenad)
- sandupptagning (Hedemora vägentreprenad)
- särskilda boenden och LSS-gruppboende (Ansvar och Omsorg AB, Personalkooperativet Gullogården och Solutionfocus i Mora AB)
- fristående förskolor (drivs framför allt i föräldra-köoperativ).

Schemat ovan visar organisation och valda ordförande från och med 2023

Mandatfördelning kommunfullmäktige 2023–2026

Socialdemokraterna (S)	10	Sverigedemokraterna (SD)	5
Centerpartiet (C)	9	Kristdemokraterna (KD)	2
Morapartiet (MOP)	8	Vänsterpartiet (V)	2
Moderaterna (M)	5		

Ansvars- och verksamhetsområden

I tabellen anges de främsta ansvars- och verksamhetsområdena för kommunens nämnder, bolag och förbund samt information om privata utförare.

Nämnder	Verksamhet	Privata utförare
Kommunstyrelsen	Ledning, utveckling, ekonomi, upphandling, personalfrågor, kommunikation, folkhälsa, översiktlig planering, hållbar utveckling, samhällsplanering och näringslivsutveckling	
För- och grundskolenämnd	Pedagogisk omsorg, förskola, förskoleklass, fritidshem, grundskola och grundsärskola	11 fristående förskolor, 1 F-6 skola och 2 fritidshem
Socialnämnd	Socialtjänst, försörjningsstöd, missbruksvård, stöd till familjer och enskilda, ungdomsmottagning, serveringstillstånd, äldreomsorg, funktionsstöd, anhörigstöd, hemsjukvård, arbetsmarknadspolitiska åtgärder och integration	3 särskilda boenden, 1 LSS-gruppboende, placeringar inom individ- och familjeomsorgen och vuxenpsykiatri
Kultur- och fritidsnämnd	Biblioteks-, simhalls-, fritidsgårds- och kulturverksamhet, kulturskola, föreningsdialog och föreningsbidrag	
Teknik- och servicenämnd	Ansvarar för drift, underhåll och ägande av gator, stadsnät, allmänna platser, mark, skog, anläggningar för idrott och fritid och fastigheter. Utgör kommunens trafiknämnd. Tillhandahåller och utför tjänster inom kost- och måltidsverksamhet, vaktmästeri, kundtjänst, fordonspark och bemanningsverksamhet	I princip alla fastighetstjänster, all lokalvård, parkskötsel, vinterväghållning, vägunderhåll och sandupptagning
Valnämnd	Allmänna val, val till EU-parlamentet och folkomröstningar	
Överförmyndare	Tillsyn över gode män, förmyndare och förvaltare	

Gemensamma nämnder	Samverkanspartner ¹	Verksamhet
Nämnd för social myndighetsutövning	Mora , Orsa och Älvdalens kommuner	Utredning och beslut om stöd och service, bistånd för äldre och för fysiskt och psykiskt funktionshindrade, familjerätt
Gymnasienämnd	Mora , Orsa och Älvdalens kommuner	Gymnasieutbildning, vuxenutbildning, svenska för invandrare och gymnasiesärutbildning
Servicenämnd IS/IT	Mora , Orsa och Älvdalens kommuner	Stöd inom verksamhetsutveckling IS/IT, användar- och verksamhetsnära tjänster samt infrastrukturella tjänster
Miljö- och byggnadsnämnd	Mora och Orsa kommuner	Tillsyn enligt miljöbalken, livsmedelslagen och andra speciallagar, naturvård, energi- och klimatrådgivning. Bygglov och tillsyn, bostadsanpassningsbidrag, mät- och kartfrågor, geografiska informationssystem, fastställer belägenhetsadresser
Servicenämnd lön	Mora, Orsa och Älvdalens kommuner	Löneadministration
Hjälpmedelnsnämnd	Region Dalarna och Dalarnas kommuner	Erbjuda hjälpmedel, tillbehör och förbrukningsmaterial
Språktolknämnd	Region Dalarna och flertalet av Dalarnas kommuner	Utföra språktolkförmedling och teckna uppdragsavtal med tolkar

Förbund	Samverkanspartner	Verksamhet
Kommunalförbundet Brandkåren Norra Dalarna	Mora , Leksand, Orsa, Vansbro och Älvdalens kommuner	Ansvarar för räddningstjänsten, både förebyggande arbete och för att förhindra och begränsa olyckor, och akuta skadeavhjälpande insatser

¹ Fetstil innebär värd för samverkan.

Koncernbolag	Verksamhet
Moravatten AB	Äga och förvalta kommunens återvinningscentral, vatten- och avloppsanläggningar, renhållning (ej myndighetsutövning), ägare av kommunens aktier i utförlarbolaget Nodava AB
Morastrand AB	Förvärva, avyttra, äga, bebygga, förvalta och förädla fastigheter eller tomträtter med bostadslägenheter
Mora Kommunfastigheter AB	Dotterbolag till Morastrand AB. Äga, förvärva, förvalta, försälja och bebygga lokaler för kommunala verksamheter såsom förskolor, skolor, administration, särskilda boenden, idrotts- och kultur­anläggningar
Siljansutbildarna AB	Vilande, kapitalförvaltning

Samägt bolag	Samverkansparter	Verksamhet
Norra Dalarnas Vatten och Avfall AB (Nodava)	Bolag ägt av Mora, Orsa och Älvdalens kommuner	Ombesörjer verksamhet inom allmänna vattentjänster, hushållsavfall, drift, skötsel och underhåll av ägarnas fastigheter, anläggningar för vatten och avfall, återvinningscentraler

Väsentliga organisationsförändringar

- Teknik- och servicenämnden bildades 1 januari 2022 efter en sammanslagning av tekniska nämnden och servicenämnden.
- Miljö- och byggnadsnämnden bildades 1 januari 2023 efter en sammanslagning av byggnadsnämnden i Mora, byggnadsnämnden i Orsa och Mora Orsa miljönämnd.
- Mora Kommunfastigheter AB bildades, men är vilande i avvaktan på beslut om aktivering från Bolagsverket.
- Nämnden för kostsamverkan med Region Dalarna upphörde 31 december och kommunen tog över produktionen av mat till särskilda boenden från och med 1 januari 2023. Mottagningsköket på Saxnäsområdet byggdes om till tillagningskök.

Följande interna förändringar började gälla 1 januari 2023:

- Kommunstyrelseförvaltningen organiserades om genom att
- en ny enhet för ledningsstöd skapades.
- kansliheten bytte namn till kansli- och säkerhetsenheten. Till enheten flyttades funktionen säkerhetssamordnare.
- biträdande kommundirektör leder kommunstyrelseförvaltningens samtliga enhetschefer.
- biträdande kommundirektör är tillika kommunens säkerhetsskyddschef.
- kommunens ekonomiresurser samlades centralt på kommunstyrelseförvaltningens ekonomi-enhet för att skapa bättre förutsättningar för en gemensam hållning i ekonomiska ställningstaganden.

Nya ordförande i samband med den nya mandatperioden:

- Joakim Linder (MOP) tillträdde som ordförande i miljö- och byggnadsnämnden.
- Carina Jannesson-Sjöberg (M) tillträdde som ordförande i för- och grundskolenämnden efter Rose-Marie Bogg (C).
- Bert Persson (C) tillträdde som ordförande i socialnämnden och i den gemensamma nämnden för social myndighetsutövning efter Malin Högberg (M).
- Per Ericsson (M) tillträdde som ordförande i kultur- och fritidsnämnden efter Berit Olars (C).
- Bengt Larsson (MOP) tillträdde som ordförande i teknik- och servicenämnden efter Lars Nises (C).
- Bengt Larsson (MOP) tillträdde som ordförande i valnämnden efter Nils Carlsson (C).
- Johan Hed (C) tillträdde som ordförande i den gemensamma gymnasienämnden efter att under förra mandatperioden innehaft rollen som 1:e vice ordförande.
- Bert Persson (C) tillträdde som ledamot i hjälpmedelsnämnden efter Per Göransson (S).
- Joakim Turesson (M) tillträdde som ledamot i språktolknämnden efter Bert Persson (C).
- Anna Hed (C) tillträdde som ordförande i den gemensamma servicenämnden för lön efter ledamot Ingvar Niilimaa (MOP).

I december tillträdde Peter Karlsson som vd för Morastrand AB efter Stefan Lundström.

Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

För att förstå Moras resultat och ställning är det nödvändigt att ha kunskaper om riskerna i kommunkoncernen och kommunen.

Omvärldsrisker

För tredje året i rad är det samlade ekonomiska resultatet för kommuner och regioner starkt. Det beror främst på att skatteintäkterna fortsätter öka snabbt och att pensionskostnaderna minskar jämfört med föregående år.

Svensk och global konjunktur har varit inne i en period av återhämtning efter pandemin, men nu försvagas konjunkturen i snabb takt. Nästa år kommer varken USA eller Europa att agera draglok för världsekonomin. Den europeiska ekonomin drabbas hårt av kriget i Ukraina. Effekterna av den höga inflationen med efterföljande räntehöjningar från världens centralbanker kyler ekonomin. Sverige går in i en lågkonjunktur 2023 med negativ tillväxt, minskad efterfrågan på arbetskraft och stigande arbetslöshet som följd.

Inflationen, som är den högsta på 30 år, leder till successivt ökade livsmedels- och byggkostnader och att energi- och drivmedelspriser fortsätter att vara höga till följd av utbudsstörningar. Inflationen leder också till kraftigt ökade pensionskostnader för kommuner och regioner.

Tillväxten i Sverige blir framöver ytterst svag och en fas med sjunkande BNP 2023 är sannolik. Även antalet sysselsatta minskar och arbetslösheten stiger kommande år. Centralbankernas inflationsbekämpning sänker konjunkturen och finanspolitiska stimulanser riskerar att bli kontraproduktiva, eftersom de kan framtvunga än stramare penningpolitik. Det är således helt avgörande att i första hand få ner inflationen.

Den senaste tidens skarpa ränteuppgångar påverkar såväl realekonomin som finansmarknaden. Inget pekar dock mot någon regelrätt finanskris. Höjningarna av styr- och marknadsräntor den senaste tiden har dock varit rekordstora. Det kommer dessutom efter en lång period av låg inflation och låga räntor.

För Sveriges del är det i sammanhanget betryggande att den svenska sysselsättningsgraden är hög, liksom att de offentliga finanserna är mycket starka. Sverige står därmed väl rustat att rida ut stormen med den höga inflationen.

Även om inflationen bedöms falla tillbaka nästa år, kommer ekonomins aktörer att tvingas leva med en varaktigt högre prisnivå och högre räntor än vad som gällde före inflations- och räntechocken. Konsekvenserna för samhällsekonomin lär alltså bestå länge efter att den höga inflationen lagt sig.

Även om ekonomin är ytterst begränsad kommande år är kompetensförsörjningen den allra största utmaningen framöver. Bristen på arbetskraft kommer att öka och bli än mer omfattande såväl inom offentlig sektor som i näringslivet. Det är tydligt att det kommer att krävas stora förändringar i både utbud av arbetskraft och arbetssätt framöver.

Befolkningsutveckling

Moras befolkning fortsätter att växa långsamt. Framför allt blir andelen äldre fler, men barnantalet ökar också. Det betyder att kommunen behöver utöka verksamheter och investera i nya eller ombyggda lokaler och anläggningar. Det gör

att kommunen de kommande åren behöver skärpa verksamhetsplaneringen, bli effektivare och planera investeringar smartare. Digitaliseringen är viktig för att kommunen ska klara framtida välfärd, både när det gäller ekonomi och kompetensförsörjning.

Befolkningsutveckling	2022	2021	2020	2017	2014	2011
0–6 år	1 352	1 334	1 181	1 225	1 217	1 268
7–15 år	2 021	2 088	2 092	2 023	1 854	1 759
16–18 år	718	680	638	589	612	758
19–64 år	10 763	10 789	10 917	11 150	11 274	11 609
65–79 år	4 267	4 296	4 242	4 085	3 773	3 380
80 år och äldre	1 558	1 483	1 422	1 297	1 276	1 333
Invånare totalt	20 679	20 670	20 492	20 369	20 006	20 107

Arbetsmarknad

I spåren av pandemin har den lokala arbetsmarknaden klarat sig väl. Under årets början låg den allmänna arbetslösheten på cirka 5 procent, för att mot slutet av året sjunka till 4,6 procent. Mora uppvisade 1,5 procent lägre arbetslöshet än Dalarna i genomsnitt och 2 procent lägre än riket. Under hösten började konjunkturen vända neråt efter många år av stark tillväxt. Bedömningen om den stora bristen på kompetens nu och i framtiden kvarstår. Det hänger ihop med den demografiska strukturen, som i sammanhanget väger tyngre än konjunkturen. Mora kommun fortsätter därför att arbeta strategiskt kring kompetensförsörjning, både i den egna organisationen och i det privata näringslivet. Kommunen satsar till exempel på *Moraspåret*, en samverkan mellan skolan och arbetslivet, yrkesdagar och yrkeshögskola. Kommunen samverkar med flera branscher för att nå samsyn kring kompetensbristens utmaningar. Mora satsar även på ung företagsamhet, feriepraktik för ungdomar och främjar arbetsintegrering, socialt företagande (ASF) genom ett pågående projekt. Kommunen startade under hösten även ett partsammansatt kompetensråd för Norra Dalarna, med syfte att identifiera och samla kompetensbehov från branscher eller sektorer för att göra behov på kort och lång sikt tydliga.

Bostadsmarknad

Trycket på bostäder var stort i hela kommunen. Idag råder låg rörlighet på bostadsmarknaden i Mora. För att den ska kunna öka är det viktigt att det finns ett tillräckligt utbud av bostäder och att det matchar hushållens behov och preferenser. Det innebär att det bör finnas varierade upplåtelseformer, lägen, bostadstyper och inte minst boendekostnader. Om utbudet kan matcha efterfrågan kan också det befintliga beståndet nyttjas betydligt mer effektivt och rörligheten på bostadsmarknaden öka.

Att det finns en rörlighet på bostadsmarknaden är viktigt för både individen och samhället som helhet. Hyresrätten lyfts ofta fram som en viktig upplåtelseform, eftersom den har den högsta rörligheten. Ett tillräckligt utbud av hyresrätter kan bidra till ökad rörlighet, eftersom den är enklare att flytta till än ett egenägt boende. Hyresrätten förutsätter inte heller någon kapitalinsats. Det kan till exempel gälla arbetssökande från annan ort som vill prova på att bo i Mora. Det är för närvarande relativt kostsamt att köpa en egen bostad samtidigt som det är svårt att få tillgång till en hyresrätt. Bristen på hyresrätter utgör ett hinder för en rörlig bostadsmarknad.

Enligt befolkningsprognosen ökar antalet äldre drastiskt. Det ställer högre krav på att det ska finnas särskilda boenden och trygghetsboenden, men även tillgängliga bostäder såväl i centralorten som utanför.

Säljare av villor och bostadsrätter har klarat sig relativt bra trots det ekonomiska läget. En trend som blivit starkare är att potentiella köpare söker hus med energieffektiv uppvärmning.

Efterfrågan på byggbar tomtmark ökade kraftigt under pandemiåren 2020–2021. Samtidigt rådde brist på byggbar tomtmark i Mora kommun. Det utgjorde ett hinder för ökat byggande. Under 2022 försämrades förutsättningarna för bostadsbyggande mycket snabbt. Hushållens förväntningar på den egna ekonomin rasade på grund av det ekonomiska läget med stigande räntor och höjda energikostnader. Det bidrog till en snabb inbromsning av efterfrågan på tomtmark. Trots det är det viktigt att Mora utvecklar sitt markinnehav. Genom innehav och förvärv har kommunen möjlighet att se till att det finns tillgång till mark för bostäder, verksamheter, allmänna ändamål, naturvård och friluftsliv.

Verksamhetsrisker

Finansiella risker

Kommunens finanspolicy innehåller riktlinjer och regler i form av riskmandat och limiter för finansverksamheten i den kommunala koncernen. Koncernen, där kommunen ingår, är exponerad för framför allt följande finansiella risker: ränterisk, finansieringsrisk, kredit- och likviditetsrisk samt marknadsvärderisk i finansiella placeringar.

Ränterisk

Den 31 december uppgick koncernens räntebärande skulder till 1 279 (1 319) mkr, medan de räntebärande finansiella tillgångarna uppgick till 226 (360) mkr. Koncernens räntebärande nettoskuld uppgick på balansdagen till 1 053 (959) mkr.

Kommunens räntebärande skulder uppgick till 280 (320) mkr den 31 december och de räntebärande finansiella tillgångarna var 226 (360) mkr. Kommunens nettoskulder var 54 (–40) mkr.

Upplåningen i koncernen löper både med fast och rörlig ränta.

Enligt finanspolicyen bör den genomsnittliga räntebindningstiden vara 2,5 år med en tillåten avvikelse på +/- 0,5 år. Den genomsnittliga räntebindningstiden var i koncernen 2,7 (2,2) år och i kommunen 1,7 (3,0) år.

Den genomsnittliga låneräntan var 1,0 (0,7) procent i koncernen och 1,1 (0,8) procent i kommunen. En ökad ränta med 1 procent skulle medföra kostnader på 1,0 mkr i kommunen och en ökad ränta med 1,5 procent kostnader på 1,4 mkr.

Finansieringsrisk

Enligt finanspolicyen får inte mer än 30 procent av lånestocken förfalla inom en tolv månadersperiod och högst 20 procent varje enskilt år. Övrigt kapitalförfall ska spridas jämnt över åren. Kapitalbindning får ske upp till 10 år. På balansdagen var det maximalt 19 (18) procent av koncernens låneskuld som hade en förfallotid inom 12 månader och för kommunens låneskuld var det 25 (13) procent. Den genomsnittliga kapitalbindningstiden i koncernen uppgick till 3,0 (3,4) år och i kommunen till 2,5 (3,1) år.

Enligt finanspolicyen ska kommunkoncernen ha en tillfredsställande betalningsberedskap genom egen likviditet, avtalade kreditlöften och bemyndigande att kunna ta kortfristiga krediter.

Borgensrisk

Kommunen har gått i borgen med totalt 1 027 (1 030) mkr, varav för de kommunala bolagen med 999 (999) mkr. Kommunens eget kapital uppgår till 1 032 (999) mkr. Kommunens borgensåtagande för de kommunala bolagen är något lägre än det egna kapitalet. Sannolikheten att kommunen skulle behöva infria borgensåtagandet för de kommunala bolagen är marginell.

Marknadsvärdesrisk i finansiella placeringar

Kommunens portfölj fördelar sig på svenska aktiefonder, räntefonder, fastighetsfonder samt strukturerade produkter med kapitalskydd. Försäljningar under året genererade nettoeförluster på 0,1 mkr. I bokslutet uppgick det bokförda värdet, inklusive likvida medel, till 161,3 (198,8) mkr. Under året användes 22 mkr ur portföljen för att delfinansiera en försäkringslösning för de förmånsbestämda ålderspensionerna i pensionsavsättningen i balansräkningen.

År 2022 blev ett svagt år för börser världen över till följd av bland annat kriget i Ukraina, energikris, hög inflation och kraftigt stigande räntor. Det var framför allt i början av året som börserna föll medan utvecklingen under hösten var mer positiv.

Börsutvecklingen bidrog till en positiv avkastning för kommunens portfölj med 10,8 procent.

Pensionsförpliktelser

I enlighet med den kommunala redovisningslagen redovisar kommunen pensionsförpliktelser enligt den så kallade blandmodellen. Det innebär att pensioner som är intjänade efter år 1998 redovisas i balansräkningen. Pensioner intjänade före 1998 redovisas som en ansvarsförbindelse utanför balansräkningen. Årets kostnader för pensioner består av utbetalningar till dagens pensionärer och avsättning för dem som fortfarande arbetar i kommunen.

Det övergripande målet med den långsiktiga

kapitalförvaltningen är att pensionsfonden ska skapa en buffert för att finansiera stigande pensionsutbetalningar. Fonden kan användas för att möta topparna och jämna ut kassaflödena tills utbetalningarna avtar. Riskerna i fonden ska begränsas så att förlustrisken är maximalt 10 procent av årets ingående kapital.

En viktig del i förvaltningsuppdraget är etik- och miljöaspekter på pensionsfondens placeringar. Enligt kommunens policy ska placeringar undvikas i värdepapper vars huvudsakliga exponering utgörs av företag med tillverkning eller försäljning av vapen eller annan krigsmateriel, pornografi, tobaksprodukter eller alkohol.

Koncernens pensionsåtagande uppgick vid årsskiftet till 480 (546) mkr. Den del av pensionen som avsätts i balansräkningen (pensioner intjänade efter 1998) minskade med 50 mkr. Minskningen beror på löpande utbetalningar, men framför allt på att kommunen beslutade att försäkra cirka 53 mkr av pensionsavsättningen på totalt 108 mkr. Som en del av beslutet försäkras också den nyintjänade som finns, vilket innebär att kommunen inte bygger ny skuld.

För att möta kommande pensionsutbetalningar har kommunen avsatt medel i en placeringsportfölj. Dess bokförda värde uppgick vid årets slut till 177 (183) mkr. Portföljens marknadsvärde uppgick till 161 (199) mkr vid årsskiftet. Orealiserade förluster uppgick till 15 (+16) mkr. Återlånade medel (skillnaden mellan förpliktelse och marknadsvärdet för förvaltade pensionsmedel) var 319 (347) mkr.

Pensionsförpliktelse (mkr)	Kommunkoncernen		Kommunen	
	2022	2021	2022	2021
Total pensionsförpliktelse i balansräkningen				
- Avsättning inklusive särskild löneskatt	58	108	53	103
- Ansvarsförbindelse inklusive särskild löneskatt	422	438	422	438
Summa pensionsförpliktelser	480	546	475	541
Förvaltade pensionsmedel – marknadsvärde				
Finansiella placeringar avseende pensionsmedel	161	199	161	199
Summa förvaltade pensionsmedel	161	199	161	199
Finansiering				
Återlånade medel	319	347	314	342
Konsolideringsgrad (%)	33	36	34	37

Hållbara Mora – från globala mål till lokal handling

Hållbara Mora är kommunens arbete med och bidrag till Agenda 2030. Strategin utgår från agendans 17 mål och pekar ut en riktning för hur kommunen långsiktigt ska kunna skapa förutsättningar för att invånarna i Mora ska uppleva god livskvalitet.

Hållbar utveckling är prioriterad i kommunens långsiktiga planering. Social, ekonomisk och miljömässig hållbarhet är lika viktiga och ömsesidigt beroende av varandra. En socialt hållbar kommun behöver arbeta med att skapa trygghet, tillit, inkludering och delaktighet för alla invånare och värna om de demokratiska grundbultarna i samhället. För att långsiktigt bygga ett stabilt och dynamiskt samhälle där grundläggande mänskliga behov uppfylls, behöver fokus vara på de värden som beskrivs i bland annat de mänskliga rättigheterna och barnkonventionen. En kommun som arbetar för ett långsiktigt hållbart samhälle behöver skapa långsiktigt hållbara strategier för att hushålla med mänskliga och materiella resurser. Ekonomisk hållbarhet handlar om att styra ekonomin både i ett kortare och längre tidsperspektiv. Det förutsätter ett långsiktigt tänkande. För att garantera det krävs att varje generation står för de kostnader den ger upphov till. De ekonomiska medlen utgör en restriktion för verksamhetens omfattning. Miljömässig hållbarhet är basen och sätter gränser för övriga dimensioner av hållbarhet. En miljömässigt hållbar kommun måste arbeta med långsiktiga strategier som bevarar vattnens, jordens och ekosystemens produktionsförmåga för kommande generationer och tillvaratar naturen och naturens hälsofrämjande inverkan på människor.

Hållbara Mora är kommunens fundament i arbetet med att förbättra den hållbara utvecklingen med medborgarna i fokus. Strategin innebär ett utvecklat, handlingsinriktat och tvärsektorielt arbete. Den skapar förutsättningar för gemensamt lärande och lägger grund för ett perspektiv som innebär att koncernen som helhet skapar bästa möjliga lösningar för hållbar utveckling, med år 2030 som planeringshorisont. Av strategins 10 utvecklingsområden utgör 9 de av kommunfullmäktige beslutade strategiska målen. Det innebär att hållbarhetsmålen är integrerade i den ordinarie processen för planering och uppföljning. Läs mer om kommunens hållbarhetsarbete på morakommun.se.

Hållbarhetsbarometer

Hållbarhetsbarometern är kommunens verktyg för att följa upp och analysera utvecklingen i Mora långsiktigt blir alltmer hållbar. Barometern finns att läsa om på morakommun.se.

Hållbara idéer

År 2019 infördes möjligheten för kommunens egna verksamheter att söka medel för projekt som ska bidra till omställningen till ett hållbart Mora. År 2022 avsattes 7,2 miljoner kronor för att stimulera och driva på omställningsarbetet i enlighet med strategin. Totalt pågick 13 projekt och 3 beviljades medel 2022: *Flexen – alternativa lärmiljöer*, *Digitaliserad personalplanering* och *Digitala arbetssätt för en trygg och modern hemtjänst*.

Samtliga projekt inom ramen för hållbara idéer

Projektnamn	Ansvarig förvaltning	Status	Beviljade medel 2022
Digital screening	FoG	Avslutat	0
Robot AV1	FoG	Avslutat	0
Kärleken är fri	FoG, Soc	Avslutat	0
Hemmasittarteam	FoG, Soc	Avslutat	0
Framtidspedagogik	FoG	Avslutat	0
Digitaliserad PRAO	FoG	Avslutat	0
Friskvård och miljövänligt arbetsmoment för personal och brukare	Soc	Avslutat	0
Digitalt anhörigstöd	Soc	Avslutat	0
Laddinfrastruktur	ToS	Avslutat	0
El-lastcykel	KoF	Avslutat	0
Power BI	ToS	Pågår	0
Dansprojekt	Gy	Avslutat	0
Digital kompetens och digital delaktighet	KoF	Pågår	578 760
Taligenkänning	Soc	Avslutat	0
Ungdomsbehandlare	Soc	Pågår	575 000
Tallriksautomat	ToS	Avslutat	0
Samverkan Nätsmart Hållbara Mora	FoG	Pågår	50 000
Digitala vattenståndsmätare	KSF, TF, MoB	Pågår	0
Lärare från Spanien	FoG	Avslutat	0
Beteendepåverkande åtgärder	KSF	Pågår	50 000
E-tjänster skola	FoG, Gy	Pågår	440 000
Tillgänglig undervisning	FoG	Pågår	0
Digitala arbetssätt för digital utveckling inom kostenheten	ToS	Pågår	10 000
Kampanj för att uppmärksamma våld i unga relationer	Soc	Avslutat	0
Resultatvisualisering Power BI	FoG, Gy	Pågår	40 000
E-tjänst försörjningsstöd	Soc	Avslutat	0
Mentorer i våldsprevention i stor skala vid gymnasiet	Soc, Gy	Pågår	238 000
Språkutveckling och information till föräldrar för inkludering	FoG, Soc	Pågår	41 732
Flexen – alternativa lärmiljöer	FoG	Pågår	200 000
Digitaliserad personalplanering	Soc	Pågår	149 000
Digitala arbetssätt för en trygg och modern hemtjänst	Soc	Pågår	149 000
			2 521 492

KSF – kommunstyrelseförvaltningen, Soc – socialförvaltningen, FoG – för- och grundskoleförvaltningen, Gy – gymnasieförvaltningen, ToS – teknik- och serviceförvaltningen, KoF – kultur- och fritidsförvaltningen MoB – miljö- och byggnadsförvaltningen

Utvärdering av resultat och ekonomisk ställning

Detta avsnitt innehåller en utvärdering av den kommunala koncernens ekonomiska ställning och en analys av utvecklingen den senaste femårsperioden. Det går även igenom budgetföljsamhet och investeringar. En känslighetsanalys ingår också.

Resultatutveckling

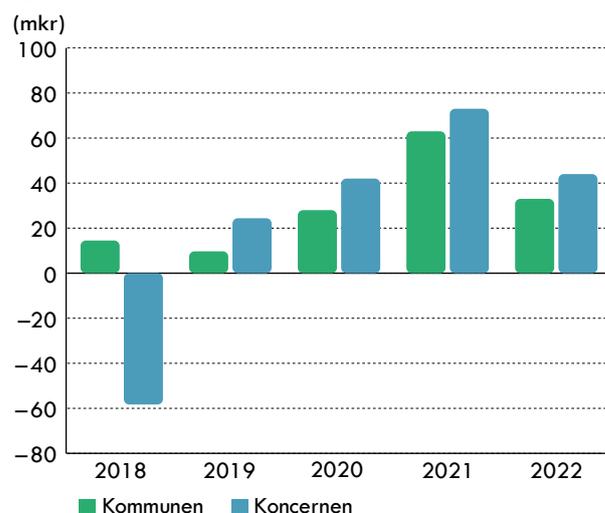
Utvärderingen syftar till att bedöma hur intäkter och kostnader utvecklats och relationen dem emellan, både det aktuella räkenskapsåret och under perioden.

Moras kommunkoncern redovisade ett positivt resultat efter extraordinära poster om 43,7 mkr. År 2021 var resultatet 72,9 mkr.

Kommunen redovisade ett positivt resultat efter extraordinära poster om 32,7 mkr. Det motsvarade 2,3 procent av skatteintäkter och statsbidrag. Det positiva resultatet förklaras till största delen av ökade skatteintäkter och statsbidrag. I resultatet ingick en engångskostnad på 22 mkr för en försäkringslösning av förmånsbestämd ålderspension.

Periodens resultat	2022	2021	2020	2019	2018
Koncernen (mkr)	44	73	45	24	-58
Kommunen (mkr)	33	63	28	10	14
Koncernens resultat i förhållande till verksamhetens kostnader (%)	2,3	4,0	2,6	1,4	-3,6
Kommunens resultat i förhållande till skatteintäkter och statsbidrag (%)	2,3	4,6	2,1	0,8	1,2

Årets resultat

Intäkter och kostnader

Koncernens intäkter ökade med 54 mkr. Sedan 2018 har intäkterna ökat med 103 mkr. Kostnadsökningen var 299 mkr eller i snitt 3,6 procent per år.

Kommunens intäkter ökade med 35 mkr. Sedan 2018 har intäkterna ökat med 70 mkr. Verksamhetens kostnader inklusive avskrivningar ökade med 260 mkr eller i snitt 3,3 procent per år. Kostnaderna 2022 var 100 mkr högre än 2021.

Skatteintäkter och statsbidrag har ökat med 240 mkr sedan 2018 eller i snitt 3,9 procent per år. Årets skatteintäkter och statsbidrag var 71 mkr högre än 2021. En stor del av ökningen förklaras av att svensk ekonomi återhämtade sig snabbare än väntat.

Skatteintäkter och statsbidrag är kommunens primära finansiering. Om nettokostnaderna ökar mer än skatteintäkter och statsbidrag behöver åtgärder vidtas för att minska kostnaderna. Kommunens ekonomi försämras, lånebehovet ökar och handlingsutrymmet begränsas. På sikt är en sådan utveckling ohållbar och betyder att kommunen använder alltför stor del av skatteintäkter och statsbidrag till nettokostnaderna för att svara upp mot god ekonomisk hushållning enligt kommunallagens

mening. Nettokostnadsökningen har sedan pandemin 2020 varit lägre än ökningen av skatteintäkter och statsbidrag, 2018–2019 var den högre.

Det är i första hand kostnadsutvecklingen som kommunen kan påverka genom att strategiskt planera och löpande vidta åtgärder.

Intäkter och kostnader	2022	2021	2020	2019	2018
Koncernen					
Verksamhetens intäkter (mkr)	645	591	580	563	542
Förändring (%)	9,1	1,9	3,0	3,9	-4,6
Verksamhetens kostnader inklusive avskrivningar (mkr)	-2 025	-1 909	-1 825	-1 796	-1 726
Förändring (%)	6,1	4,6	1,6	4,1	1,6
Verksamhetens nettokostnad (mkr)	-1 380	-1 318	-1 245	-1 233	-1 184
Förändring (%)	4,7	5,9	1,0	4,1	4,8
Kommunen					
Verksamhetens intäkter (mkr)	439	401	389	394	366
Förändring (%)	8,7	3,1	-1,3	7,7	-8,3
Verksamhetens kostnader inklusive avskrivningar (mkr)	-1 842	-1 742	-1 664	-1 655	-1 582
Förändring (%)	5,7	4,7	0,5	4,6	1,0
Verksamhetens nettokostnad (mkr)	-1 406	-1 341	-1 275	-1 261	-1 216
Förändring (%)	4,8	5,2	1,1	3,7	4,1
Skatteintäkter och statsbidrag (mkr)	1 455	1 384	1 313	1 259	1 215
Förändring (%)	5,1	5,4	4,3	3,6	1,3

Budgetföljsamhet

Kommunen upprättar ingen koncernbudget, därför kommenteras i avsnittet endast den kommunala verksamheten.

(mkr)	
Budgeterat resultat	27,7
Skatter och statsbidrag	36,3
Finansnetto	-13,4
Kommungemensamma poster	10,9
Nämndernas resultat	-28,8
Årets resultat	32,7

Det budgeterade resultatet för kommunen var 27,7 mkr. Efterspelet av pandemin fortsatte att påverka budgetföljsamheten, så även kriget i Ukraina. Det gjorde det svårt att upprätta helårsprognoser för kostnader och intäkter. Att årets resultat var så mycket högre än det budgeterade berodde till stor del på ökade skatteintäkter och generella statsbidrag. I resultatet ingick även en engångskostnad för en försäkringslösning av förmånsbestämd ålderspension med 21,6 mkr. Fyra nämnder uppvisade negativa avvikelser, vilket till viss del komparerades genom övriga nämnders positiva avvikelser. Nämndernas samlade avvikelse uppgick till -28,8 mkr.

Nämnderna med underskott var gymnasienämnden (4,3 mkr), socialnämnden (28,7 mkr), byggnads-

nämnden (0,3 mkr) och teknik- och servicenämnden (1,4 mkr). Gymnasienämndens underskott kom sig främst av volymökningar. Socialnämnden har de senaste åren redovisat stora underskott. Huvuddelen av underskottet avsåg placeringskostnader i IFO, LSS barn och unga samt socialpsykiatri. Byggnadsnämndens underskott berodde till största delen på ökade kostnader i samband med byte av lokal. Teknik- och servicenämndens underskott kom sig främst av ökade kostnader generellt.

En mer detaljerad redovisning av avvikelserna finns i avsnittet *Ekonomisk redovisning* och *Drift-redovisning*.

Hos finansförvaltningen visade skatteintäkterna det största överskottet, 26,8 mkr. Generella bidrag och utjämning visade ett överskott om 9,5 mkr. Ekonomin i Sverige återhämtade sig snabbare än förväntat och det visar sig i prognosen för skatteintäkter.

Vid den första verksamhetsuppföljningen efter mars redovisade nämnderna en helårsprognos på -33,3 mkr. Vid den andra uppföljningen och delårsbokslutet efter augusti redovisade de en helårsprognos på -39,3 mkr.

En god prognossäkerhet innebär att kommunen har bra möjligheter att anpassa sig efter förändrade förutsättningar. Budgetföljsamhet är ett mått på kommunens finansiella kontroll. Budgetavvikelsen bör teoretiskt ligga så nära noll som möjligt.

Svängningar i ekonomiska omvärldsförutsättningar påverkar möjligheten att göra säkra bedömningar. Det förekom stora avvikelser i budgetföljsamheten för enskilda nämnder. Kommunstyrelsen ser allvarligt på svängningar i budgetföljsamheten. Arbetet med att effektivisera rutiner och processer samt att förbättra uppföljningen fortsätter. Från 2021 görs uppföljning och prognoser för de flesta nämnder i ett gemensamt system och på ett annat sätt. Nämndernas budgetföljsamhet är avgörande för kommunens totala resultat.

Morastrand AB

Morastrand AB redovisade ett positivt resultat efter finansiella poster på 12,9 mkr. Resultatet var 6,3 mkr sämre än budgeterat. Avvikelsen förklaras framför allt av högre kostnader för snöröjning och sandning och höga kostnader för vattenskador, men även av högre personalkostnader såsom rekryteringskostnader och avgångsvederlag.

Det omfattande renoveringsprojektet på kvarteret Valhall gick in på den sista etappen. Renoveringen av det stora köket på Saxnäs kom i gång enligt plan.

Arbetet pågick med att sammanställa skick, status och ekonomi för samtliga bostadsfastigheter med utgångspunkt från besiktningen som gjordes hösten 2021 för att kartlägga underhållsbehovet. Ett åtgärdsprogram kommer att behöva upphandlas.

Bolaget har förtydligat roller och förstärkt organisationen med fokus på projektledning, ekonomi, teknik och förvaltning. Det är en viktig satsning eftersom bolaget har uppdraget att driva projektet vid Strandenområdet tillsammans med kommunens projektgrupp.

I slutet av året överenskom styrelsen och dåvarande vd att denne skulle avsluta sin anställning. Under rekryteringen är kommundirektören tillförordnad vd.

Moravatten AB

Moravatten AB redovisade ett positivt resultat efter finansiella poster på 1,2 mkr. Resultatet var 1,2 mkr bättre än budgeterat. Avvikelsen berodde huvudsakligen på högre intäkter på grund av taxehöjning och lägre personalkostnader främst på grund av vakanser.

Tjugotalet nyanslutningar tillkom och cirka 2 500 meter ledning renoverades. En vattenkiosk uppfördes vid Solvikens avloppsreningsverk.

Ansvar för insamling av returpapper övertogs av kommunerna.

Den 1 april tillträdde PreZero som ny entreprenör för insamling av kommunalt avfall.

Va-utbyggnaden fortsatte enligt va-planen och en revidering av avfallsplanen påbörjades.

Brandkåren Norra Dalarna

Brandkåren Norra Dalarna redovisade ett negativt resultat på 5,2 mkr före underskottstäckning från medlemskommunerna. Efter underskottstäckningen redovisar förbundet ett nollresultat. Underskottet berodde främst på ökade personalkostnader, ökade kostnader för larmställ eftersom det fanns ett stort behov av att förnya uppsättningen, ökade pensionskostnader och en generell ökning av kostnader i samhället som också påverkade förbundets ekonomi.

Koncernens investerings- och finansieringsverksamhet

Årets investeringar uppgick till 105,1 mkr inklusive medfinansiering, vilket var högre än 2021 (68,7 mkr) och 2,1 mkr lägre än investeringsramen på 107,2 mkr.

Bygget av de nya förskoleavdelningarna på Tuvan påbörjades och inflyttningen är planerad till hösten 2023.

Stadsnätsutbyggnaden fortsatte och 200 nya kunder anslöts. Stadsnätet når nu 99 procent av hushållen med fiber och har en anslutningsgrad på 79 procent. Avvikelsen för stadsnätet berodde på att intäkterna för utbyggnaden nu bokförs direkt i resultatet.

Projektet Genomfart Mora tillsammans med Trafikverket fortsatte. Delsträcka 1 – Vasagatan, från Noretbron till cirkulationsplatsen vid Älvgatan – slutfördes under sommaren. Delsträcka 2 – Strandgatan, från cirkulationsplatsen vid Älvgatan fram till Fridhemsgatan – påbörjades under sommaren och beräknas vara klar hösten 2024.

Hela kommunkoncernen hade nettoinvesteringar på 183,1 mkr, vilket var 43,1 mkr högre än 2021. Av bolagen hade Morastrand den största andelen på 40,3 mkr. De största projekten gällde reinvestering samt om- och tillbyggnad av befintligt bestånd. Investeringsbudgeten var på 60 mkr. Orsaken till avvikelsen är att det stora reinvesteringsprojektet av befintliga fastigheter inte kom i gång enligt den ursprungliga tidplanen.

Moravatten hade ett utfall på 37,7 mkr och de största investeringarna var i vatten och spillvatten. Investeringsbudgeten var på 55 mkr. En av de största orsakerna till avvikelsen var att projektet Genomfart Mora blev förskjutet i tid.

Både kommunen och de kommunala bolagen står inför stora investeringsbehov. Bortsett från 2020 och 2021 har kommunens investeringar de senaste åren överstigit resultatet plus avskrivningarna. Om kommunen fortsätter med den relativt höga investeringsnivån en längre tid, kan det försvaga det ekonomiska handlingsutrymmet.

Likviditeten ger besked om kommunkoncernens kortsiktiga betalningsberedskap, det vill säga förmågan att kunna betala de löpande utgifterna. För att garantera betalningsberedskapen vid tillfälliga belastningar har kommunkoncernen en checkkredit på 90 mkr. Betalningsberedskapen var 17 dagar (45 dagar). Kassalikviditet mäter likviditet eller kort-

fristig betalningsberedskap. Om måttet är 100 procent, innebär det att de likvida medlen är lika stora som de kortfristiga skulderna. Kassalikviditeten inklusive kortfristiga placeringar för kommunen uppgick till 56 procent. Jämfört med 2021 (103 procent) minskade kassalikviditeten.

Kommunens låneskuld uppgick vid årets slut till 280 mkr. I mars och november återbetalades två lån om 20 mkr vardera. Inga nyupplåningar gjordes. Per invånare var skulden 13 540 kronor. I koncernen finansieras den största delen av lånekostnaden av taxor, avgifter och hyror. Låneskulden i koncernen uppgick till 1 279 mkr och låneskulden per invånare i koncernen var 61 842 kronor.

När det gäller att finansiera investeringar med lån är kommunens förhållningssätt att det främst ska ske i affärsmässig verksamhet eller där investeringen leder till minskade driftkostnader. Om man lånar till investeringar i skattefinansierad verksamhet, kommer ökade räntekostnader att försämra ekonomin i kärnverksamheten.

Känslighetsanalys

Mora kommuns beroende av omvärlden kan beskrivas genom en känslighetsanalys. I tabellen nedan visas hur olika intäkt- och kostnadsposter påverkar kommunens resultat om de förändras.

Effekt på kommunens intäkter	Förändring (%)	Effekt +/- (mkr)
Skatteintäkter	1	10,5
Generella bidrag och utjämning	1	4,0
Riktade bidrag	1	2,1
Taxor och avgifter, hyror och arrenden	1	1,0
Övriga intäkter	1	1,2

Effekt på kommunens kostnader	Förändring (%)	Effekt +/- (mkr)
Personalkostnader, exklusive pensionskostnader	1	10,2
Pensionskostnader	1	0,8
Inköp av varor och tjänster	1	6,3
Bidrag	1	0,5
Räntekostnader	1	1,0

Störst effekt på kommunens intäkter har 1 procent förändring av skatteintäkterna. Därefter följer generella statsbidrag och utjämning. På kostnadssidan är det personalkostnaderna och kostnaderna för inköp av varor och tjänster som har störst effekt om de förändras med 1 procent.

Finansiella mål

Kommunens resultat exklusive jämförelsestörande poster ska uppgå till minst 1,0 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag 2022–2023. Därefter är målet att årets resultat ska uppgå till minst 2,0 procent.

Kommentar: Målet uppnåddes 2022 och resultatet var 2,3 procent.

Självfinansieringsgraden, som snitt under en femårsperiod, ska vara minst 50 procent.

Kommentar: Målet uppnåddes och självfinansieringsgraden uppgick till 100,4 procent i snitt 2018–2022.

Kommunens soliditet inklusive samtliga pensionsförpliktelser ska varje år öka.

Kommentar: Kommunens soliditet ökade med 3 procentenheter till 34 procent och därmed uppfylldes målet.

Soliditet

Soliditeten är ett mått på kommunens långsiktiga, finansiella styrka som anger hur stor del av tillgångarna som finansierats med skattemedel, det vill säga kommunens eget kapital. Det innebär att ju högre soliditet, desto mindre lånefinansierade tillgångar och därmed stabilare ekonomi. Utvecklingen av soliditeten beror dels på resultatutvecklingen, dels på ökningen av tillgångar och hur kommunen finansierat ökningen. Hög soliditet innebär låg skuldsättning, vilket medför låga räntekostnader.

Koncernens soliditet inklusive ansvarsförbindelsen ökade med 2 procentenheter till 23 procent. Kommunens soliditet ökade med 3 procentenheter till 34 procent. Det innebär att det egna kapitalet ökade mer än tillgångarna.

För koncernen ökade soliditeten exklusive ansvarsförbindelsen för pensioner med 1 procentenhet till 37 procent. Kommunens soliditet exklusive ansvarsförbindelsen ökade med 3 procentenheter till 58 procent.

Soliditeten vid ett enskilt tillfälle säger inte så mycket; en sjunkande soliditet signalerar en problematisk ekonomisk utveckling. En positiv soliditet skapar goda förutsättningar för kommunen att fortsätta utvecklas.

Avsatta medel

För god ekonomisk hushållning reserverar kommunen medel för att möta framtida kostnader. Kommunen har två sorters avsatta medel: en resultatutjämningsreserv (RUR) och medel för pensioner från tidigare års resultat.

Kommunerna har enligt kommunallagen möjlighet att avsätta medel inom det egna kapitalet till RUR. Reserven kan användas i balanskravsutredningen för att utjämna intäkter i en konjunkturcykel. Kommunfullmäktige beslutade 2013 om riktlinjer för reserven och att göra en avsättning om 58,2 mkr. Riktlinjerna reviderades 2019. År 2020 avsattes ytterligare 9,5 mkr. Av årets resultat avsattes 20,5 mkr. Den totala avsättningen till RUR uppgick därefter till 121,2 mkr.

Kommunen har även öronmärkt delar av tidigare års resultat för framtida pensionskostnader. I samband med årsredovisningarna 2005–2013 öronmärktes medel för framtida ökade kostnader av pensioner.

De avsatta medlen uppgick per den 31 december till totalt 246,4 mkr. Efter avsättningen av årets resultat uppgick de till 266,9 mkr.

Avsatta medel (mkr)	31 december 2022
RUR, tidigare avsatt	100,7
RUR, reservation bokslut 2022	20,5
Öronmärkta medel pensioner	145,7
Totalt	266,9

Händelser av väsentlig betydelse

Verksamheterna präglades framför allt i början av året av covid-19-pandemin. I februari togs de flesta restriktionerna bort. Smittspridningen minskade, men kommunens förskolor, grundskolor, äldreomsorg och omsorg var fortfarande påverkade. Sjukfrånvaron fortsatte att vara betydligt högre än normalt bland elever och medarbetare i för- och grundskolor och i socialförvaltningens verksamheter. För personal som till stor del arbetat hemifrån skedde en successiv återgång till arbetsplatserna.

Rysslands invasion av Ukraina påverkade också. Mycket fokus och resurser lades på säkerhetsarbete och kommunikation om vilka effekter kriget hade och har på kommunen. Ett exempel är EU-beslutet i april om nya förhållningsregler i upphandlingar, som förbud mot tilldelning och fullgörande av kontrakt och koncessionskontrakt med Ryssland. Ett stort arbete gjordes med evakueringsplatser för ukrainska flyktingar och i skolan tog man emot barn och unga.

Den 11 september var det val till riksdag, region- och kommunfullmäktige. I Mora bildade Centerpartiet, Morapartiet, Moderaterna och Kristdemokraterna majoritet.

Mora flygplats fick trafikplikt och de nya trafikavtalen gäller 2023 till 2027. Efter en utredning om vilka tillgänglighetsbrister som fanns och om de kunde avhjälpas med flyg beslutade Trafikverket om allmän trafikplikt för samtliga befintliga linjer med ett tillägg av sträckan Mora–Arlanda.

Utvecklingen av skolområdet på Stranden fortsatte. Kommunfullmäktige beslutade att gå vidare med Morastrand AB som samarbetspartner. Dotterbolaget Mora Kommunfastigheter AB bildades för att hålla isär hyresgästkollektivets ekonomi från skattekollektivets. På Strandenområdet ska det bland annat byggas en 7–9-skola för cirka 800 elever, tillagningskök, lokaler för kulturskola och ungdomsgård samt en fullstor idrottshall. Byggstart planeras till 2025 och allt ska vara färdigt att tas i bruk höstterminen 2027.

Nybygget av förskolan på Tuvan satte i gång. Den utökas från två till sex avdelningar och lokalerna blir moderna och anpassade för dagens pedagogik samt ger bättre fysisk och social miljö för både barn och pedagoger. Inflyttning planeras till hösten 2023.

Beslut fattades om att 30 platser för särskilt boende i befintliga lokaler på Saxnäsområdet ska byggas. Utökningen ska garantera att det finns tillräckligt med boendeplatser i flera år framöver.

Trafikverket och Mora kommun bygger en genomfart för ökad trafiksäkerhet och framkomlighet på E45/väg 70 genom Mora. Det blir en smidigare och säkrare genomfart där trafiken flyter bättre för alla trafikslag, vare sig man cyklar, går, åker bil eller reser kollektivt. Delsträcka 1 – Vasagatan, från Noretbron till cirkulationsplatsen vid Älvgatan, slutfördes under sommaren. Delsträcka 2 – Strandgatan, från cirkulationsplatsen vid Älvgatan fram till Fridhemsgatan, påbörjades under sommaren och beräknas vara klar hösten 2024.

Ett kompetensråd för Norra Dalarna startades och bedrev ett intensivt arbete för att främja olika kompetensförsörjningsinsatser i näringslivet och mellan skola och näringsliv, bland annat med anledning av restaurangbranschens utmaningar.

Fritidsbanken i Mora öppnades. Här kan man låna begagnad utrustning kostnadsfritt i maximalt två veckor. Den uppfyller flera syften som att familjer kan spara pengar, folkhälsan förbättras och att återbruk är bra för klimatet.

Även om antalet anmälda narkotikabrott ökade, ökade inte droganvändningen bland unga. Kommunen samarbetade med Polisen och Region Dalarna för att minska droganvändningen.

En övervägande andel av de unga i Mora skattade sin hälsa som god och 9 av 10 såg ljusst på framtiden. Det visade en stor undersökning bland ungdomar i åldrarna 13–19 år. Det finns också problem, eftersom många ungdomar inte mår bra. Fler insatser planeras, såsom förstärkning av elevhälsan och ökat stöd till föreningar.

Förändringsarbetet genom *Heltidsresan* var i full gång. Från 1 oktober erbjöds socialförvaltningens medarbetare möjlighet att välja heltidsanställning. Nyanställningar kommer framöver att ske på heltid. Det föll väl ut och en rejäl ökning av andelen heltidsanställda per den 31 december redovisades.

Beslut fattades om att införa en anställningsgaranti för alla som utbildar sig till undersköterska och barnskötare på Mora gymnasium och Mora vuxenutbildning. Bakgrunden är att många kommuner har svårt att hitta utbildad personal till skola

och omsorg, samtidigt som många medarbetare går i pension. Beslutet innebär att kommunen erbjuder anställning om eleven är godkänd i samtliga kurser som krävs för examen i yrket.

Kommunen hade 46 aktiva, externa e-tjänster och 30 var under arbete. I e-tjänsteplattformen finns det möjlighet att följa både nöjdheten med e-tjänsterna och hur många ärenden som genomförs. Cirka 19 000 ärenden registrerades. Det är en rejäl ökning i jämförelse med 2021 då cirka 5 000 registrerades.

Styrning och uppföljning

Styrsystemet utgör ett ramverk för kommunens planerings- och uppföljningsarbete. Det beskrivs mer utförligt i *Mora kommuns styrsystem – för att leda, utveckla och följa upp verksamheten*. Ansvarsstrukturen och verksamhetsområdena för nämnder och bolag framgår i avsnittet om den kommunala koncernen.

Målbild 2030

Målbilden pekar ut riktningen för hur Mora ska utvecklas i ett långsiktigt perspektiv. Det är ur målbilden tillsammans med övriga styrdokument, uppdrag och regelverk som nämndernas verksamhetsplanering utformas.

Hållbara Mora – stärkt social, ekonomisk och miljömässig hållbarhet

Året är 2030. Hela kommunen har utvecklats och i Mora bor nu 22 000 invånare, varav drygt hälften i tätorten. Mora erbjuder en genuin, aktiv, välkomnande och vacker livsmiljö med goda förutsättningar för att leva, bo och verka genom hela livet. Genom platsvarumärket har Moras egna särdrag lyfts fram och bidragit till att öka attraktionskraften. Vi har goda boendemiljöer som lockar nya invånare till Mora, där de hittar möjligheter att kombinera ett tryggt och aktivt liv med arbete. Föreningslivet är rikt, öppet för alla och fyller en viktig funktion i samhället. Det finns olika slag av bostäder och många bor i egna småhus. Goda kommunikationer och ny teknik skapar frihet att välja Mora som bostadsort och ett liv nära naturen på en vacker och tilltalande plats, trots att arbetsplatsen kanske ligger långt därifrån. Digitala tjänster är väl integrerade i vardagslivet. Viss fritidshusbebyggelse är omvandlad till åretruntbostäder eller säsongboende, vilket gör det möjligt att upprätthålla service på landsbygden. I planeringssammanhang prioriteras rörlig-

het till fots och per cykel, och därför är det nu många Morabor som möts i mellanrummen på gator, torg och i grönområden på väg till skola, arbete och för att handla. Vinsterna är många: förbättrad folkhälsa, trygga och attraktiva miljöer, förbättrad luftkvalitet och minskat buller. Tack vare energieffektivisering, elektrifiering av transportsektorn, förnybar energi och energilagring minskar behovet av de fossila energikällorna i snabb takt och Mora är en klimatneutral och fossiloberoende kommun senast 2045. I hållbara Mora är livsmedelsproducenterna hjältar och bidrar till ett öppet och levande kulturlandskap. Bra mat är enligt konsumenterna giftfri och säker, näringsrik, närodlad och hållbart producerad.

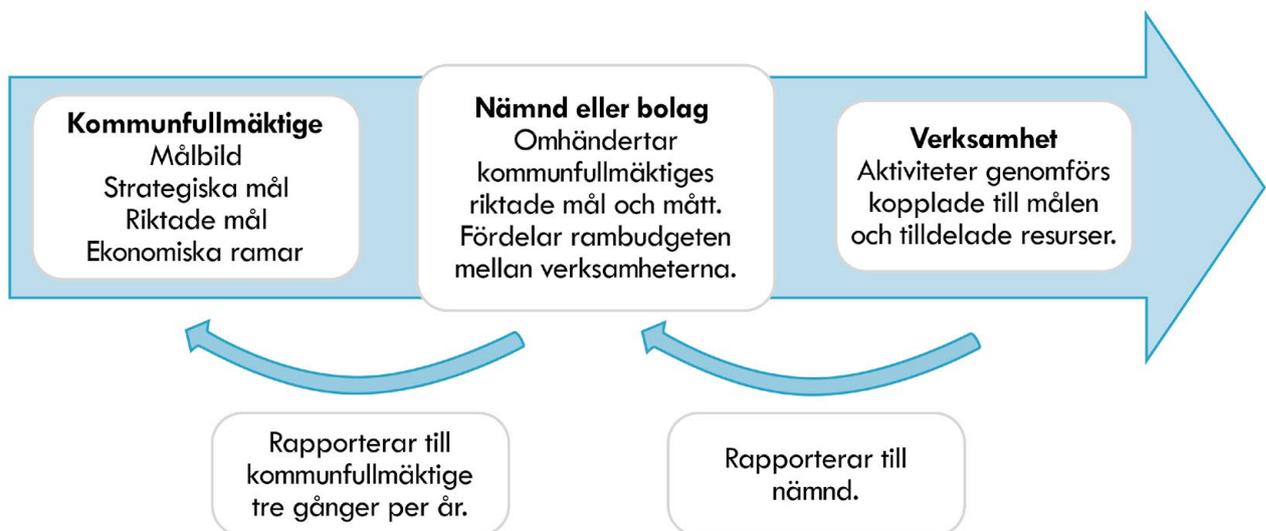
Styrmodell

Mora tillämpar mål- och resultatstyrning som grund för att prioritera och styra kommunens utveckling. Planering och genomförande ska utgå från ett internt och ett externt perspektiv. Det externa perspektivet har medborgarna i fokus och handlar om verksamhet, service och bemötande som kommunen levererar.

Det interna perspektivet har medarbetaren och organisationen i fokus och handlar om förutsättningar som har betydelse för att man ska kunna genomföra verksamhet och nå resultat. Med utgångspunkt från målbilden formuleras strategier och mål som syftar till att styra resurserna så effektivt som möjligt för att ge mesta möjliga nytta för medborgarna. Ett viktigt övergripande ramverk för kommunens målarbete är *Strategi Hållbara Mora*. Med

utgångspunkt från målbilden har kommunfullmäktige beslutat om 9 strategiska mål. De beskriver vad kommunen ska uppnå och kan ses som den övergripande strategin för kommunens utveckling. Till respektive strategiskt mål finns 18 riktade mål med ett antal tillhörande prioriterade mått. Genom de riktade målen åtar sig nämnderna att uppnå den strategiska planens mål. Nämnderna beslutar sedan om verksamhets-specifika mål.

I årsredovisningen redovisas resultaten för strategiska mål, riktade mål och särskilda direktiv och uppdrag. De är viktiga eftersom de är politiskt prioriterade, men enbart denna redovisning kan inte användas för att analysera hela den kommunala verksamhetens utveckling. Mer information om nämndernas verksamhet och ekonomi finns i respektive verksamhetsberättelser.

Ekonomistyrning

Resurserna är begränsade och verksamhetens uppdrag måste planeras i förhållande till de ekonomiska förutsättningarna. Kommunfullmäktige fastställer därför verksamheternas grunduppdrag och anger i den årliga budgeten övergripande vad som behöver utvecklas i verksamheterna och fördelar de ekonomiska ramarna. För att genomföra uppdragen planerar nämnder och styrelser genom sina förvaltningar och bolag vad som krävs i form av personal, lokaler, material etcetera och hur det ska finansieras.

Organisationen utövar ekonomistyrning i det

löpande arbetet när den planerar, följer upp, analyserar och styr. Den sätter ekonomiska mål i relation till uppdragen och vidtar åtgärder för att nå målen. Ekonomistyrningen präglas därför av prioriteringar både av vad som görs och hur det görs. Kommunen ska ha en god ekonomisk hushållning i verksamheten. Det innebär att styra ekonomin både i kortare och längre perspektiv. Dagens behov ska tillgodoses utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillgodose sina behov. Kommunen måste därför planera för att intäkterna täcker kostnaderna.

Intern kontroll

Nämnderna ska följa upp sin verksamhet genom den interna kontrollen. Den ska hantera risker som kan hindra kommunen att nå sina mål. Något förenklat handlar det om att se till att rätt sak görs i rätt tid och av rätt personer. Interna kontrollmoment ska vara integrerade i verksamhetens ordinarie processer för att styra ekonomi och verksamhet mot uppsatta mål. Kommunstyrelsen, nämnderna och bolagen tar årligen fram planer för intern kontroll som följs upp och analyseras i samband med årsredovisningen. Kommunstyrelsen har ett samordnande ansvar och möjlighet att besluta om obligatoriska kontrollmoment för nämnder och bolag. Obligatoriska kontrollmoment 2022 var

- säkerhet i ekonomiska prognoser
- en plan för informationssäkerhetsklassning är dokumenterad och inlämnad
- att genomföra planerade åtgärder enligt risk- och sårbarhetsanalyser.

Uppsiktsplikt

Kommunstyrelsen utövar uppsikt över hela den kommunala organisationen. Uppsikt innebär att styrelsen aktivt ska informera sig om att nämnder, bolag och kommunalförbund bedriver sin verksamhet enligt fullmäktiges mål, beslut och riktlinjer, att lagar och förordningar följs och att den ekonomiska förvaltningen är effektiv och säker. Uppföljningen är ett viktigt verktyg för att kommunstyrelsen ska kunna utöva sin löpande uppsikt. Uppsiktsplikten innebär inte att styrelsen kan överta ansvaret från en annan nämnd eller ett kommunalt bolag, men den kan om nödvändigt se till att kommunfullmäktige ingriper. Kommunstyrelsen utövade sin uppsiktsplikt 2022 bland annat genom att de nämnder som i första verksamhetsuppföljningen (VUP1) visade ett prognostiserat underskott fick redovisa åtgärder för att få ekonomi i balans. Det skedde vid höstens samtliga ordinarie kommunstyrelsesammanträden.

Styrdokument

En viktig del av styrningen av kommunen utgörs av olika styrdokument. De ska generellt förtydliga den politiska viljan och bidra till en effektiv och säker verkställighet. Det finns två typer av styrdokument. Den ena anger färdriktningen för hur Mora kommun ska agera för ett visst resultat, så kallad aktiverande (exempelvis strategi, kommunplan och nämnd- och bolagsplan). Den andra talar om hur organisationen ska förhålla sig i givna situationer, så kallad normerande (exempelvis policyer, riktlinjer, rutiner och ägardirektiv).

Moras styrdokument ska utgå från kommunens målbild. Exempel på styrdokument som tillkommit eller reviderats under året var: Strategi för digitalisering, aktualisering av Strategi Hållbara Mora och ersättning till förtroendevalda 2023–2026.

God ekonomisk hushållning – måluppfyllelse

I detta avsnitt redovisas måluppfyllelsen för strategiska och riktade mål. Det sker enligt *Kommunplan 2022* med en sammanfattande analys av respektive målområde och kommunens utveckling mot den långsiktiga målbilden. Bedömningen av resultaten för ekonomisk hushållning baseras dels på utfallet av måtten, dels på beskrivningarna av hur kommunen arbetade för att nå de strategiska målen.

Bedömning av måluppfyllelse	Symbol
Uppfyllt, minst 100 procents måluppfyllelse	●
Delvis uppfyllt, minst 80 och lägre än 100 procents måluppfyllelse	◆
Inte uppfyllt, lägre än 80 procents måluppfyllelse	■
Utfall för bedömning saknas	◇

Några mått saknade utfall. Då baseras måluppfyllelsen på föregående mätning. Dessa utfall är kursiverade.

Kompletterande nyckeltal och indikatorer per strategiskt mål redovisas i en bilaga.

Sammanfattande utfall för måluppfyllelse

Måluppfyllelsen utvecklades starkt: 6 strategiska mål uppfylldes helt och 3 delvis. Av de 18 riktade målen uppfylldes 6 helt och 12 delvis.

	Utfall 2022	Utveckling över tid
Strategiskt mål – Utveckla lärande för hållbar utveckling och hållbara livsstilar	●	↗
1. Hållbarhetsmedlen nyttjas och söks av flera olika verksamheter årligen	◆	
Strategiskt mål – Ge barn och unga goda förutsättningar genom skolåren	◆	→
2. Alla barn och elever når målen i skolan	◆	
3. Alla elever är trygga och har studiero i skolan	◆	
4. Skolan ska vara en trygg arbetsplats	◆	
5. Varje elev ska utvecklas mot sin fulla potential	◆	
6. Attraktiv gymnasieskola i regionen	◆	

	Utfall 2022	Utveckling över tid
7. Alla barn och unga i Mora ges möjlighet till kultur- och fritidsupplevelser, läslust och eget skapande	◆	
Strategiskt mål – Aktivt arbete för fossilfritt och energieffektivt samhälle	●	↗
8. Minskad klimatpåverkan	●	
Strategiskt mål – Naturens resurser och ekosystem är hållbart använda	●	↗
9. Lokalproducerade varor i de kommunala köken ska öka	◆	
10. Mängden matavfall inom den kommunala organisationen ska minska till förmån för hållbart nyttjande av naturens resurser	●	
Strategiskt mål – Digitalisera för hållbar utveckling	●	↗
11. Digitalisering är en självklar del i verksamhetsutvecklingen	●	
12. Tillhandahålla fiberbaserat bredband till företag och hushåll	●	
Strategiskt mål – Främja hållbart företagande	◆	→
13. Moras näringslivsklimat ska ha en positiv utveckling	◆	
Strategiskt mål – Stödja vägen till arbete	●	↗
14. Ta tillvara tillgänglig kompetens	●	
Strategiskt mål – Ge alla barn en bra start i livet	●	↗
15. Förskolan ger alla barn förutsättningar att lyckas	●	
Strategiskt mål – Bidra till hälsofrämjande och hållbara miljöer och samhällen för alla	◆	↗
16. Våra verksamheter präglas av delaktighet och inflytande	◆	
17. I Mora finns det ett brett utbud av kultur-, idrotts- och fritidsaktiviteter för såväl yngre som äldre	◆	
18. Medborgarna blir bra bemötta i kontakt med kommunen	◆	

Mål – Kommunens ekonomi ska vara långsiktig och hållbar	●	→
Mål – Kommunens arbetsplatser är hållbara och hälsosamma	◆	↗
Mål – Kommunens tvärsektoriella arbete ska stärkas	◆	↗

Livslångt lärande

Strategiskt mål – Utveckla lärande för hållbar utveckling och hållbara livsstilar

Syftet med Agenda 2030 är att åstadkomma en samhällsförändring. Detta förutsätter förändrade förhållningssätt och beteenden, vilket kräver kunskap om och engagemang för hållbar utveckling.

Riktat mål – Hållbarhetsmedlen nyttjas och söks av flera olika verksamheter årligen

Målet uppfylldes delvis.

Mått	Mål 2022	Utfall 2022	Målupp-fyllelse	Utfall 2021
Andel medel som söks varje år, procent	> 100	82	◆	142

Av de avsatta 7,2 miljoner kronorna söktes 5,9 miljoner, vilket är 82 procent. Tre ansökningar från olika verksamheter inkom och alla beviljades medel.

Strategiskt mål – Ge barn och unga goda förutsättningar genom skolaren

Alla barn och unga behöver en stadig grund att stå på. En skola som bidrar till alla barns lärande och utveckling. En lärmiljö som är tillgänglig ur ett pedagogiskt, socialt och fysiskt perspektiv skapar förutsättningar för alla barn och elever att ta del av lärande och gemenskap. Lärande och utveckling sker även under den fria tiden genom deltagande i idrott, kultur och föreningsliv.

Riktat mål – Alla barn och elever når målen i skolan

Målet uppfylldes delvis.

Mått	Mål 2022	Utfall 2022	Målupp-fyllelse	Utfall 2021
Genomsnittligt meritvärde för årkurs 9	> 224	207	◆	220

Meritvärdet för årskurs 9 blev 207, vilket var en försämring jämfört med föregående år.

Riktat mål – Alla elever är trygga och har studiero i skolan

Målet uppfylldes delvis.

Mått	Mål 2022	Utfall 2022	Målupp-fyllelse	Utfall 2021
Elevernas syn på trygghet, tillit och studiero, procent	> 85	70	◆	74

Resultatet sammanvägdes från svaren på sju frågor i en elevenkät. Det som drog ner resultatet var frågan om hur eleverna själva anser att de följer ordningsreglerna på skolan (55 procent). De flesta upplever sig trygga i sin lärandemiljö.

Riktat mål – Skolan ska vara en trygg arbetsplats

Målet uppfylldes.

Mått	Mål 2022	Utfall 2022	Målupp-fyllelse	Utfall 2021
Andel elever som känner sig trygga på skolan (gymnasieskola), procent	> 90	96,5	●	84,6

Andelen elever som kände sig trygga på skolan var totalt 96,5 procent, vilket var en kraftig förbättring.

Riktat mål – Varje elev ska utvecklas mot sin fulla potential

Målet uppfylldes delvis.

Mått	Mål 2022	Utfall 2022	Målupp-fyllelse	Utfall 2021
Andel elever med högskoleförberedande examen, procent	> 99	80	◆	78
Andel elever med yrkesexamen, procent	> 99	78	■	83

Vid de högskoleförberedande programmen ökade andelen som tog gymnasieexamen med 3 procentenheter. Andelen elever som klarade yrkesexamen sjönk med 5 procentenheter.

Riktat mål – Attraktiv gymnasieskola i regionen

Målet uppfylldes delvis.

Mått	Mål 2022	Utfall 2022	Målupp-fyllelse	Utfall 2021
Andel förstahandssökande från kommuner inom förvaltningsområdet, procent	> 70	61	◆	67

Från Mora, Orsa och Älvdalens kommuner var det 61 procent av ungdomarna som valde nationella program vid Mora gymnasium. Från de samverkande kommunerna började 80 procent inklusive introduktionsprogrammen höstterminen 2021. Av Moraungdomarna valde 65 procent att gå på Mora gymnasium.

Riktat mål – Alla barn och unga i Mora ges möjlighet till kultur- och fritidsupplevelser, läslust och eget skapande

Målet uppfylldes delvis.

Mått	Mål 2022	Utfall 2022	Målupp- fyllelse	Utfall 2021
Unika elever i kulturskolan, antal per invånare 6–19 år, andel procent	> 14	13	◆	13
Deltagartillfällen i idrottsföreningar, antal per invånare 5–20 år, procent	> 42	41	◆	41

Andelen unika elever i kulturskolan var oförändrad.

Sammanfattande analys av utvecklingen inom målområdet

Kommunen fortsatte att utvecklas inom livslångt lärande, trots försämrade resultat i grundskolan och gymnasieskolan jämfört med 2021. Trenden är dock svagt positiv om man beaktar flera år. Bra resultat i för- och grundskola och gymnasiet är mycket viktigt för den långsiktiga utvecklingen. För all utveckling är det också viktigt att verksamheterna söker hållbarhetsmedel.

Det kom tre ansökningar om hållbara medel och samtliga beviljades. Det var färre ansökningar än tidigare, vilket förmodligen berodde på att det pågått väldigt många projekt. Kommunikation av projekten fortsatte, bland annat via artiklar i Masen och på kommunens webbplats. Filmen *Hållbara Mora* togs fram där några *Hållbara idéer*-projekt omnämns. Filmen visas, förutom på kommunens webbplats, även i en kortare version på Mora IK:s och KAIS Moras hemmamatcher.

Meritvärdeskurvan är svagt uppåtgående sedd över flera år, trots att det genomsnittliga värdet sjönk. Flickor har konstant något högre meritvärden än pojkar, men skillnaderna har minskat sedan läsåret 2018/2019. Pandemins påverkan är svår att bedöma, men ungefär 10 procent av undervisningen ställdes in under pandemin, vilket gav ett tydligt ”kunskapstapp”. Utvecklingsarbete fick stå på vänt och måste nu ges tid att hantera. Tecken på ökad psykisk ohälsa uppmärksammades, vilket också påverkade elevernas möjligheter att nå målen.

Av skollagen framgår att utbildningen ska utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. Det sammanvägda resultatet från elevenkäten för trygghet, tillit och studiero blev en försämring. Frågan om eleverna följer ordningsreglerna fick ett lågt resultat. På 6 av 12 skolor var medel över 80 procent på påståendet ”jag känner mig trygg i skolan”.

LUPP-resultatet visar en positiv trend gällande hur Mora gymnasium agerar vid kränkande behandling och att lärare och elever bemöter varandra med respekt. Förebyggande arbete på förvaltningen utgår från värdegrunden Trygghet, respekt, engagemang och kvalitet, där man bland annat arbetade med socialtjänsten kring *Kärleken är fri* och *Mentorer i våldsprevention* (MVP).

Andelen elever med yrkesexamen sjönk, medan andelen med högskoleförberedande examen ökade något. Årets studenter gick merparten av sin utbildning under pandemin, vilket påverkade betygen och måluppfyllelsen.

Mora gymnasium är en attraktiv skola som erbjuder en stor bredd av utbildningar både på ungdomsgymnasiet och vuxenutbildningen. Andelen elever som väljer Mora gymnasium från samverkanskommunerna är stabil.

Alla verksamheter i kultur och fritid hade svårt att komma i gång efter pandemin. Fler uppsökande aktiviteter och satsningar i samarbetet med för- och grundskoleförvaltningen och gymnasieförvaltningen ägde rum.

Fritidsbanken Mora öppnade. Insamlingen av prylar nådde över 3 000 föremål och verksamheten flyttade in i gamla brandstationen.

Föreningsdialogen utökades både genom fler möten och idrottsfrukostarna.

Kulturskolan Miranda firade 25-årsjubileum och genomförde olika arrangemang, bland annat det välbesökta Jubileumskalaset i maj och en jubelshow i december. Kulturskolan drev utvecklingen för ökad tillgänglighet genom ”funkis-kulturskola”.

Aktiviteter och åtgärder för ökad måluppfyllelse inom området

- Under 2023 ska två ansökningsomgångar för *Hållbara idéer* införas.
- Samtliga grundskolor ska presentera en handlingsplan för ökad trygghet och studiero efter analys i det systematiska kvalitetsarbetet.
- Fortsätta att utveckla det systematiska kvalitetsarbetet i för- och grundskolan.
- Satsningar på läs-, skriv- och matematikutveckling.
- Fortsätta att satsa på att utveckla elevhälsoarbetet genom tillgängligt lärande.

Vår hållbara kommun

Strategiskt mål – Aktivt arbete för fossilfritt och energieffektivt samhälle

Det råder ingen tvekan om att vi upplever en global uppvärmning och att denna är ett resultat av mänsklig aktivitet. Vi har en utmaning i att minska utsläppen från konsumtion och från transportsektorn.

Riktat mål – Minskad klimatpåverkan

Målet uppfylldes.

Mått	Mål 2022	Utfall 2022	Måluppfyllelse	Utfall 2021
Mängd fossila utsläpp från Mora kommun och de kommunala bolagens tjänsteresor, ton	< 464	356	●	457
Andel fossiloberoende fordon i kommunens fordonspark, procent	> 50	67	●	60
Andel upphandlingar med miljökrav, procent	> 70	70	●	70

Koldioxidutsläppen från resande med bil (Mora kommun och Morastrand, inklusive egen bil i tjänst) minskade med 22 procent och därmed uppnåddes målnivån. Minskningen berodde på att kommunens dieslbilar ställdes om till HVO100.

Strategiskt mål – Naturens resurser och ekosystem är hållbart använda

Naturen är viktig ur flera aspekter, till exempel biologisk mångfald, ekosystemtjänster och rekreation. Sverige har i likhet med andra länder en utmaning när det handlar om samhällets avvägningar mellan att bevara och förbättra den biologiska mångfalden och att nyttja naturresurser för en växande bioekonomi och ett fossilfritt samhälle. Hållbar konsumtion och produktion är en utmaning och har stor betydelse för utvecklingen.

Riktat mål – Lokalproducerade varor i de kommunala köken ska öka

Målet uppfylldes.

Mått	Mål 2022	Utfall 2022	Måluppfyllelse	Utfall 2021
Andel närproducerade och närodlade råvaror inköpta av kostenheten, procent av inköpt livsmedelsvärde	> 36	35	◆	28,2

Andelen närproducerade och närodlade råvaror som köptes in av kostenheten ökade. Målet var högt satt och nåddes nästan.

Riktat mål – Mängden matavfall inom den kommunala organisationen ska minska till förmån för hållbart nyttjande av naturens resurser

Målet uppfylldes.

Mått	Mål 2022	Utfall 2022	Måluppfyllelse	Utfall 2021
Matsvinn inom den kommunala organisationen ska minska jämfört med år 2018, procent	> 25	47	●	37

Andelen matsvinn blev totalt 30 gram per portion (tallriks- och serveringssvinn).

Sammanfattande analys av utvecklingen inom målområdet

Mora kommun utvecklades starkt inom området vår hållbara kommun. Särskilt viktigt är att minska miljöpåverkan från utsläpp, vilket kommunen gjorde tack vare möjligheten att tanka HVO100.

Resultatet för måttet andel upphandlingar med miljökrav uppfylldes, men kraven ställs med väldigt varierande nivåer.

Sveriges utsläpp av växthusgaser minskar för långsamt. För att nå det långsiktiga klimatmålet nettonollutsläpp till 2045 krävs en genomsnittlig minskningstakt på 6–10 procent per år från 2019. Kraftfulla åtgärder i transportsektorn är viktiga för att åstadkomma det. Genom att man fortsätter använda förnybara drivmedel och ställer om fordonsflottan till fossiloberoende fordon kan målet till år 2030 vara möjligt att nå. Av allt drivmedel som tankades i kommunens bilar utgjordes 57 procent av HVO100. 26 elbilar köptes in och kommer i drift 2023.

Upphandlingar med miljökrav ställdes med väldigt varierande kravnivåer. Kravet handlar om att prioritera och väga olika aspekter mot varandra som funktion, kostnad, miljöaspekter och risker. Det handlar också om att känna till och förstå kommunens långsiktiga mål och bryta ner dem till en hanterbar nivå. Svaren på frågor som vad miljökraven får kosta, vilka krav som är relevanta och möjliga samt vilka ambitionsnivåer som är lämpliga är inte självklara.

Inköpsandelen av livsmedel från lokalodlat eller -producerat hade en positiv trend första delen av året. I slutet av året stagnerade dock utvecklingen, eftersom även de lokala leverantörerna har fått lov att göra stora prisjusteringar. Det medförde att andelen inköp

från det lokala påverkades till viss del av anpassningar på grund av de ökade livsmedelspriserna.

Arbetet för att minska kommunens matsvinn var lyckat. Det fungerande samarbetet och arbetssättet gav resultat. Alla skolor och förskolor jobbade med det. Matsvinnet (tallriks- och serveringssvinn) var 30 g per portion, vilket var hela 13 g mindre än målet (43 g per portion).

Aktiviteter och åtgärder för ökad måluppfyllelse inom området

- För att nå miljömålen behöver kommunen fortsätta att anpassa sin fordonspark. Det övergripande målet är en fossilfri fordonspark 2030. Det innebär att när fordon införskaffas behöver miljömålen beaktas.
- Det finns flera utvecklingsområden när det gäller hållbarhetskrav i upphandlingar. För att komma vidare krävs styrdokument, samordning och förankring.

Tillväxt och utveckling

Strategiskt mål – Digitalisera för hållbar utveckling

Digitaliseringen utvecklas snabbt och har stor betydelse för samhällsutvecklingen. Människor förväntar sig i allt högre grad att snabbt, enkelt och säkert kunna sköta sina ärenden, få tillgång till information och ha möjlighet till inflytande genom digitala kontaktvägar.

Riktat mål – Digitalisering är en självklar del i verksamhetsutvecklingen

Målet uppfylldes.

Mått	Mål 2022	Utfall 2022	Måluppfyllelse	Utfall 2021
Antal e-tjänster som vänder sig till externa användare	> 13	46	●	12

Antalet e-tjänster som vänder sig till externa användare (medborgare, företag, föräldrar, elever och brukare) ökade kraftigt.

Riktat mål – Tillhandahålla fiberbaserat bredband till företag och hushåll

Målet uppfylldes.

Mått	Mål 2022	Utfall 2022	Måluppfyllelse	Utfall 2021
Anslutningsgrad i utbyggda områden, procent	> 75	80	●	78
Tillgång till bredband med minst 1 Gbit/sek (mål 2025: 98)	> 98	99	●	98

Mora kommun överträffade sitt eget och regeringens bredbandsmål om att tillhandahålla bredband till över 98 procent av kommunens hushåll om 1 Gbit/sek senast år 2025.

Strategiskt mål – Främja hållbart företagande

Mångas medverkan krävs för att leda världen i rätt riktning och företagen, med sin innovationskraft och förmåga till samarbete, är viktiga aktörer i arbetet med att hitta långsiktiga hållbara lösningar. Hållbart företagande handlar om att arbeta smartare, att utveckla nya varor, tjänster och affärsmodeller med ekonomisk, social och miljömässig hållbarhet i fokus.

Riktat mål – Moras näringslivsklimat ska ha en positiv utveckling

Målet uppfylldes delvis.

Mått	Mål 2022	Utfall 2022	Måluppfyllelse	Utfall 2020
Företagarnas helhetsbedömning av servicen i myndighetsutövningen	> 76	73	◆	73
Företagarnas helhetsbedömning av servicen inom myndighetsområdet bygglov	> 60	63	●	63
Företagarnas helhetsbedömning av servicen inom myndighetsområdet livsmedelskontroll	> 75	76	●	76
Företagarnas helhetsbedömning av servicen inom myndighetsområdet miljö- och hälsoskydd	> 78	68	◆	68

En mätning om företagsklimatet genomfördes och resultatet presenteras i april 2023.

Strategiskt mål – Stödja vägen till arbete

En väl fungerande arbetsmarknad är en arbetsmarknad som präglas av hög sysselsättning och låg arbetslöshet och där hela arbetskraftens potential tas tillvara.

Riktat mål – Ta tillvara tillgänglig kompetens

Målet uppfylldes.

Mått	Mål 2021	Utfall 2021	Måluppfyllelse	Utfall 2020
Andel upphandlingar med sociala krav, procent	> 10	10		-

Resultatet för måttet andel upphandlingar med sociala krav uppfylldes, men kraven ställs med väldigt varierande nivåer.

Sammanfattande analys av utvecklingen inom målområdet

Mora kommun fortsatte att utvecklas starkt inom tillväxt och utveckling. Viktigt för utvecklingen är möjligheten för invånarna att kunna utföra kommunrelaterade ärenden digitalt och att näringslivsklimatet är gott.

Antalet införda e-tjänster som vänder sig till externa användare (medborgare, företag, föräldrar, elever och brukare) ökade kraftigt. Det blev möjligt genom e-tjänsteplattformen som blev klar 2021.

Exempel på införda e-tjänster är orosanmälan, ansökan om trygghetslarm och hemtjänst, måltidsersättning i skolan och boknings- och bidragssystem i kultur och fritid.

För att ansluta fler i utbyggda områden till det kommunala stadsnätet pågick arbete med efteranslutningar.

Forum Mora fortsatte att utvecklas med bland annat riktade forummöten i byar och med branscher. Ett riktades till restauranger inför Vasaloppets vintervecka och ett var ett landsbygdsutvecklingsforum med Sollerön. Sollerömetet föregicks av för- och uppföljningsmöten. Arbetet med Forum Mora tas nu vidare inom ramen för handlingsplanen för den nya näringslivsstrategin och i ett projekt i landsbygdsutvecklingsprogrammet.

Ett kompetensråd startades i Norra Dalarna och Rekryteringslots etablerade en verksamhet i samma område med stöd från kommunen. Mora deltar 2022–2023 i en regional kampanj *Masa dig hem*, där utflyttade Morabor kontaktas, uppmuntras att söka jobb på hemmaplan och flytta hem.

För att stödja vägen till arbete och kompetensförsörjning pågick ett projekt för att främja tillkomsten av arbetsintegrerade sociala företag (ASF).

Ung Företagsamhet (UF) fanns på fler än hälften av gymnasiets program. Gymnasiesärskolan startade sina första UF-företag. Behovet av ytterligare ett yrkesprogram för försäljning och service identifierades och gymnasienämnden beslutade att starta programmet till läsåret 2023/2024.

Aktiviteter och åtgärder för ökad måluppfyllelse inom området

- Platsen Mora ska marknadsföras ännu tydligare i olika sammanhang i nära samarbete med Regionstad Mora.
- Kommunen ska fortsätta arbeta tillsammans med företagen för att göra Mora till en ännu bättre plats att ha företag, bo och leva på, upprätthålla kontakter mellan skola och arbetsliv samt strategiskt arbeta med ett adekvat och matchat utbildningssystem.

Livskvalitet för alla

Strategiskt mål – Ge alla barn en bra start i livet

En bra start i livet handlar om att ge barn goda uppväxtvillkor och goda förutsättningar för deras språkliga, kognitiva, sociala, fysiska och emotionella utveckling.

Riktat mål – Förskolan ger alla barn förutsättningar att lyckas

Målet uppfylldes.

Mått	Mål 2022	Utfall 2022	Måluppfyllelse	Utfall 2021
Personalens och föräldrarnas syn på barnens utveckling av förmågor och förståelse, procent nöjdhetsgrad	> 80	87,5		85,5

Enkäterna till personal och vårdnadshavare innehåller frågor om hur personalen utmanar och stimulerar barnens nyfikenhet och förståelse samt synen på barnens utveckling av förmågor och förståelse i språk, matematik, naturvetenskap och teknik.

Strategiskt mål – Bidra till hälsofrämjande och hållbara miljöer och samhällen för alla

Hur vi utformar staden och våra bostadsområden påverkar hur vi arbetar, lever och förflyttar oss, vilket i sin tur möjliggör en god livskvalitet. Våra livsmiljöer ska formas utifrån en helhetssyn, det vill säga goda sociala och fysiska egenskaper.

Riktat mål – Våra verksamheter präglas av delaktighet och inflytande

Målet uppfylldes delvis.

Mått	Mål 2022	Utfall 2022	Målupp-fyllelse	Utfall 2021
Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg – helhetssyn, procent	> 94	87	◆	89 (2020)
Brukarbedömning särskilt boende äldreomsorg – helhetssyn, procent	> 80	69	◆	66 (2020)
Brukarbedömning boende LSS totalt – brukaren trivs alltid hemma, procent	> 80	88	●	68 (2020)
Andel elever i årskurs 4–9 som anser sig ha möjlighet att berätta vad de tycker till dem som bestämmer i kommunen, procent	> 60	63,6	●	64,7
Delaktighetsindex	> 65	69	●	68

I brukarundersökningen angav 78 procent att de är nöjda med äldreomsorgen i Mora. Resultatet för brukaren trivs alltid hemma (LSS) ökade rejält.

Indexet för delaktighet visade en samlad bild av hur väl kommunen gör det möjligt för medborgarna att delta i kommunens utveckling. Måttet ger en bild av satsningen på att skapa kommunikation och dialog med medborgarna. Samma resultat uppnåddes som föregående år.

Riktat mål – I Mora ska det finnas ett brett utbud av kultur-, idrotts- och fritidsaktiviteter för såväl yngre som äldre

Målet uppfylldes delvis.

Mått	Mål 2022	Utfall 2022	Målupp-fyllelse	Utfall 2020
Nöjd medborgarindex – kulturutbud	> 65	59	◆	59
Nöjd medborgarindex – fritidsutbud	> 65	59	◆	64

Medborgarindex inom områdena har utgått ur medborgarundersökningen. Senaste mätningen genomfördes 2020.

Riktat mål – Medborgarna blir bra bemötta i kontakt med kommunen

Målet uppfylldes delvis.

Mått	Mål 2022	Utfall 2022	Målupp-fyllelse	Utfall 2021
Nöjda efter kontakt, andel procent	> 85	85,3	●	-
Nöjda med tjänstepersonens engagemang, andel procent	> 90	88,8	◆	-

Resultatet avsåg 1 april till 31 december.

Sammanfattande analys av utvecklingen inom målområdet

Mora kommun utvecklades inom livskvalitet för alla. Förskolan har i flera år redovisat positiva resultat. Satsningar på barn i tidig ålder bör ge positiva effekter framöver.

Resultaten från vårdnadshavarenkäten i förskolan var väldigt höga. Så har det sett ut ett antal år. Det är ett kvitto på att kommunen satsar på att ge alla barn en bra start i livet. Vårdnadshavarna har ett högt förtroende för personalen på förskolan både vad gäller kompetens, hur personalen arbetar med att utveckla barnens förmågor och förståelse i språk, matematik, naturvetenskap och teknik samt för hur de skapar trygghet för barnen.

Mora har bland de högsta snittåldrarna i landet när det gäller personal i förskolan. De närmsta åren innebär stora pensionsavgångar. Med tanke på det är det oerhört viktigt med en stark rekryteringsstrategi och att kommunen skapar förutsättningar för vidareutbildning och kollegialt lärande. Specialpedagogerna har en viktig roll.

Beslut fattades om att förtäta de centrala förskoleenheterna med fyra områden. Den första delen i förskoleplanen, ett nybygge på Tuvanområdet, påbörjades.

Projektet Heltidsresan startade 1 oktober. Andelen som arbetade heltid ökade från 44 till 70 procent i socialnämndens verksamheter. Därmed lyckades nämnden nå målet för ett prestationsbaserat statsbidrag 2023 med minskad andel timvikarier. Målet är bättre personalkontinuitet, arbetsmiljö och trygghet. Hemtjänsten och särskilt boende arbetade vidare med kompetensutveckling för baspersonal och förbättrad introduktion för vikarier.

Satsningar gjordes för att förbättra kompetensen inom ramen för Äldreomsorgslyftet, där 16 medarbetare blir färdiga undersköterskor 2023, om alla slutför utbildningen.

Individ- och familjeomsorgen (IFO) gick med i Yrkesresan. Det var ett erbjudande från SKR

(Sveriges Kommuner och Regioner) och innebar kompetensutveckling inom IFO barn och unga.

Kompetensutbildning för baspersonal ägde rum. En sjuksköterska hade en projektjänst för att genomföra olika former av internutbildning. Utbildningarna startade i september för att fortgå månadsvis fram till och med februari 2023. Utbildningsuppdraget planeras fortgå och övergå till att integreras i verksamheten, eftersom baspersonalen behöver utbildning kontinuerligt.

Under hösten utbildades en stor del av baspersonalen i vård och omsorg i lågaffektiv och konfliktämmande metod med fokus på medmänskligt bemötande.

Flera offentliga arrangemang ägde rum, såsom en minimässa med temat pollinerare i kulturhuset, Dalasinfoniettan i Mora kyrka, nationaldagsfirande, konsert för Världens Barn, två jubileumsshower i gymnasiet aula, en stor luciakonsert i Mora kyrka och Valborgsnatta.

Projektet *Digital delaktighet* på Mora kulturhus pågick. Det riktade sig till äldre och nyanlända. Projektet var lyckat och efter avslutet finns en del av en tjänst vikt för att arbeta med digital delaktighet. Från och med 2023 finns en del av en tjänst på Mora bibliotek vikt för digital delaktighet. Målgrupperna kan dock komma att breddas jämfört med projektet som finansierades inom Moras *Hållbara idéer*.

Kundtjänsten hade en viktig roll i att höja servicenivån för medborgarna och alla som berörs av kommunens tjänster. Ett nytt mätinstrument där kommunen i realtid kan få ett mått på hur nöjda medborgarna är direkt efter kontakten med kommunen infördes. Det hjälper kundtjänsten att jobba med rätt frågor på rätt sätt för att höja medborgarnas upplevelse av en serviceinriktad och tillgänglig kommun.

Fem feriepraktikanter anställdes som kommunutvecklare. Deras uppdrag var att fördjupa sig i resultatet av LUPP-undersökningen 2021 med fokus på ungas hälsa. Arbetet resulterade i 33 förslag på flera områden. Under hösten fick elevråden på högstadiet och gymnasiet ta del av förslagen och prioritera de allra viktigaste.

Aktiviteter och åtgärder för ökad måluppfyllelse inom området

- En strategi för framtidens äldreomsorg, insatser och boendeformer ska tas fram 2023.
- Medborgardialogen ska utvecklas. Det kan handla om utställningar och event, telefonväkteri, social mötesplats med mera.

Utveckling av sociala medier för att skapa mer öppenhet och möjlighet till medborgardialog. Det finns stora möjligheter att bli mer öppna, förbättra varumärket och arbetsgivarvarumärket, skapa större möjligheter att rekrytera nya medarbetare och öka förtroendet för kommunen.

Mål – Kommunens ekonomi ska vara långsiktig och hållbar

Riktat mål – Kostnadseffektiv verksamhet och organisation

Målet uppfylldes.

Mått	Mål 2022	Utfall 2022	Måluppfyllelse	Utfall 2021
Årets resultat, exklusive jämförelsestörande poster, ska uppgå till minst 1 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag under 2022–2023. Därefter är målsättningen att årets resultat ska uppgå till minst 2 procent	> 1,0	2,25		4,6
Självfinansieringsgrad, som snitt under en 5-årsperiod, ska vara minst 50 procent	> 50	100,4		180
Kommunens soliditet inklusive samtliga pensionsförpliktelser, procent	> 31	34,36		31

Mål – Kommunens arbetsplatser är hållbara och hälsosamma

Riktat mål – Hållbara och hälsosamma arbetsplatser för kompetensförsörjning där heltid är norm

Målet uppfylldes delvis.

Mått	Mål 2022	Utfall 2022	Måluppfyllelse	Utfall 2021
Prestationsnivå	75	73,4		72,8
Upprepad korttidsfrånvaro, procent (avser andel som haft fem eller fler sjukfrånvarofällfällen på 12 månader)	< 11,8	13,2		11,8
Total sjukfrånvaro, procent av ordinarie arbetstid	< 6,0	8,3		7,7
Andel heltidsanställda, procent	80	80		68,5
Andel heltidsarbetande, procent	75	-		60,8

Sjukfrånvaron ökade och var som högst i januari och februari. Cirka 55 procent av sjukfrånvaron utgjordes av korttidsfrånvaro på 1–14 dagar och cirka 36 procent avsåg sjukperioder på 60 dagar eller mer.

Uppföljningen av andelen heltidsarbetande har en eftersläpning, varför 2022 inte kan redovisas ännu. Det bör vara en markant ökning av måluppfyllelsen, eftersom alla medarbetare i vård- och omsorgs-verksamheterna erbjöds heltid från 1 oktober och andelen som har heltidsanställning ökade från cirka 62 till 80 procent.

Mål – Kommunens tvärsektoriella arbete ska stärkas

Målet uppfylldes delvis.

Mål	Mål 2022	Utfall 2022	Måluppfyllelse	Utfall 2021
Medborgare kan utföra huvuddelen av sina kommunrelaterade ärenden digitalt senast år 2022 (ej mätbar)	> 60	-	◇	
Kommunens resultat i bemötande och tillgänglighet NMI, ska vara minst 65 år 2022 (utgått ur undersökning)	> 65	58	◆	58 (2020)
Strategi Hållbara Mora och dess sociala, ekonomiska och miljömässiga perspektiv på hållbarhet, ska vara ett naturligt stödverktyg i samband med ärendeberedning och beslut	Klart	Nästan klart	◆	Nästan klart
De 70 uppdragen och direktiven enligt Strategisk plan 2019–2022 ska vara klarmarkerade alternativt markerade med ständigt pågående, procent	100	94	◆	76

Sammanfattande analys av utvecklingen inom målområdet

Mora kommun utvecklades inom effektiv organisation. Framför allt utvecklades ekonomin positivt. Betydande stödåtgärder från regeringen gjorde att skatteintäkter och konjunktur inte drabbade lika hårt som prognoserna länge indikerade. Det fick stora positiva effekter på kommunens ekonomiska resultat. Statliga stöd i form av så kallade extra välfärdsmiljarder, ersättning för sjuklöner samt permitteringar som gav skatteintäkter var betydelsefulla.

Trots det präglades året av interna ekonomiska problem, framför allt socialnämndens möjlighet att nå en ekonomi i balans. Inför 2022 tillfördes nämnden 30 mkr. Effektiviseringar som tagits fram de senaste åren är utredda och klara, dock ger en del effekt först 2023. Nämnden har fortfarande svårt att nå en budget i balans. Underskottet berodde framför allt på högre personalkostnader och höga kostnader för placeringar i individ- och familjeomsorgen, LSS barn och unga samt socialpsykiatri.

Mora medverkade i två projekt som drevs av Sveriges Kommuner och Regioner (SKR). Dels *Effektiva kommun* som ska öka kunskapen kring effektivitet i betydelsen samspelet mellan insatta resurser och producerad volym och kvalitet. Det andra projektet sträcker sig in på 2023 och handlar om stöd för rätt resursfördelning.

Målet var att sjukfrånvaron skulle minska, men pandemins följdverkningar påverkade mätpunkten markant negativt.

Heltidsresan var i full gång och från 1 oktober erbjöds socialförvaltningens medarbetare möjlighet att välja heltidsanställning. Nyanställningar sker framöver på heltid. Andelen heltidsanställda ökade rejält.

Kommunens tvärsektoriella arbete följs upp mer detaljerat i avsnittet Särskilda direktiv och uppdrag från *Strategisk plan 2019–2022*.

Aktiviteter och åtgärder för ökad måluppfyllelse inom området

- Fortsätta arbetet med en resursfördelningsmodell som baseras på prislappar.
- Fortsätta arbetet i *Heltidsresan*.

Balanskravsresultat

Balanskravet enligt kommunallagen innebär att kommuner inte får besluta om en budget där kostnaderna överstiger intäkterna. Om resultatet ändå blir negativt måste det återställas inom de tre påföljande åren.

Från och med 2019 gäller en ny redovisningslag (2018:597) i kommunal bokföring och redovisning. Den innebär bland annat att kommunen från och med 2019 ska boka upp orealiserade vinster och förluster i värdepapper, vilket påverkade årets resultat med -15,3 mkr. Vid balanskravsutredningen återförs posten. Realisationsvinster som finns bokförda 2022 räknas av.

Enligt kommunens riktlinjer för god ekonomisk hushållning får reservering till resultatutjämningsreserven (RUR) göras med högst ett belopp som motsvarar det lägsta av antingen den del av årets resultat eller den del av årets resultat efter balanskravsjusteringar som överstiger 1 procent av summan skatteintäkter, generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning. Om kommunen har ett negativt eget kapital, inklusive ansvarsförbindelsen för pensionsförpliktelser, ska gränsen för när avsättning får ske i stället vara 2 procent av summan av ovan nämnda poster.

För att möta kommande års konjunktursvängningar reserverades 20,5 mkr i RUR. Det motsvarade den del av årets resultat efter balanskravsjusteringar som översteg 1 procent av summan av skatteintäkter, generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning.

Kommunen har inga gamla underskott att återställa.

RUR uppgick efter årets reservering till 121,2 mkr den 31 december.

(tkr)	2022	2021
Resultat enligt resultaträkningen	32 743	63 234
Samtliga realisationsvinster	-13 031	-5 595
Orealiserade vinster/ förluster i värdepapper	15 348	-15 663
Återföring av orealiserade vinster/ förluster i värdepapper	8	5 141
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	35 068	47 117
Reservering av medel till resultatutjämningsreserv	-20 500	-33 000
Användning av medel från resultatutjämningsreserv	0	0
Årets balanskravsresultat	14 568	14 117

Väsentliga personalförhållanden

Pandemin påverkade påtagligt organisationen även 2022. Den höga sjukfrånvaron speglar situationen, men visar samtidigt att kommunens medarbetare tog sitt ansvar och stannade hemma vid minsta symtom.

Kompetensförsörjning

Hållbar kompetensförsörjning fortsätter att vara den viktigaste frågan i den strategiska planeringen av arbetsgivarfrågorna. Samtliga verksamheter har stora rekryteringsbehov, särskilt av utbildad och erfaren kompetens. Totalt utannonserades 694 tjänster, varav 234 avsåg tillsvidareanställning. Totalt 293 ungdomar fick arbetslivserfarenhet via två veckors feriepraktik i kommunen (134), näringslivet eller föreningar (159).

Projektet *Heltidsresan* sjuöjades 1 oktober och andelen tillsvidareanställda med heltidstjänst ökade med 12 procent till årsskiftet.

Medarbetare som slutar ger i en avslutningsenkät viktig information om hur kommunen kan fortsätta att utvecklas. Enkäten sänds ut digitalt två veckor innan anställningen avslutas. Årets sammanställning visade att de allra flesta upplever att de haft ett meningsfullt arbete och att de lärt och utvecklats. Majoriteten av de svarande kan tänka sig att arbeta i Mora kommun igen.

Beslut fattades om att införa en anställningsgaranti för elever på Mora gymnasium som tar examen som undersköterska och barnskötare.

Kompetensutveckling och hälsofrämjande arbetsmiljö

En medarbetarundersökning gjordes under hösten. Cirka 81 procent (en ökning med 1 procentenhet från 2021) besvarade enkäten, som ger viktig information om hur medarbetarorganisationen mår. Jämfört med förra årets enkät gjorde organisationen en positiv förflyttning på alla områden, även när det gällde arbetsrelaterad utmattning, som försämrades något 2021 jämfört med 2020. På kommunövergripande nivå kan därmed utläsas att det finns goda förutsätt-

ningar för att uppfylla förväntningar och mål. Ledarskap och målkvalitet gjorde den största positiva förflyttningen. Arbetet med målstyrning kan tolkas ha gett resultat. Det behövs fortsättningsvis vaksamhet angående risken för ohälsa på grund av stress.

Ökad medvetenhet om arbetsmiljö uppnåddes genom systematisk utbildning av chefer och skyddsombud samt genom att kommunen följde upp det systematiska arbetsmiljöarbetet och arbetet med åtgärder för att förebygga diskriminering.

Friskvårdsbidraget nyttjades av 695 medarbetare.

Chefsförsörjning

Förväntat ledarskap i Mora kommun är formulerat i en beslutad definition av rollen som chef. Målet är att chefer ska ha aktuell kompetens samt bra förutsättningar och relevant stöd i sitt uppdrag. Ett chefs- och ledarutvecklingsprogram med definitionen som utgångspunkt startade 2017 och 12 grupper med 9–12 chefer har genomfört det. En upphandling av ett uppdaterat ledarutvecklingsprogram gjordes där ledningsgrupper och chefer har möjlighet att åberopa ledningsgruppsstöd och/eller individuell handledning. Nytt är även en satsning på medarbetarskapet, där samtalsledare för reflekterande team ska utbildas.

I samarbete med Högskolan Dalarna och flera Dalakommuner medverkade Mora i partnersamverkan för forskningsbaserad utveckling av det offentliga ledarskapet i Dalarna. Inom ramen för konceptet deltog 2 chefer i kvalificerade ledarskapsutbildningar.

Kommunstyrelsen genomförde en strategisk chefsrekrytering av en ny kommunikationschef.

Lönebildning

Fokus fortsatte att ligga på att utveckla lönebildningen med målet att uppnå en integrerad process med verksamhetsplaneringen. Medarbetarens resultat och löneutveckling knyts samman, så att det positiva sambandet mellan lön, motivation och resultat befästs.

I löneöversynen beslutades att särskilt prioritera fritidspedagoger och lärare vid fritidshem, specialpedagoger, socialsekreterare, yrkeslärare och lärare i vuxenutbildningen. För tredje året genomfördes även en nyckelpersonssatsning i löneöversynen. Samtliga förvaltningar med medarbetare i Kommunals avtalsområde tillfördes ett särskilt utrymme för medarbetarna i vård, skola och omsorg.

Personalstatistik per den 31 december 2022

Antal tillsvidareanställda i kommunkoncernen

Antal	2022	2021
Totalt antal koncernen	1 841	1 781
Mora kommun	1 778	1 718
- varav kvinnor (procent)	77,2	78,7
- varav män (procent)	22,8	21,3
Morastrand AB	28	30
- varav kvinnor (procent)	28,6	23
- varav män (procent)	71,4	77
Brandkåren Norra Dalarna	35	33
- varav kvinnor (procent)	8,6	9
- varav män (procent)	91,4	91

Åldersfördelning tillsvidareanställda

Åldersfördelning	2022	2021
Mora kommunkoncern		
Medelålder	45,6	47,3
Mora kommun		
Medelålder	46,8	47,3
varav (procent) –29 år	8,4	6,9
30–49 år	46,7	45,2
50– år	44,9	47,9
Morastrand AB		
Medelålder	44,5	48,6
varav (procent) –29 år	10,7	3,3
30–49 år	50	46,7
50– år	39,3	50
Brandkåren Norra Dalarna		
Medelålder	45,7	45,7
varav (procent) –29 år	5,7	6
30–49 år	54,3	51,5
50– år	40	42,4

Fördjupad personalstatistik Mora kommun

Antal tidsbegränsat anställda med månadslön den 31 december

	Vikariat			Allmän visstidsanställning/särskild visstidsanställning (från och med 2022-10-01)		
	2022	2021	2020	2022	2021	2020
Totalt antal	62	53	52	65	87	91
Varav kvinnor (procent)	69	75	77	60	63	63
Varav män (procent)	31	25	23	40	37	37

Därtill fanns 101 anställda med månadslön på annan tidsbegränsad anställning, vilket ger totalt 2 006 medarbetare i Mora kommun per 31 december 2022.

Årsarbetare (enligt genomsnittligt mått om 1 700 timmar per år)

	2022	2021	2020
Totalt Mora kommun	1 905	1 715	1 674
Socialnämnden	718	553	542
Gemensam nämnd för social myndighetsutövning	28	25	23
Kommunstyrelsen	59	59	56
Gemensam servicenämnd IS/IT	39	36	29
För- och grundskolenämnden	584	482	470
Gymnasienämnden	215	197	198
Miljö- och byggnadsnämnden	56	36	28
Tekniska nämnden (fr o m april 2022 teknik- och servicenämnden)	159	25	23
Kultur- och fritidsnämnden	47	40	41
Servicenämnden (fr o m april 2022 teknik- och servicenämnden, se ovan)	xxx	262	261

Timavlönade utförde arbetstid motsvarande 151 årsarbetare.

Sjukfrånvaro

	2022	2021	2020
Sjukfrånvaro (procent)	8,8	7,7	8,6
Utbetald sjuklön tkr (inklusive karens)	16 355	12 812	15 316

Sjukfrånvaro i procent av avtalad arbetstid

	2022	2021	2020
Totalt	8,8	7,7	8,6
Varav > 60 dagar	36,7	37,4	33,5
Kvinnor	9,6	8,5	9,6
Män	6,5	5,0	5,3
-29 år	9,6	7,1	7,8
30-49 år	8,4	7,6	8,7
50- år	9,1	7,8	8,8

Sjukfrånvaro i procent per förvaltning

	2022	2021	2020
Socialnämnden	12,5	10,5	12,5
Gemensam myndighetsutövning	4,3	4,7	6,3
Kommunstyrelsen	6,5	5,6	6,7
För- och grundskolenämnden	7,7	7,7	7,8
Gymnasienämnden	3,6	2,6	3,5
Miljö- och byggnadsnämnden	5,1	3,4	3,6
Tekniska nämnden	12,0	6,1	3,0
Kultur- och fritidsnämnden	4,1	5,7	5,6
Servicenämnden	12,0	7,5	8,3

Sysselsättningsgrad och medellön

Andelen tillsvidareanställda som hade heltidstjänst per 31 december var 80 procent, vilket var 12 procentenheter fler än 2021.

Könsfördelning i procent

	2022	2021	2020
Kvinnor	95	67	67
Män	96	74	77

Medellönen för tillsvidareanställda var 33 267 kronor och fördelades på kön enligt följande:

Medellön tillsvidareanställda

	2022	2021	2020
Kvinnor	33 182	32 349	31 544
Män	33 554	33 091	33 302

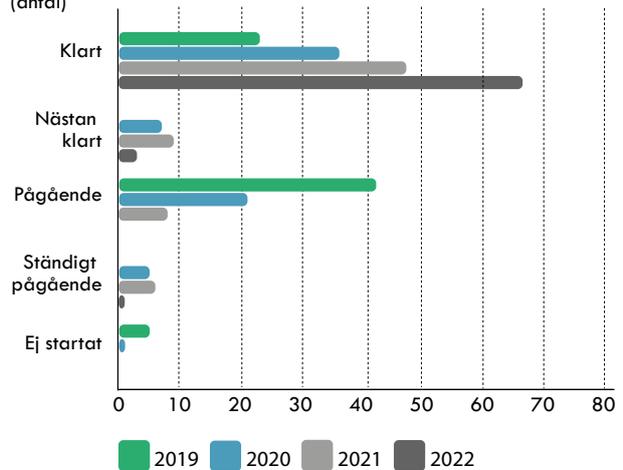
Förväntad utveckling

Särskilda direktiv och uppdrag från Strategisk plan 2019–2022

De särskilda direktiven och uppdragen är kommunfullmäktiges sätt att beskriva en uppgift som ska utföras av en nämnd under mandatperioden.

Ej startat	■
Ständigt pågående	◆
Pågående	◇
Nästan klart	●
Klart	✓

Sammanfattning – uppföljning av de 70 särskilda direktiven och uppdragen (antal)

Tvärsektoriella fokusområden

Digitalisera för hållbar utveckling

Uppdraget bedöms vara verkställt i dess helhet.

	Status 2019 ÅR	Status 2020 ÅR	Status 2021 ÅR	Status 2022 ÅR
Skapa förutsättningar för e-legitimation och elektronisk signering för kommunens tjänster	◇	●	✓	
Medverka till att ge medborgare ökad förmåga och möjlighet att delta i det digitala samhället	◇	◆	◆	✓
Skapa förutsättningar för en hög digital kompetens hos medarbetarna och säkerställ att kompetensen nyttjas	◇	◇	◇	✓
Utveckla en digitaliseringsstrategi	■	◇	●	✓
Utveckla en ny webbplatsform	✓			
Bygg upp förutsättningar för hantering av digital information genom e-arkiv	✓			

E-tjänsteplattformen och e-tjänsterna ökar tillsammans med projekt inom Hållbara idéer kraftigt medborgarnas förmåga att delta i det digitala samhället. Ett betydande projekt är Digital delaktighet. Projektägare är kultur- och fritidsförvaltningen.

En omfattande digital informationssäkerhetsutbildning för samtliga anställda genomfördes.

Kommunen hade cirka 46 aktiva externa e-tjänster och cirka 30 under arbete. I e-tjänsteplattformen

finns det möjlighet att följa både nöjdheten med e-tjänsterna och hur många ärenden som genomförs. I Mora registrerades cirka 19 000 ärenden. Det var en rejäl ökning från 2021, då cirka 5 000 registrerades.

En gemensam digitaliseringsstrategi och riktlinjer för Mora, Orsa och Älvdalen antogs av kommunfullmäktige.

Bättre resultat ska uppnås vad avser service och bemötande

Uppdraget bedöms vara verkställt i dess helhet.

	Status 2019 ÅR	Status 2020 ÅR	Status 2021 ÅR	Status 2022 ÅR
Etablering av den nya servicenämnden och serviceförvaltningen	✓			
Utredning av eventuell kundtjänst	✓			
Deltagande i projektet Främjande myndighetsutövning	◆	✓		
Utveckla digitala kommunikationskanaler	◆	◆	◆	✓
Utredning kring ökade möjligheter till delaktighet och inflytande för medborgarna (främst för unga och seniorer)	■	◆	◆	✓

Projektet Min digitala arbetsplats för Mora, Orsa och Älvdalen pågick. Målet var att skapa en bild över hur intranät och verksamhetssystem används och att hitta lösningar för hur internkommunikationen kan förbättras.

Mora växer-konceptet var under utveckling.

Webbsidorna för Mora växer utvecklades.

Utredningen kring ökade möjligheter till delaktighet och inflytande för medborgarna (främst för unga och seniorer) blev färdig.

Samtliga beslut ska prövas utifrån ett hållbarhetsperspektiv

Uppdraget bedöms i huvudsak vara verkställt.

	Status 2019 ÅR	Status 2020 ÅR	Status 2021 ÅR	Status 2022 ÅR
Spridning av medvetenhet och kunskap om strategi Hållbara Mora	◆	✓		
Prövning av beslut (ekonomisk, social och miljömässig hållbarhet)	◆	◆	●	●

En e-tjänst för handläggare togs fram och testades. Tjänsten var inte kompatibel med tidigare dokument- och ärendehantering, vilket gjorde det svårjobb. Tjänsten uppdateras enligt den aktualiserade hållbarhetsstrategin.

Särskilda uppdrag under mandatperioden

Uppdraget bedöms i huvudsak vara verkställt.

Särskilda uppdrag för- och grundskolenämnden	Status 2019 ÅR	Status 2020 ÅR	Status 2021 ÅR	Status 2022 ÅR
Närhetsprincipen ska vara vägledande i förskolans planering och organisation	✓			
Det ska finnas såväl barnskötare som förskolelärare på kommunens förskolor	◆	✓		
Föräldrarna i Mora kommun ska kunna erbjudas dagbarnvårdare	✓			
Föräldrarna i Mora kommun ska erbjudas barnomsorg under kvällar och helger	✓			
Samarbetet med lärarutbildningen ska utvecklas	✓			
Det ska finnas valfrihet och ett brett utbud inom de olika skolformerna	✓			
Samverkan med närliggande företag, föreningar och samhällsservice ska utvecklas	◆	◆	●	●
Skolmiljön ska präglas av trygghet och studiero	◆	◆	◆	◆
Lärarnas administrativa uppgifter ska minska	◆	●	✓	
Pulsträning ska införas på alla skolor	◆	●	●	✓
Profilinriktningar ska tillskapas inom estetik, idrott, natur och teknik samt språk på högstadiet	◆	◆	●	✓

För- och grundskolenämnden verkar för att tre spår utvecklas: arbetsliv med koppling till näringslivet, friskvård med koppling till gymnasiet, idrottsutbildningar, friskvårdsprogram och handlingsplan för Skola i rörelse samt kultur med koppling till kulturprofilen och estetikprogrammet på gymnasiet, samarbete med kultur- och fritidsförvaltningen

(kulturskolan och Rosa huset) samt koppling till den kulturpedagogiska planen.

Elevernas upplevelse var att både tryggheten och studieron försämrades. Alla skolor arbetade med att förtydliga ordningsregler och rutiner. Trots det ansåg fler än var femte elev att de inte får vara delaktiga när ordningsregler tas fram.

Särskilda uppdrag gymnasienämnden	Status 2019 ÅR	Status 2020 ÅR	Status 2021 ÅR	Status 2022 ÅR
Gymnasiet ska ta initiativ till samråd med fastighetsägaren för att utarbeta underlag för ändamålsenliga lokaler	◆	◆	◆	✓
Gymnasiet ska driva frågan om fler elevboenden	◆	✓		
Gymnasiet ska samverka med profilinriktningarna på högstadiet	◆	◆	◆	✓
Utbildningen på barn- och fritidsprogrammet ska kopplas ihop med kompetensbehovet inom förskolan	◆	✓		
Ung Företagsamhet, UF, ska utökas till minst 50 procent av gymnasiet program	✓			
Den gymnasiala lärlingsutbildningen ska stärkas	✓			
Gymnasieutbildning inom International Baccalaureate (IB) ska inrättas på gymnasiet	✓			
Mora högskolecentrum ska ha en central roll för Morabarnas möjligheter att studera vidare och kännedomen om verksamheten behöver öka	◆	◆	◆	✓
Lämplig placering av Mora högskolecentrum ska utredas under mandatperioden	◆	✓		
Möjligheterna till högskolestudier i Mora ska utvecklas via etablering av kontakter med högskolor i landet	✓			

Under hösten utarbetade gymnasieförvaltningen i samråd med fastighetsägaren ett nytt underlag för lokalbehov, eftersom antalet elever kommer att öka. Fastighetsförvaltaren och gymnasieförvaltningen ska 2023 gå igenom svar på ändamålsenlighet som kom fram i lokalutredningen 2019.

Gymnasieförvaltningen arbetade tillsammans med för- och grundskoleförvaltningen i Moraspåret. Målet var att skapa naturliga samband med gymnasiet program för att skapa nyfikenhet för programmen och förbättra elevernas valkompetens inför gymnasievalet. Gymnasieförvaltningen var aktiv och representerad i både styrgrupp och arbetsgrupper för Moraspåret.

Ny marknadsföring av distansstudier genomfördes. Ett samverkansmöte mellan högskolecentrum och studie- och yrkesvägledare på gymnasiet genomfördes för att öka kunskapen om möjligheten att läsa på distans mot högskolor och vad Mora högskolecentrum kan hjälpa till med under distansstudier.

Mora högskolecentrum uppmärksammades i augusti då utbildningsminister Anna Ekström besökte verksamheten. Mora högskolecentrum uppmärksammades även i olika media.

Särskilda uppdrag socialnämnden

	Status 2019 ÅR	Status 2020 ÅR	Status 2021 ÅR	Status 2022 ÅR
Boendeformer för seniorer ska utredas och planeras med valfrihet och självbestämmande som ledord	◆	◆	●	●
Samverkan och dialog med seniorer i beslutsprocesser ska utvecklas	◆	◆	✓	
Det ska finnas möjlighet till avlastning för de som vårdar anhöriga i hemmet	✓			
Möjligheterna att etablera en äldrecentral tillsammans med landstinget ska utredas under mandatperioden	■	✓		

Utredningen av boendeformer för äldre presenterades i nämnden våren 2020. ÅR 2021 presenterade inriktningsbeslut för trygghetsbostäder och förslag på 30 SÄBO-platser i habiliteringens lokaler. Arbeta

pågår med att ta fram en strategi för framtidens äldreomsorg, där inriktning på insatser och boendeformer efter behov presenteras.

Särskilda uppdrag kommunstyrelsen

	Status 2019 ÅR	Status 2020 ÅR	Status 2021 ÅR	Status 2022 ÅR
Frågan om en särskild äldreomsorgsnämnd ska prövas	■	■	●	✓

En utredning slutfördes.

Program och planer

Uppdraget bedöms vara verkställt i dess helhet.

	Status 2019 ÅR	Status 2020 ÅR	Status 2021 ÅR
Landsbygdspolitiskt program	◆	●	✓
Integrationsplan	◆	✓	
Trygghetsplan (2021)	■	✓	
Fördjupad översiktsplan för Mora tätort	◆	●	✓
Konkurrensutställningsprogram	◆	●	✓
Cykelstrategi	✓		
Ägardirektiv Morastrand AB	✓		
Ägardirektiv Moravatten AB	✓		
Kultur- och fritidspolitiskt program	◆	◆	✓
Lokalresursplan	✓		

Särskilt prioriterade områden

Främja hållbart företagande

Uppdraget bedöms vara verkställt i dess helhet.

	Status 2019 ÅR	Status 2020 ÅR	Status 2021 ÅR	Status 2022 ÅR
Fortsatt utveckling av Forum Mora	◆	●	●	✓
Införande av Rättviksmodellen/främjande myndighetsutövning	◆	✓		
Upphandling ska vara ett strategiskt verktyg i Mora kommun	◆	◆	◆	✓
Upphandlingar ska föregås av tidig dialog samt genomföras i delar	◆	✓		
Utveckla och gör feriepraktiken mer flexibel	✓			
Utveckla UF	✓			
Utreda möjligheten att låta UF omfatta grundskolan	◆	◆	◆	✓

Totalt 8 forummöten genomfördes, bland annat riktade möten i byar och med branscher. Ett forummöte riktades till restauranger inför Vasaloppets vintervecka och ett landsbygdsutvecklingsforum med Sollerön genomfördes med flera för- och uppföljningsmöten. Arbetet med Forum Mora tas nu vidare inom ramen för handlingsplanen för den nya näringslivsstrategin och i ett projekt i landsbygdsutvecklingsprogrammet.

Upphandlingsplan 2022 är en sammanställning av avtal som löper ut och nya inköpsbehov. Lokala leverantörer identifierades när upphandlingsplanen togs fram och tidiga dialoger genomfördes bland annat om däckservice, flytt av överlämnade bilar

och arbetsträningsplatser. Dialog med leverantörer sker i de flesta upphandlingsprojekt i olika former. Begreppet "tidig dialog" innebär dialog med lokala leverantörer. Planerare för social hållbarhet, miljösamordnare och projektledare för arbetsintegrerade arbetsträningsplatser stöttade verksamheten i hållbarhetskrav vid flera upphandlingar.

En utredning att låta UF omfatta grundskolan genomfördes, men det finns för närvarande inga möjligheter att genomföra det praktiskt. För- och grundskoleförvaltningen valde att inte börja använda sig av själva UF-materialet. (I grundskolan handlar det egentligen om ett läromedel, man startar inget UF-företag.)

Aktivt arbete för ett fossilfritt och energieffektivt samhälle

Uppdraget bedöms vara verkställt i dess helhet.

	Status 2019 ÅR	Status 2020 ÅR	Status 2021 ÅR	Status ÅR 2022
Fordonsparken ska i mindre utsträckning vara beroende av fossila bränslen	◆	◆	✓	
Verka för att alternativa drivmedel finns tillgängliga i Mora	◆	◆	●	✓

Möjlighet att tanka med alternativa bränslen finns (HVO) och utbyggnad av kommersiella laddstationer för elbilar pågick. Laddstationer köptes in och ska installeras 2023 på några publika platser såsom Hemus och resecentrum. En utökad laddpark

i anslutning till före detta taxistationen på Kajenområdet i centrala Mora förbereddes och står klar 2023. En dialog med en större aktör för etablering av ett tankställe för biogas i Mora pågick.

Naturens resurser och ekosystem ska användas hållbart

Uppdraget bedöms vara verkställt i dess helhet.

	Status 2019 ÅR	Status 2020 ÅR	Status 2021 ÅR
Livsmedel som upphandlas ska vara producerade i enlighet med djurskyddslagstiftning	✓		
Maten som erbjuds i våra verksamheter ska lagas i Mora och ska så långt det är möjligt tillagas av närodlade/närproducerade produkter	◆	◆	✓
Vid planering och tillståndsprövning av bebyggelse ska kommunen värna värden i skogsområden och jordbruksmark	◆	◆	✓

Ambitioner på infrastrukturområdet

Uppdraget bedöms vara verkställt i dess helhet.

	Status 2019 ÅR	Status 2020 ÅR	Status 2021 ÅR	Status 2022 ÅR
98 procent ska ha tillgång till bredband om minst 1 Gbit/sek (senast år 2025)	◆	✓		
Arbeta aktivt för att Genomfart Mora är klart 2022	◆	◆	◆	✓
Arbeta aktivt för att trafikplikt ska finnas på sträckan Mora–Arlanda (senast 2022)	◆	◆	✓	

Ambitionen var att *Genomfart Mora* skulle vara klart 2022. Arbetet försenades dock, vilket påverkade slutdatum som sattes till hösten 2024.

Trygga kompetensförsörjningen

Uppdraget bedöms vara verkställt i dess helhet.

	Status 2019 ÅR	Status 2020 ÅR	Status 2021 ÅR	Status 2022 ÅR
Gemensam personalpolitik, hälsofrämjande ledarskap enligt friskfaktorer	◆	✓		
Förtroendevalda och friskvårdsprogram	✓			
Samarbeten mellan verksamheter ska utvecklas	◆	◆	◆	✓
Möjliggör önskad sysselsättningsgrad	◆	◆	◆	✓
Mora kommun ska ha jämställda löner	✓			
Kommunens verksamheter ska vara anpassade och öppna för alla, likabehandlingsfrågor	◆	◆	◆	✓

Det särskilda uppdraget om önskad sysselsättningsgrad fullgjordes genom projektet Heltidsresan. Från 1 oktober erbjöds och uppmuntras alla tillsvidareanställda i socialnämndens verksamheter att höja sin sysselsättningsgrad. Nyanställningar är från 1 oktober på heltid. Arbetet innebär en förändringsresa som pågår under lång tid, men redan nu har insatsen medfört att andelen heltidsarbetande i kommunen ökat från cirka 68 till 80 procent.

Resultaträkning

(tkr)	Not	KOMMUNEN		KONCERNEN	
		2022	2021	2022	2021
Verksamhetens intäkter	2	436 189	401 309	645 190	590 777
Verksamhetens kostnader	3, 4	-1 781 493	-1 684 812	-1 923 033	-1 812 481
Avskrivningar	5	-61 182	-57 643	-102 158	-96 755
VERKSAMHETENS NETTOKOSTNADER		-1 406 486	-1 341 146	-1 380 001	-1 318 459
Skatteintäkter	6	1 054 966	1 009 221	1 054 966	1 009 221
Generella statsbidrag och utjämning	7	400 070	375 312	400 070	375 312
VERKSAMHETENS RESULTAT		48 550	43 387	75 035	66 074
Finansiella intäkter	8	5 572	24 460	2 876	21 678
Finansiella kostnader	9	-21 379	-4 613	-31 046	-11 474
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER		32 743	63 234	46 865	76 278
Skatt		0	0	-3 113	-3 381
ÅRETS RESULTAT	10	32 743	63 234	43 752	72 897

Kassaflödesanalys

(tkr)	Not	KOMMUNEN		KONCERNEN	
		2022	2021	2022	2021
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN					
Årets resultat		32 743	63 234	43 752	72 897
Justering för ej likviditetspåverkande poster	11	13 981	74 889	63 749	119 400
Övriga likviditetspåverkande poster	12	-14 250	0	-14 250	0
Poster som redovisas i annan sektion	13	-13 031	-2 181	-13 031	-2 181
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital		19 443	135 942	80 220	190 116
Ökning/minskning kortfristiga fordringar		-60 014	-23 166	-58 865	-8 075
Ökning/minskning förråd och varulager		-5 965	13 818	-6 253	13 818
Ökning/minskning kortfristiga skulder		21 617	-6 535	33 933	358
Kassaflöde från den löpande verksamheten		-24 919	120 059	49 035	196 217
INVESTERINGSVERKSAMHETEN					
Investering i materiella anläggningstillgångar	14	-89 550	-58 304	-167 544	-128 910
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	15	24 725	0	24 798	0
Förvärv av finansiella anläggningstillgångar	16	-5 222	-2 001	-5 222	-2 001
Avyttring av finansiella tillgångar	16	494	10 446	494	10 446
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-69 553	-49 859	-147 474	-120 465
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN					
Förändringar av räntebärande skulder		-40 000	-25 000	-40 000	15 000
Förändring av övriga långfristiga skulder		0	1 938	3 952	6 420
Amortering av långfristiga skulder		0	0	0	-50 000
Förändring av långfristiga fordringar		0	0	40	-23
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		-40 000	-23 062	-36 008	-28 603
BIDRAG TILL INFRASTRUKTUR					
Utbetalning av bidrag till statlig infrastruktur					
Genomfart Mora		0	-13 658	0	-13 658
ÅRETS KASSAFLÖDE		-134 472	33 480	-134 448	33 490
Likvida medel vid årets början		360 280	326 800	360 298	326 808
Likvida medel vid årets slut		225 808	360 280	225 850	360 298

Balansräkning

(tkr)	Not	KOMMUNEN		KONCERNEN	
		2022	2021	2022	2021
TILLGÅNGAR					
ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR					
Immateriella anläggningstillgångar					
Dataprogram och ledningsrätter	17	0	0	357	609
Materiella anläggningstillgångar					
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	18	837 451	825 050	2 036 866	1 998 384
Maskiner och inventarier	19	228 909	224 849	256 497	244 849
Finansiella anläggningstillgångar					
Aktier och andelar i dotterbolag	20	75 872	75 872	2 872	2 872
Övriga aktier och andelar	21	17 011	12 070	17 561	12 620
Långfristiga fordringar	22	0	0	3 903	6 746
Bidrag till infrastruktur	23	88 527	92 376	88 527	92 376
Summa anläggningstillgångar		1 247 770	1 230 217	2 406 583	2 358 456
OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR					
Förråd	24	87 133	81 168	87 421	81 168
Fordringar	25	215 109	155 095	225 807	159 400
Kortfristiga placeringar	26	161 330	198 794	161 330	198 794
Kassa och bank	27	64 478	161 486	64 520	161 504
Summa omsättningstillgångar		528 050	596 543	539 078	600 866
SUMMA TILLGÅNGAR		1 775 820	1 826 760	2 945 661	2 959 321
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER					
EGET KAPITAL					
Årets resultat	28	32 743	63 234	43 752	72 897
Resultatutjämningsreserv		100 671	67 671	100 671	67 671
Pensionsreserv		145 700	145 700	145 700	145 700
Övrigt eget kapital		753 023	722 789	809 623	769 776
Summa eget kapital		1 032 137	999 394	1 099 746	1 056 044
AVSÄTTNINGAR					
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	29	53 170	102 917	57 877	107 726
Andra avsättningar	30	51 725	65 975	70 145	82 407
Summa avsättningar		104 895	168 892	128 022	190 133
SKULDER					
Långfristiga skulder	31	238 495	309 798	1 120 020	1 157 371
Kortfristiga skulder	32	400 293	348 676	597 872	555 771
Summa skulder		638 788	658 474	1 717 892	1 713 142
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		1 775 820	1 826 760	2 945 661	2 959 321
PANTER OCH ANSVARSFÖRBINDELSER					
Pensionsförpliktelser som inte har tagits upp					
bland skulderna eller avsättningarna	33	421 995	437 928	422 305	438 220
Övriga ansvarsförbindelser	34	1 027 237	1 029 663	28 407	30 833

Not 1 Tillämpade redovisningsprinciper

Redovisningen upprättades i enlighet med god redovisningssed och i överensstämmelse med lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR). Avsteg skedde dock när det gällde kravet på systemdokumentation för redovisningssystemet. Ett arbete med det påbörjades 2017 tillsammans med Orsa och Älvdalens kommuner.

I förvaltningsberättelsen lämnar Mora kommun information om förvaltningen av kommunen och den kommunala koncernen i enlighet med lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning 11 kapitlet och i enlighet med Rådet för kommunal redovisning (RKR) R15 Förvaltningsberättelse.

Intäkter redovisas i den omfattning det är sannolikt att de ekonomiska tillgångarna tillgodogörs kommunen och intäkterna kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.

Fordringar upptas till de belopp varmed de beräknas inflyta.

Tillgångar och skulder upptas till anskaffningsvärde där inget annat anges.

Periodisering av inkomster och utgifter sker enligt god redovisningssed.

Intäkter

Skatteintäkter

Enligt RKR:s rekommendation nr 2 redovisas innevarande års preliminära skattebetalningar, den preliminära slutavräkningen för innevarande år och den definitiva avräkningen för föregående år i bokslutet.

Redovisningen baseras på SKR:s decemberprognos i enlighet med rekommendationen.

Riktade statsbidrag

Specialdestinerade statsbidrag periodiseras till den period och år där kostnaderna som statsbidraget avser är bokförda.

Anslutningsavgifter

Anslutningsavgifter för stadsnätet och gatukostnadsersättning redovisas från och med 2020 löpande. De periodiseras alltså inte längre som de gjorts sedan 2009. Då ingick anslutningsavgifterna i långfristiga skulder och fördes över till resultatet med 1/20 varje år. Förändringen innebar även att tidigare intäkter för anslutningsavgifter till stadsnätet på 34,7 mkr och exploateringsavgifter på 2,9 mkr redovisades direkt mot eget kapital 2020.

Investeringsbidrag

Investeringsbidragen periodiseras över anläggningstillgångens nyttjandeperiod och har redovisats så sedan 2013.

Övriga intäkter

Barnomsorgsavgifter intäktsförs i samband med fakturering, som sker för innevarande månad. Äldresomsorgsavgifter faktureras också månadsvis, men endast hyran avser innevarande månad. Avgiften för hemtjänst, trygghetslarm och måltider avser månaden före fakturering.

Försäljning av varor och tjänster i övrigt redovisas vid leverans till kund. Periodisering sker och inkomster intäktsförs det år som intäkterna genereras. Även intäkter som fakturerats efter redovisningsåret, men hör till det, bokförs.

Kostnader

Avskrivningar

Följande avskrivningstider tillämpas normalt i kommunen: 3, 5, 10, 15, 20, 30 och 50 år.

En samlad bedömning av nyttjandeperioden för respektive tillgångstyp görs. Tillgångstypen skrivs sedan av på den närmast lägre avskrivningstiden.

Avskrivningarna beräknas på tillgångarnas ursprungliga anskaffningsvärden. Avskrivningarna sker linjärt, vilket innebär med belopp som är lika stora under objektets beräknade ekonomiska livslängd.

Lånekostnader

Lånekostnader hanteras enligt huvudmetoden, det vill säga att de belastar resultatet för den period de uppkommer.

Arbetsgivaravgifter

Arbetsgivaravgifter bokförs i form av beräknade, procentuella personalomkostnadspålägg i samband med löneredovisningen enligt SKR:s rekommenderade nivå.

Leasing

Kommunens samtliga avtal är operationella och består av leasing- och hyresavtal. I noterna finns upplysningar om icke uppsägningsbara avtal med en avtalstid som överstiger tre år.

Övriga kostnader

Huvudregeln är att utgifterna kostnadsförs det år förbrukningen sker. Leverantörsfakturor inkomna efter årsskiftet, men som hör till redovisningsåret, bokförs där det är möjligt på redovisningsåret. Förväntade kostnader till betydande belopp över 100 000 kronor bokas upp.

Anläggningstillgång

För att en investering ska bokföras som en anläggningstillgång ska anskaffningsvärdet uppgå till minst ett basbelopp och den ekonomiska livslängden vara minst tre år.

Exploateringsredovisning

Intäkter bokförs successivt i takt med att tomtförsäljning sker och matchas mot kalkylerade kostnader. När exploateringsområdet är färdigt och avslutas sker en slutlig avräkning mot faktiska kostnader. Principerna för redovisning av exploateringsområden ska ses över.

Finansiella tillgångar

Kommunen har en pensionsfond för att möta utbetalningarna av pensioner intjänade före 1998. Den klassificeras sedan 2012 som en omsättningstillgång (tidigare som en anläggningstillgång). Från och med 2019 värderas finansiella instrument till verkligt värde, i stället för till anskaffningsvärde.

År 2022 uppgick de orealiserade förlusterna till 15,3 mkr. De redovisas som finansiell kostnad och påverkar årets resultat. År 2021 var det en orealiserad vinst som uppgick till 15,7 mkr.

Kundfordringar

Kundfordringar upptas till det belopp varmed de beräknas inflyta. Kundfordringar äldre än ett halvår reserveras som osäker fordran.

Löneskatt på pensionskostnader

Löneskatten periodiseras enligt samma principer som gäller för pensioner (den så kallade blandmodellen) sedan 1999 års bokslut.

Pensionsförpliktelser

Pensionsskulden beräknas av Skandikon enligt RKR:s rekommendation Rips. Pensionsåtaganden som intjänats före 1998 redovisas som en ansvarsförbindelse utanför balansräkningen.

Pensionsförmåner från och med 1998 redovisas som en avsättning vad gäller garantipensioner, lönedelar över 7,5 basbelopp (kompletterande ålderspension), efterlevandepensioner och personer som omfattas av PA-KL (främst personer födda 1938 och tidigare). Övriga pensionsåtaganden efter 1998 behandlas som individuell del, enligt pensionsavtalen PFA 98, KAP-KL och AKAP-KL. Den individuella delen för 2022 redovisas som en kortfristig skuld och utbetalas i mars 2023.

År 2022 beslutade kommunfullmäktige att försäkra den delen av pensionsskulden som bokförs som avsättning och som inte är under utbetalning än, cirka 53 mkr. Det innebar en engångskostnad på cirka 22 mkr. Beslutet omfattar också att samtliga förmånsbestämda pensioner löpande ska försäkras.

Semester- och övertidsskuld

Semesterlöneskuld och okompenserad övertid samt upplupen ersättning för timanställda beräknas och skuldförs.

Redovisningsprinciper för koncernen

I koncernredovisningen ingår de helägda bolagen Morastrand AB och Moravatten AB. Från och med 2020 konsolideras inte längre Brandkåren Norra Dalarna enligt undantagsregler i RKR R16.

I enlighet med rekommendation 16 Sammanställda räkenskaper valde kommunen att inte ta med Brandkåren Norra Dalarna och Nodava AB i sin koncernredovisning, eftersom förbundets och bolagets verksamheter är av obetydlig omfattning för kommunen.

Den sammanställda redovisningen upprättas enligt förvärvsmetoden med proportionell konsolidering. Det innebär att det bokförda värdet på aktier (förvärvat eget kapital) i kommunens räkenskaper elimineras mot eget kapital, varefter intjänat kapital räknas in i koncernens eget kapital.

Obeskattade reserver i bolagen delas upp i uppskjuten skatteskuld 22 procent och resterande del eget kapital.

Interna mellanhavanden mellan kommun och respektive företag samt företagen emellan elimineras. Interna kostnader och intäkter samt interna skuld- och fordringsposter elimineras vid väsentliga belopp. Avskrivningarna i dotterbolagen hanteras enligt rådande praxis. Inga justeringar av kommunens redovisningsprinciper skedde, eftersom eventuella skillnader bedömdes vara oväsentliga.

Interna mellanhavanden	Mora kommun	Morastrand AB	Moravatten AB
Ägd andel (%)		100	100
Borgensavgift (tkr)		2 325	671
Borgen (tkr)		775 000	223 830
Försäljning (tkr)	3 846	49 509	13 076
Skulder (tkr)	42 570	2 451	2 093
Inköp (tkr)	54 781	8 844	2 806
Fordringar (tkr)	4 509	37 130	5 475

(tkr)	KOMMUNEN		KONCERNEN	
	2022	2021	2022	2021
Not 2 Verksamhetens intäkter				
Försäljningsintäkter	24 519	20 383	24 519	20 383
Taxor och avgifter	47 688	44 936	109 325	97 970
Hyror och arrenden	57 624	56 402	193 512	187 694
Bidrag	207 441	208 647	207 481	208 805
Försäljning av verksamheter	85 941	65 796	86 687	66 450
Försäljning av exploateringsfastigheter	158	4 270	158	4 270
Övrigt	0	0	10 690	4 330
Reavinst (försäljning av anläggningstillgångar)	12 818	875	12 818	875
Summa intäkter	436 189	401 309	645 190	590 777
Not 3 Verksamhetens kostnader				
Inköp av inventarier mindre värde	-5 492	-5 167	-5 492	-5 167
Inköp av anläggnings- och underhållsmaterial	-173	-293	-173	-293
Anskaffningskostnad, såld exploateringsfastighet	-126	-4 803	-126	-4 803
Lämnade bidrag	-48 602	-61 454	-48 602	-61 454
Köp av huvudverksamhet	-287 689	-269 836	-309 042	-293 746
Löner och ersättningar	-763 412	-721 182	-781 239	-736 321
Sociala avgifter	-253 478	-233 820	-258 684	-238 107
Pensionskostnader	-81 139	-65 880	-83 763	-71 442
Övriga personalkostnader	-597	-723	-2 204	-723
Lokal- och markhyror	-63 706	-61 501	-16 668	-14 194
Fastighetskostnader/entreprenader	-62 833	-68 796	-116 779	-126 397
Bränsle, energi och vatten	-27 757	-18 250	-53 508	-43 251
Hyra leasing anläggningstillgång	-15 897	-15 621	-16 902	-16 661
Förbrukningsinventarier – material	-55 185	-44 252	-61 717	-49 292
Kontorsmaterial, trycksaker	-3 037	-2 073	-3 037	-2 073
Reparation, underhåll	-5 824	-5 597	-16 260	-11 834
Tele- och IT-kommunikation	-3 440	-3 622	-3 440	-3 622
Kostnad för transportmedel	-9 223	-7 143	-10 001	-7 840
Transporter och resor	-15 319	-12 832	-26 902	-25 168
Representation	-1 641	-1 049	-1 641	-1 049
Annonser reklam	-2 089	-1 553	-2 089	-1 553
Försäkringsavgifter och riskkostnader	-4 702	-4 334	-4 702	-4 334
Övriga främmande tjänster	-59 576	-63 489	-60 231	-64 234
Tillfälligt inhyrd personal	-462	-798	-462	-798
Diverse kostnader	-10 094	-10 744	-39 369	-28 125
Reaförlust	0	0	0	0
Summa kostnader	-1 781 493	-1 684 812	-1 923 033	-1 812 481
Not 4 Kostnad för revision	935	784	1 085	904
Varav kostnad för revisionskonsulter	730	517	871	619
Andel kostnad för redovisningsrevision	18 %	18 %	18 %	18 %

(tkr)	KOMMUNEN		KONCERNEN	
	2022	2021	2022	2021
Not 5 Avskrivningar				
Avskrivning immateriella anläggningstillgångar	0	0	-251	-356
Avskrivning byggnader och anläggningar	-43 015	-41 334	-80 723	-77 567
Avskrivning maskiner och inventarier	-17 070	-16 309	-20 087	-18 832
Utrangering	-789	-	-789	-
Nedskrivning av anläggningstillgångar	-308	-	-308	-
Summa avskrivningar	-61 182	-57 643	-102 158	-96 755
<i>För uppgift om avskrivningstider se avsnittet Redovisningsprinciper.</i>				
Not 6 Skatteintäkter				
Preliminär kommunalskatt	1 024 302	982 425	1 024 302	982 425
Preliminär slutavräkning innevarande år	6 538	3 376	6 538	3 376
Slutavräkningsdifferens föregående år	24 126	23 420	24 126	23 420
Summa skatteintäkter	1 054 966	1 009 221	1 054 966	1 009 221
Not 7 Generella statsbidrag och utjämning				
Inkomstutjämningsbidrag	243 548	216 047	243 548	216 047
Kostnadsutjämning	-2 060	-1 660	-2 060	-1 660
Regleringsbidrag/avgift	56 873	60 918	56 873	60 918
Kommunal fastighetsavgift	64 129	63 404	64 129	63 404
LSS-utjämning	31 776	32 013	31 776	32 013
Övriga bidrag i utjämningsystemet (strukturbidrag)	2 308	2 295	2 308	2 295
Övriga generella bidrag från staten (välfärdsmedel)	3 496	2 295	3 496	2 295
Summa generella statsbidrag och utjämning	400 070	375 312	400 070	375 312
Not 8 Finansiella intäkter				
Ränteintäkter	887	368	1 187	600
Ränteintäkter kundfordringar	95	158	95	158
Realiserad vinst på försäljning av finansiella instrument	0	4 720	0	4 720
Orealiserad värdestegring på finansiella instrument	0	15 663	0	15 663
Borgensavgifter	3 023	3 014	27	0
Återbäring Kommuninvest	1 535	531	1 535	531
Övriga finansiella intäkter	32	6	32	6
Summa finansiella intäkter	5 572	24 460	2 876	21 678
Not 9 Finansiella kostnader				
Räntekostnader på lån	-3 306	-2 720	-12 973	-9 581
Finansiell kostnad, förändring av pensionsavsättningar	-1 951	-1 565	-1 951	-1 565
Förlust vid försäljning av finansiella instrument	-417	0	-417	0
Orealiserad värdeminskning finansiella instrument	-15 348	-	-15 348	-
Bankkostnader	-349	-276	-349	-276
Dröjsmålsränta leverantörsskuld	-8	-8	-8	-8
Övriga finansiella kostnader	-	-44	0	-44
Summa finansiella kostnader	-21 379	-4 613	-31 046	-11 474

(tkr)	KOMMUNEN		KONCERNEN	
	2022	2021	2022	2021
Not 10 Årets resultat				
Årets resultat enligt resultaträkningen	32 743	63 234		
Samtliga realisationsvinster	-13 031	-5 595		
Orealiserade vinster och förluster i värdepapper	15 348	-15 663		
Återföring av orealiserade vinster och förluster i värdepapper	8	5 141		
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	35 068	47 117		
Reservering av medel till RUR	-20 500	-33 000		
Användning av medel från RUR	0	0		
Balanskravsresultat	14 568	14 117		
Not 11 Justeringar för ej likviditetspåverkande poster				
Avskrivningar	60 085	57 643	101 061	96 755
Nedskrivningar	308	0	308	0
Utrangeringar	789	0	789	0
Gjorda avsättningar, pensioner	-49 747	10 203	-48 234	11 803
Återföring investeringsbidrag	-1 302	-1 799	-1 302	-1 799
Kostnadsförda pågående om- och tillbyggnader	0	4 373	0	4 373
Upplösning av bidrag till infrastruktur, Genomfart Mora	3 849	0	3 849	0
Övriga ej likviditetspåverkande poster	-1	4 469	7 278	8 268
Summa	13 981	74 889	63 749	119 400
Not 12 Övriga likviditetspåverkande poster				
Avsättning Genomfart Mora, utbetalningar 2022	-14 250	0	-14 250	0
Summa	-14 250	0	-14 250	0
Not 13 Poster som redovisas i annan sektion				
Reavinster	-12 818	-875	-12 818	-875
Reavinster aktier och andelar	-213	-1 306	-213	-1 306
Summa	-13 031	-2 181	-13 031	-2 181
Not 14 Investering i materiella anläggningstillgångar				
Investering i mark, byggnader och tekniska anläggningar	68 303	42 490	135 694	107 616
Investering i maskiner och inventarier	21 247	15 814	31 850	21 294
Summa	89 550	58 304	167 544	128 910
Not 15 Försäljning av materiella anläggningstillgångar				
Försäljning av maskiner och inventarier	300	0	373	0
Försäljning av mark, byggnader och tekniska anläggningar	24 425	0	24 425	0
Summa	24 725	0	24 798	0
Not 16 Förvärv/avyttring av finansiella tillgångar				
Ökning av insatskapital, Kommuninvest	-2 001	-2 001	-2 001	-2 001
Aktieägartillskott Inlandsbanan	-3 221	0	-3 221	0
Region Dalarna, slutredovisning andelar	494	10 446	494	10 446
Summa	-4 728	8 445	-4 728	8 445

(tkr)	KOMMUNEN		KONCERNEN	
	2022	2021	2022	2021
Not 17 Immateriella anläggningstillgångar				
Anskaffningsvärde	0	0	3 633	3 633
Ackumulerade avskrivningar	0	0	-3 276	-3 024
Bokfört värde	0	0	357	609
<i>Immateriella anläggningstillgångar</i>				
Redovisat värde vid årets början	0	0	609	977
Investeringar	0	0	0	0
Avskrivningar	0	0	-252	-368
Redovisat värde vid årets slut	0	0	357	609
Not 18 Mark, byggnader och tekniska anläggningar				
Anskaffningsvärde	1 602 839	1 547 423	3 358 474	3 244 277
Ackumulerade avskrivningar	-704 464	-661 449	-1 281 034	-1 206 180
Ackumulerade upp- och nedskrivningar	-60 924	-60 924	-40 573	-39 715
Bokfört värde	837 451	825 050	2 036 866	1 998 384
<i>Mark, byggnader och tekniska anläggningar</i>				
Redovisat värde vid årets början	825 050	828 424	1 998 384	1 973 064
Investeringar	68 303	42 490	135 546	107 396
Kostnadsförda pågående om- och tillbyggnader	0	-4 373	0	-4 373
Redovisat värde av avyttringar och uttrangerade anläggningstillgångar	-12 887	-157	-21 356	-160
Nedskrivningar	0	-96	0	-96
Avskrivningar	-43 015	-41 238	-75 708	-77 447
Redovisat värde vid årets slut	837 451	825 050	2 036 866	1 998 384
Det bokförda värdet fördelar sig på:				
Verksamhetsfastigheter	612 041	635 611		
Publika fastigheter	159 212	143 370		
Fastigheter för annan verksamhet	17 569	17 569		
Pågående om- och tillbyggnad	33 197	13 068		
Exploateringsfastigheter	15 432	15 432		
Bokfört värde	837 451	825 050		
Avskrivningstider	5-70 år	5-70 år	15-60 år	15-60 år
<i>Linjär avskrivning tillämpas för samtliga byggnader och anläggningar.</i>				
Genomsnittlig nyttjandeperiod	37,26	37,52	44,36	41,89

(tkr)	KOMMUNEN		KONCERNEN	
	2022	2021	2022	2021
Not 19 Maskiner och inventarier				
Anskaffningsvärde				
Anskaffningsvärde	561 127	539 997	635 350	603 616
Ackumulerade avskrivningar	-332 218	-315 148	-378 853	-358 767
Ackumulerade nedskrivningar	0	0	0	0
Bokfört värde	228 909	224 849	256 497	244 849
Avskrivningstider	3–20 år	3–20 år	3–20 år	3–20 år
Maskiner och inventarier				
Redovisat värde vid årets början	224 849	225 343	244 849	242 574
Investeringar	21 247	15 814	31 851	21 300
Redovisat värde av avyttringar och uttrangerade anläggningstillgångar	-117	-	-117	-29 618
Nedskrivningar	0	0	0	0
Återförda nedskrivningar	0	0	0	29 429
Avskrivningar	-17 070	-16 308	-20 086	-18 836
Redovisat värde vid årets slut	228 909	224 849	256 497	244 849
Det bokförda värdet fördelar sig på:				
Inventarier	228 478	224 161		
Bilar och transportmedel	431	688		
Bokfört värde	228 909	224 849		
Avskrivningstider	3–50 år	3–50 år	3–20 år	3–20 år
<i>Linjär avskrivning tillämpas för samtliga maskiner och inventarier.</i>				
Genomsnittlig nyttjandeperiod (stadsnätet ingår i inventarier)	32,87	33,11	31,63	32,05
Not 20 Aktier i dotterbolag				
Morastrand AB	63 000	63 000	0	0
Moravatten AB	10 000	10 000	0	0
Siljansutbildarna	2 872	2 872	2 872	2 872
Summa aktier i dotterbolag	75 872	75 872	2 872	2 872
Not 21 Övriga aktier och andelar				
Inlandsbanan AB	3 521	300	3 521	300
Visit Dalarna	220	220	220	220
AB Dalaflyget	230	230	230	230
Region Dalarna		281	0	281
Kommuninvest ekonomiska förening	12 925	10 924	12 925	10 924
Övriga aktier och andelar	24	24	574	574
Lisselby/Balder, bostadsrätt	48	48	48	48
Inera AB/SKL	43	43	43	43
Summa	17 011	12 070	17 561	12 620

(tkr)	KOMMUNEN		KONCERNEN	
	2022	2021	2022	2021
Not 22 Långfristiga fordringar				
Övrigt	0	0	3 903	6 746
Summa	0	0	3 903	6 746
Not 23 Bidrag till infrastruktur				
Medfinansiering Genomfart Mora				
Totalt bidrag	96 225	96 225	96 225	96 225
Akkumulerad upplösning	-7 698	-3 849	-7 698	-3 849
varav årets upplösning	-3 849	-3 849	-	-
Summa	88 527	92 376	88 527	92 376
Not 24 Förråd med mera				
Tomtmark för försäljning	87 133	81 168	87 133	81 168
Råvaror och förnödenheter	0	0	288	0
Summa	87 133	81 168	87 421	81 168
Not 25 Kortfristiga fordringar				
Kundfordringar	18 597	12 522	23 541	12 481
Fordringar hos staten	2 680	3 496	2 680	3 496
Avräkningskonton	-41	-94	-41	-94
Andra kortfristiga fordringar	205	1 504	2 032	2 042
Fordringar moms	22 663	9 921	22 663	9 921
Förutbetalda kostnader	11 931	18 401	15 766	22 138
Upplupna intäkter	33 928	23 793	33 928	23 793
Upplupen fastighetsavgift	125 146	85 552	125 146	85 552
Skattefordran	0	0	92	71
Summa	215 109	155 095	225 807	159 400
Not 26 Kortfristiga placeringar				
Ingående värde	198 794	179 348	198 794	179 348
Årets transaktioner	-37 464	19 446	-37 464	19 446
Utgående värde	161 330	198 794	161 330	198 794
Bokförda värden				
Räntebärande fonder	52 885	75 589	52 885	75 589
Aktiefonder	13 084	16 981	13 084	16 981
Strukturerade produkter	89 494	100 139	89 494	100 139
Alternativa tillgångar	5 867	6 085	5 867	6 085
Redovisade värden vid årets slut	161 330	198 794	161 330	198 794
Marknadsvärden				
Räntebärande fonder	52 885	75 589	52 885	75 589
Aktiefonder	13 084	16 981	13 084	16 981
Strukturerade produkter	89 494	100 139	89 494	100 139
Alternativa tillgångar	5 867	6 085	5 867	6 085
Marknadsvärde vid årets slut	161 330	198 794	161 330	198 794
Orealiserad kursvinst	-15 348	15 663	-15 348	15 663

(tkr)	KOMMUNEN		KONCERNEN	
	2022	2021	2022	2021
Not 27 Kassa och bank				
Koncernkonto				
Mora kommun	13 715	108 153	0	0
Morastrand AB	37 127	24 880	0	0
Moravatten AB	5 440	23 670	0	0
Siljansutbildarna AB	2 984	2 984	0	0
	59 266	159 687	0	0
Övriga bankkonton				
Kassa	42	19	42	19
Plusgiro	5 006	1 190	64 314	160 895
Bank	164	590	164	590
	5 212	1 799	64 520	161 504
Summa kassa och bank	64 478	161 486	64 520	161 504
Not 28 Eget kapital				
Ingående eget kapital, enligt fastställd balansräkning	999 394	936 160	1 055 994	983 097
Årets resultat	32 743	63 234	43 752	72 897
Utgående balans	1 032 137	999 394	1 099 746	1 055 994
Eget kapital	1 032 137	999 394	1 056 044	1 056 044
Varav öronmärkt för pensioner				
2005	-12 600	-12 600	-12 600	-12 600
2006	-10 400	-10 400	-10 400	-10 400
2007	-15 700	-15 700	-15 700	-15 700
2008	-38 000	-38 000	-38 000	-38 000
2009	-19 000	-19 000	-19 000	-19 000
2010	-20 000	-20 000	-20 000	-20 000
2011	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000
2012	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000
2013	-18 000	-18 000	-18 000	-18 000
Not 29 Avsatt till pensioner				
Ingående avsättning	102 917	92 714	107 726	95 909
Nyintjänad pension, varav				
- förmånsbestämd ålderspension	219	6 398	117	8 012
- särskild avtalspension	-52	-1 906	-52	-1 906
- efterlevandepension	0	0	0	0
- övrigt	0	0	0	0
Årets utbetalningar	-2 903	-2 612	-2 903	-2 612
Ränte- och basbeloppsuppräknig	1 076	1 214	1 076	1 214
Ändring av försäkringstekniska grunder	0	4 111	0	4 111
Övrig post	745	1 041	745	1 041
Byte av tryggande		-35	0	-35
Minskning av avsättning genom tecknande av försäkring	-39 120	-	-39 120	0
Förändring av löneskatt	-9 712	1 992	-9 712	1 992
Utgående avsättning till pensioner, inklusive löneskatt	53 170	102 917	57 877	107 726

(tkr)	KOMMUNEN		KONCERNEN	
	2022	2021	2022	2021
Forts Not 29				
Aktualiseringsgrad	99 %	98 %	99 %	98 %
Antal visstidsförordnanden				
Politiker	0	1		
Tjänstemän	0	0		
Not 30 Andra avsättningar				
Medfinansiering projekt Genomfart Mora				
<i>Projektet upplöses under 25 år.</i>				
Redovisat värde vid årets början	65 975	65 975	65 975	65 975
Ianspråktaga avsättningar	- 14 250	0	- 14 250	0
Uppskjuten skatteskuld	0	0	16 813	16 432
Övriga avsättningar	0	0	1 607	0
Summa avsättning	51 725	65 975	70 145	82 407
Not 31 Långfristiga skulder				
Förutbetalda intäkter som regleras över flera år				
Byte av redovisningsprincip år 2020 avseende				
anslutningsavgifter stadsnät	5 000	5 000	57 695	53 743
Investeringsbidrag	23 495	24 798	23 495	24 798
Summa förutbetalda intäkter	28 495	29 798	81 190	78 541
Lån i banker och kreditinstitut	210 000	280 000	1 038 830	1 078 830
Summa lån	210 000	280 000	1 038 830	1 078 830
Summa långfristiga skulder	238 495	309 798	1 120 020	1 157 371
Förfall av lån inom 1 år		40 000	240 000	240 000
Förfall inom 1–5 år	190 000	240 000	791 830	741 830
Förfall senare än 5 år	20 000	40 000	247 000	337 000
Summa	210 000	320 000	1 278 830	1 318 830
Genomsnittlig upplåningsränta	1,1 %	0,8 %	1,0 %	0,7 %
Genomsnittlig räntebindning	1,7 år	2,2 år	2,7 år	3,0 år
Genomsnittlig kapitalbindning	2,5 år	3,1 år	3,0 år	3,4 år

(tkr)	KOMMUNEN		KONCERNEN	
	2022	2021	2022	2021
Not 32 Kortfristiga skulder				
Skulder till kreditinstitut	70 000	40 000	240 000	240 000
Leverantörsskulder	57 291	54 062	97 442	78 243
Moms och punktskatter	2 361	2 635	2 361	2 635
Källskatt	16 293	15 400	16 293	15 400
Kvarskatt	13 541	0	13 541	0
Upplupen pensionskostnad individuell del	34 937	29 712	34 937	29 712
Upplupen löneskatt individuell del	8 476	7 208	8 476	7 208
Semesterlön	41 582	40 847	41 582	40 847
Upplupna löner	10 005	10 552	11 239	11 776
Upplupna sociala avgifter	22 972	20 637	23 360	21 022
Upplupna räntor	554	327	2 373	1 291
Förutbetalda skatteintäkter och statsbidrag	0	11 228	0	11 228
Förutbetalda intäkter	12 664	14 359	30 595	31 192
Upplupna kostnader	43 990	31 612	50 661	40 008
Avräkningskonto arbetsgivaravgift	19 300	17 968	19 300	17 968
Morastrand AB, del i koncernkonto	37 127	24 880	0	0
Moravatten AB, del i koncernkonto	5 440	23 670	0	0
Siljansutbildarna AB, del i koncernkonto	2 984	2 984	2 984	2 984
Övrigt	776	595	2 728	4 257
Summa	400 293	348 676	597 872	555 771
Not 33 Ställda panter och ansvarsförbindelser				
Pensionsförpliktelser som inte tagits upp bland skulder eller avsättningar				
Ansvarsförbindelse för pensioner intjänade före 1998				
Ingående ansvarsförbindelse, inklusive löneskatt	437 928	446 435	437 928	446 435
Årets utbetalningar	-21 823	-20 792	-21 823	-20 792
Ränte- och basbeloppssuppräkning	9 859	6 116	9 859	6 116
Ändring av försäkringstekniska grunder	0	8 474	0	8 474
Övrig post	-858	-644	-858	-644
Byte av tryggande	0	0	0	0
Förändring av löneskatt	-3 111	-1 661	-3 111	-1 661
Utgående ansvarsförbindelse, inklusive löneskatt	421 995	437 928	421 995	437 928
Aktualiseringsgrad	99 %	98 %	99 %	98 %
Antal visstidsförordnanden				
Politiker	3	3		
Tjänstemän	0	0		
Övriga ansvarsförbindelser				
Fastigo	0	0	310	292
Summa övriga ansvarsförbindelser	0	0	310	292
Summa ansvarsförbindelser	421 995	437 928	422 305	438 220

(tkr)	KOMMUNEN		KONCERNEN	
	2022	2021	2022	2021
Not 34 Borgensförbindelser				
Återstående borgensbelopp				
Borgen gentemot kommunens företag				
Morastrand AB	775 000	775 000	0	0
Moravatten AB	223 830	223 830	0	0
	998 830	998 830	0	0
Borgen gentemot andra				
Brandkåren Norra Dalarna	10 455	10 410	10 455	10 410
Inlandståget AB	4 742	5 100	4 742	5 100
Bostadsrättsföreningar	6 743	6 761	6 743	6 761
AB Dalaflyget	0	1 967	0	1 967
Idrottsföreningar	5 808	5 922	5 808	5 922
Övriga föreningar	500	500	500	500
Daghems kooperativ	159	173	159	173
	28 407	30 833	28 407	30 833
Summa borgensförbindelser	1 027 237	1 029 663	28 407	30 833
Summa panter och ansvarsförbindelser	1 449 232	1 467 591	450 712	469 053
Övriga förpliktelser				
Koncernkontokredit	90 000	80 000		

Som säkerhet för kommunens borgensåtagande gentemot Morastrand AB innehar kommunen pantbrev i fastigheter tillhörande bolaget à 109 859 tkr. Mora kommun har i juli 2002 ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga förpliktelser. Samtliga 288 kommuner som per 2022-12-31 var medlemmar i Kommuninvest har ingått likalydande borgensförbindelser. Mellan samtliga medlemmar i Kommuninvest ekonomiska förening har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemskommunerna vid ett eventuellt ianspråktagande av ovan nämnd borgensförbindelse. Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas dels i förhållande till storleken på de medel som respektive medlemskommun lånat av Kommuninvest i Sverige AB, dels i förhållande till storleken på medlemskommunernas respektive insatskapital i Kommuninvest ekonomiska förening. Vid en uppskattning av den finansiella effekten av Mora kommuns ansvar enligt ovan nämnd borgensförbindelse, kan noteras att per 2022-12-31 uppgick Kommuninvest i Sverige AB:s totala förpliktelser till 540 357 097 316 kronor och totala tillgångar till 537 006 752 858 kronor. Kommunens andel av de totala förpliktelserna uppgick till 1 385 731 128 kronor och andelen av de totala tillgångarna uppgick till 1 382 382 446 kronor.

Not 35 Leasing				
Ej uppsägningsbara operationella leasingavtal överstigande 3 år				
Minimileaseavgifter				
Med förfall inom 1 år	9 443	12 221	10 436	13 121
Med förfall inom 1–5 år	7 123	8 685	7 617	9 326
Med förfall senare än 5 år	1 654	0	3 467	1 862
Summa	18 220	20 906	21 520	24 309

Finansiella nyckeltal

	Kommunen				Koncernen			
	2022	2021	2020	2019	2022	2021	2020	2019
Folkmängd 31/12	20 679	20 670	20 492	20 470	20 679	20 670	20 492	20 470
Verksamhetens nettokostnad per invånare, kr	68 015	64 884	62 237	61 589	66 734	63 786	60 881	60 254
Skatteintäkter och generella statsbidrag per invånare, kr	70 363	66 983	64 122	61 560	70 363	66 983	64 122	61 560
Verksamhetens nettokostnader i procent av skatteintäkter inklusive generella statsbidrag	97	97	97	100	95	95	95	98
Finansnetto, tkr	-15 807	19 847	4 488	10 297	-28 170	10 204	-5 427	1 514
Finansnetto i procent av skatteintäkter inklusive generella statsbidrag	-1	1,4	0,3	0,8	-1,9	0,7	-0,4	0,1
Resultat före extraordinära poster i procent av skatteintäkter inklusive generella statsbidrag	2,3	4,6	3,3	0,8	3,2	5,5	4,6	2,2
Anläggningstillgångar/invånare, kr	60 340	59 517	57 585	57 274	116 378	114 100	111 270	112 098
Omsättningstillgångar/invånare, kr	25 536	28 860	27 021	22 455	26 069	29 069	27 439	22 765
Totala tillgångar/invånare, kr	85 876	88 377	84 606	79 729	142 447	143 170	138 709	134 863
Långfristiga skulder/invånare, kr	10 155	13 546	15 616	15 877	50 236	52 193	54 598	65 406
Skuldsättningsgrad (långfristig) i procent	18	25	24	25	40	43	43	52
Eget kapital/invånare, kr	49 912	48 350	45 684	42 522	53 182	51 091	48 092	44 248
Soliditet (eget kapital i procent av totala tillgångar)	58	55	54	53	37	36	35	33
Soliditet (inklusive pensionskund som ansvarsförbindelse)	34	31	28	26	23	21	19	17
Resultatutveckling i procent (resultat/eget kapital)	3	6	3	1	4	7	4	3
Kassalikviditet = likvida medel och kortfristiga placeringar/kortfristiga skulder, i procent	56	103	92	70	38	65	59	67
Betalningsberedskap i antal dagar – likvida medel	17	44	42	10	17	45	43	11
Borgensförbindelser/invånare	49 675	49 814	50 392	48 261	1 374	1 492	1 162	687

Stiftelseförvaltning

Förvaltade stiftelser

Ändamål (tkr)	Tillgångar	Avkastning	Utdelning
Utbildning			
grundskola	1 138,0	49,1	46,8
gymnasieskola	7 972,8	307,1	192,3
musik	655,6	26,9	20,0
annat	1 484,0	63,1	52,9
Kulturella	354,0	9,5	0,0
Sociala	1 335,5	45,6	0,0
Övriga	1 367,1	43,7	0,0
Summa	14 307,0	545,0	312,0

Kommunen förvaltar cirka 50 stiftelser, var och en med olika ändamålsbestämmelser.

Medlen placeras i en blandfond hos Swedbank med ett särskilt fondkononummer för varje stiftelse knutet till ett avkastningskonto hos banken. Blandfonden placerar i svenska och globala aktier samt räntebärande instrument med en fördelning som kan variera efter förvaltarens bedömning om aktuellt marknadsläge och risk. Blandfonden ger en garanterad utdelning på 5 procent per år, vilket motsvarar stiftelsernas avkastning under året.

Utdelning från stiftelserna beslutas av varje förvaltning beroende på ändamål, därav uppdelningen på utbildning, kulturella, sociala och övriga. Utdelningen 2022 grundar sig på avkastningen 2021.

Länsstyrelsen är tillsynsmyndighet. Enligt stiftelselagen är kommunen skyldig att lämna årsredovisning för Ragnar och Anna Olssons minnesfond, Svea och Karl Lärkas stiftelse, Ryssa elverks stipendiefond samt Margret och Stig Richardssons stiftelse.

Ord- och begreppsförklaring

Anläggningstillgångar

Fast och lös egendom avsedd att stadigvarande innehas.

Avskrivningar

Planmässig värdenedsättning av anläggningstillgångar.

Balansräkning

Visar den ekonomiska ställningen och hur den förändrats under året. Tillgångarna visar hur kommunen använt sitt kapital (i anläggnings- och omsättningstillgångar) respektive hur kapitalet har anskaffats (lång- och kortfristiga skulder samt eget kapital).

Eget kapital

Kommunens totala kapital består av anläggningsskapital (bundet kapital i anläggningar med mera), rörelsekapital (fritt kapital för framtida drift- och investeringsändamål).

Internränta

Kalkylmässig kostnad för det kapital (bundet i anläggningsskapital och omsättningstillgångar) som utnyttjas inom en viss verksamhet.

Kapitalkostnader

Benämning av internränta och avskrivning som verksamheter erlägger till finansförvaltningen som ersättning för de medel som finansierat en investering.

Kassaflödesanalys

Visar hur årets löpande verksamhet och investeringar har finansierats och hur verksamhetens likvida ställning har påverkats.

Kortfristiga fordringar och skulder

Fordringar och skulder hänförliga till den löpande verksamheten och som förfaller till betalning inom ett år.

Likviditet

Betalningsberedskap på kort sikt (förmåga att betala skulder i rätt tid).

Balanslikviditet = omsättningstillgångar/kortfristiga skulder.

Betalningsberedskap i antal dagar:

Likvida medel = (likvida medel/verksamhetens nettokostnad) x 365.

Långfristiga skulder

Skulder överstigande ett år.

Nettoinvesteringar

Investeringsutgifter efter avdrag för investeringsbidrag med mera.

Nettokostnader

Driftkostnader efter avdrag för driftbidrag, avgifter och ersättningar.

Nyckeltal

Mäter förhållandet mellan två storheter, till exempel likvida medel i procent av externa utgifter (likviditet).

Omsättningstillgångar

Likvida medel, kortfristiga fordringar, lager och förråd.

Tillgångar som kommunen inte räknar med att ha kvar mer än högst ett år och som kan omsättas, det vill säga säljas och förvandlas till kontanter.

Periodisering

Fördelning av kostnader och intäkter på de redovisningsperioder till vilka de hör.

Resultaträkning

Visar hur förändringen av det egna kapitalet under året har uppkommit. Det egna kapitalets förändring kan även utläsas av balansräkningen.

Resultatutveckling

Årets resultat/eget kapital.

Rörelsekapital

Skillnaden mellan omsättningstillgångar och kortfristiga skulder. Rörelsekapitalet är den del av eget kapital som används för att finansiera löpande verksamhet.

Soliditet

Andelen eget kapital i förhållande till de totala tillgångarna, det vill säga graden av egenfinansierade tillgångar. Visar kommunens finansiella styrka.

Driftredovisning

Driftredovisning per styrelse/nämnd

Styrelse/nämnder	REDOVISAT 2022				REDOVISAT 2021			
	Budgetram	Intäkter	Kostnader	Resultat	Budgetram	Intäkter	Kostnader	Resultat
Revisorer	909	0	-935	-26	909	0	-784	125
Kommunstyrelse	119 199	12 439	-127 467	4 171	115 492	13 173	-117 742	10 923
Gemensam överförmyndare	0	5 005	-5 005	0	0	4 670	-4 670	0
Valnämnd	200	613	-735	78	50	0	0	50
Gemensam servicenämnd för IT	0	41 001	-41 001	0	0	38 114	-38 114	0
Byggnadsnämnd	13 596	15 359	-29 242	-287	12 648	18 203	-28 750	2 101
Teknik- och servicenämnd	61 603	210 504	-273 465	-1 358	60 294	197 145	-247 720	9 719
Kultur- och fritidsnämnd	50 029	8 243	-58 153	119	49 573	7 721	-56 486	808
Miljö- och hälsoskydds-nämnd	5 474	12 442	-17 202	714	5 190	1 171	-5 473	888
För- och grundskolenämnd	402 960	57 629	-459 871	718	391 265	53 881	-438 955	6 191
Gymnasienämnd	111 367	238 182	-353 813	-4 265	104 352	231 542	-341 218	-5 324
Socialnämnd	575 357	126 912	-730 930	-28 661	527 347	123 764	-696 894	-45 783
Gemensam nämnd för social myndighetsutövning	0	18 798	-18 798	0	0	18 740	-18 740	0
Finansförvaltning verksamhet	6 750	12 977	-9 139	10 588	11 950	5 757	-41 488	-23 781
Summa styrelse/nämnder	1 347 444	760 104	-2 125 756	-18 209	1 279 070	713 881	-2 037 034	-44 083
Finansförvaltning	-1 347 444	1 815 658	-417 262	50 952	-1 279 070	1 759 055	-372 668	107 317
Total driftredovisning	0	2 575 762	-2 543 018	32 743	0	2 472 936	-2 342 573	63 234

Kommunstyrelse

Verksamhetsområde	Helår 2022			Helår 2021
	Redovisat	Budget	Avvikelse	Redovisat
Kommundirektör	38 491	35 641	-2 850	35 257
KS utvecklingsmedel	2 307	3 700	1 393	3 374
Säkerhetsamordnare	1 022	1 359	337	1 315
Kanslienheten	6 068	6 128	60	5 470
Politisk verksamhet	7 308	7 720	412	6 989
Moras överförmyndare	2 598	2 939	341	2 476
Utvecklingsenheten	24 907	26 230	1 323	20 897
Kommunikationsenheten	4 881	4 983	102	4 760
Ekonomienheten	8 072	8 502	430	7 831
Upphandlingsenheten	220	1 726	1 506	1 351
Personalenheten	18 476	19 170	694	14 280
Fackliga organisationer	678	1 101	423	568
Summa	115 028	119 199	4 171	104 568

Kommunstyrelsen redovisade ett överskott på 4,7 mkr. Det berodde huvudsakligen på lägre kostnader för utvecklingsmedel, betydligt högre intäkter från den administrativa ersättningen kopplat till upphandlingen som en konsekvens av ökade priser inom livs-

medel, drivmedel samt inom andra avtalsområden. Även lägre kostnader för medfinansiering för bland annat Visit Dalarna och Dalaflyget har påverkat resultatet positivt.

För- och grundskolenämnd

Verksamhetsområde	Helår 2022			Helår 2021
	Redovisat	Budget	Avvikelse	Redovisat
Skolkansliet	23 474	29 710	6 236	21 562
För- och grundskola	285 439	275 207	-10 232	277 134
Grundskola	12 393	13 462	1 069	10 535
Elevhälsa	17 192	19 430	2 238	14 891
Måltider – kostenheten	29 023	29 242	219	27 172
Fristående enheter	34 721	35 909	1 188	33 780
Summa	402 242	402 960	718	385 074

Nämnden redovisade ett överskott på 0,7 mkr. Det berodde till stor del på högre statsbidrag och lägre personalkostnader på grund av vakanser som inte återbesattes. Grundskolan hade fortfarande svårigheter att hålla ramen för grundbemanning. Kostnaderna för särskilt stöd i förskola och grundskola var höga på vissa enheter.

Socialnämnd

Verksamhetsområde	Redovisat	Helår 2022		Helår 2021
		Budget	Avvikelse	Redovisat
Administration centralt	38 760	43 051	4 291	36 613
Vård- och omsorgsboenden				
Särskilt boende	167 044	156 543	-10 501	158 274
LSS, vuxen	95 041	85 533	-9 508	89 560
Ordinärt boende				
Hemtjänst inklusive korttidsboende	103 111	95 067	-8 044	100 274
Hälsa- och sjukvård och rehabilitering	39 560	39 526	-34	35 454
Arbete och integration				
Arbete och utveckling	28 075	29 083	1 008	27 514
Integration	-2 952	607	3 559	-1 848
IFO, socialpsykiatri, LSS barn och ungdom, öppen verksamhet				
IFO, vuxen	22 473	19 375	-3 098	17 156
Ekonomiskt bistånd	14 151	13 234	-917	14 127
IFO, barn och ungdom	48 931	46 808	-2 123	46 884
Socialpsykiatri	21 716	18 937	-2 779	18 664
LSS, barn och ungdom	15 327	15 143	-184	15 550
Öppen verksamhet	12 780	12 450	-330	14 908
Summa	604 017	575 357	-28 660	573 130

Nämnden redovisade ett underskott på 28,7 mkr. Det berodde till största delen på ökade kostnader för placeringar inom individ- och familjeomsorgen (IFO), LSS barn och unga samt socialpsykiatri. Kostnaderna för placeringar har ökat på grund av flera och längre placeringar samt att dygnspriserna har ökat. Även kostnader för ekonomiskt bistånd har ökat. Prisutvecklingen för varor och tjänster generellt i samhället har även bidragit till underskottet i nämnden.

Personalkostnaderna var under året höga, bland annat på grund av hög sjukfrånvaro beroende på covid, men även sommarmånaderna var kostsamma med mycket övertid för vikarier och ordinarie personal. Arbetet med Heltidsresan, där samtliga anställda ges möjlighet till heltidsanställning, innebär initialt en kostnadsökning. Erhållna statsbidrag och ersättningar täckte nämndens underskott avseende personalkostnader.

Kultur- och fritidsnämnd

Verksamhetsområde	Redovisat	Helår 2022		Helår 2021
		Budget	Avvikelse	Redovisat
Förvaltningsledning	2 445	2 565	120	2 381
Allmänkultur	4 064	4 148	84	3 671
Bibliotek	9 020	8 614	-406	8 702
Kulturskola	9 452	9 739	287	9 141
Fritid	18 587	18 396	-191	18 845
Ungdomsgård	3 204	3 315	111	2 496
Föreningsstöd	3 138	3 252	114	3 529
Summa	49 910	50 029	119	48 765

Nämnden redovisade ett överskott på 0,1 mkr. Det bestod till främsta delen av lägre personalkostnader, lägre kostnader för program och föreningsbidrag. De

negativa effekterna av pandemin var lägre intäkter från simhall och idrottsanläggningar.

Teknik- och servicenämnd

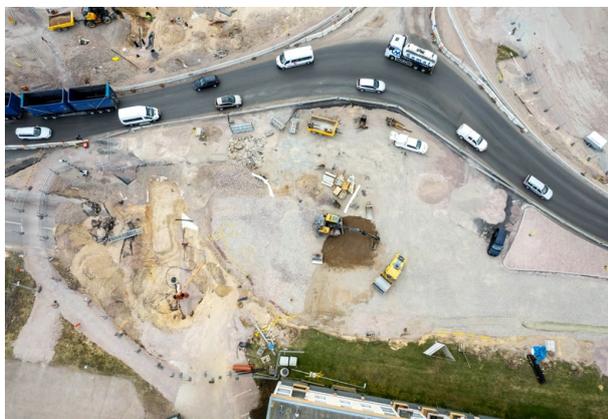
Verksamhetsområde	Helår 2022			Helår 2021
	Redovisat	Budget	Avvikelse	Redovisat
Förvaltningsledning	3 325	2 517	-808	-
Fastighetsenhet	-16 847	-18 538	-1 691	-
Administration	19 854	20 875	1 021	-
Serviceenhet	47 720	47 070	-650	-
Kostenhet	0	0	0	-
Bemanningscenter	671	671	0	-
Enhet infrastruktur	8 238	9 008	770	-
Summa	62 961	61 603	-1 358	

Nämnden redovisade ett underskott på 1,3 mkr. Avvikelsen berodde främst på högre snörelaterade kostnader, ökade kostnader för livsmedel, drivmedel och uppvärmning samt kostnader för flytt av stadsnätssnod vid gamla brandstationen.

Byggnadsnämnd

Verksamhetsområde	Helår 2022			Helår 2021
	Redovisat	Budget	Avvikelse	Redovisat
Byggnadsnämnd	427	535	108	426
Karta/Mät/GIS	2 698	3 025	327	2 526
Bygglovsenheten	2 595	2 879	284	890
Planenheten	1 742	1 390	-352	1 335
Administration	4 614	4 096	-518	3 918
Bostadsanpassning	1 807	1 671	-136	1 452
Summa	13 883	13 596	-287	10 547

Nämnden redovisade ett underskott på 0,3 mkr. Det berodde främst på ökade kostnader för flytt till andra lokaler. Underskottet har till viss del täckts av lägre personalkostnader på grund av vakanser.

Gemensam servicenämnd för IT (Mora)

(tkr) Verksamhetsområde	Helår 2022			Helår 2021
	Redovisat	Budget	Avvikelse	Redovisat
Strategi och ledning	4 899	4 693	-206	3 870
Drift	-6 364	-4 784	1 580	-5 671
Projektkontoret	-773	-520	253	708
Förvaltning intäkter	-28	335	363	470
eDala	107	276	169	147
Summa återfört	2 159	0	-2 159	476
Summa	0	0	0	0

Nämnden redovisade ett resultat på 0 mkr. Det ursprungliga överskottet var 2,1 mkr, vilket återbetalades till Mora, Orsa och Älvdalens kommuner samt de kommunala bolagen enligt den procentuella andel abonnemangstjänster som nyttjats. Över-

skottet berodde främst på ökade intäkter inom abonnemangstjänster. Nämnden hade ökade personalkostnader på grund av nya tjänster som tillkommit under året.

Gemensam gymnasienämnd (Mora)

(tkr) Verksamhetsområde	Helår 2022			Helår 2021
	Redovisat	Budget	Avvikelse	Redovisat
Direkta	12 284	9 418	-2 866	9 940
Gymnasiet	84 370	81 483	-2 887	80 306
Gysär	7 126	6 311	-815	6 602
Grund vux	1 769	1 905	136	2 225
Gymnasial vux	4 505	5 354	849	4 674
Särvux	1 733	1 966	233	1 915
SFI	2 659	3 829	1 170	3 244
Högskolecentrum	1 186	1 101	-85	770
Summa	115 632	111 367	-4 265	109 676

Nämnden redovisade ett totalt överskott på 1,4 mkr varav Moras del var -4,3 mkr. Avvikelsen berodde på främst på ökat elevantal. Översyn av interkommunala ersättningar har skett under hösten 2022. Ekonomicheferna inom Mora-Orsa-Älvdalen har ett uppdrag med att se över fördelning av kostnader inom alla samarbeten mellan kommunerna.

Överförmyndare gemensam (Mora)

Verksamhetsområde	Redovisat	Helår 2022		Helår 2021
		Budget	Avvikelse	Redovisat
Intäkter	5 005	5 487	-482	4 670
Kostnader	-5 005	-5 487	482	-4 670
Summa	0	0	0	0

Vid december månads utgång visar den gemensamma överförmyndaren ett överskott på 482 tkr som har krediterats de samverkande kommunerna.

Överskottet beror på lägre lönekostnader än budgeterat på grund av vakanser, lägre lokalkostnader samt lägre övriga kostnader gentemot budget.

Gemensam nämnd för social myndighetsutövning

Verksamhetsområde	Redovisat	Helår 2022		Helår 2021
		Budget	Avvikelse	Redovisat
Mora (57 %)	-10 714	-11 347	633	-10 682
Orsa (21 %)	-3 948	-4 180	232	-3 935
Älvdalen (22 %)	-4 136	-4 380	244	-4 123
Återfört	-1 109	0	-1 109	-414
Summa	-19 907	19 907	0	-19 154

Nämnden redovisade ett resultat om 0 mkr. Verksamheten är intäktsfinansierad via samverkanskommunerna Mora, Orsa och Älvdalen.

Mora Orsa miljö- och hälsoskyddsnämnd (Orsa)

Verksamhetsområde	Redovisat	Helår 2022		Helår 2021
		Budget	Avvikelse	Redovisat
Miljö/hälsoskyddsnämnd	187	235	47	156
Livsmedel	286	307	21	425
Miljötillsyn	18	673	655	258
Kalkning	150	161	11	38
Naturvård	594	514	-80	158
Gemensam miljö- och hälsokontorsadministration	3 525	3 584	59	2 544
Summa	4 760	5 474	713	4 307

Nämnden redovisade ett totalt överskott. Avräkningen för Moras del innebär en avvikelse mot budget på 0,7 mkr.

Investeringsredovisning

Investeringsprojekt

Investeringsprojekt, inklusive bidrag (tkr)	Ackumulerat utfall	Beslutad totalutgift	Avvikelse	Utfall 2022	Budget 2022	Avvikelse 2022
Färdigställda investeringar						
Ny brandstation	79 798	85 000	5 202	5	0	-5
- varav investeringsutgift	85 913					
- varav investeringsbidrag	-6 115					
Moragatan	13 581	15 000	1 419	11	0	-11
Summa	93 379	100 000	6 621	16	0	-16
Investeringar i genomförandefas						
Arbete och utveckling, lokaler				1 238	1 600	362
Nya särskilda boenden				0	500	500
Lokaler byggprogram				2 353	3 700	1 347
Ungdomshall				61	0	-61
Lokaler skidgymnasiet				11	0	-11
Bro Sandängarna				14	0	-14
Gatubelysning				21	0	-21
Siljansfors damm				0	2 500	2 500
Kommunala kök				0	3 000	3 000
Laddinfrastruktur				1 325	1 900	575
Fönster skadegörelse gymnasiet				1 122	0	-1 122
Genomfart statlig medfinansiering	44 500	75 000	30 500	14 250	11 500	-2 750
Genomfart anläggningstillgång	4 952	21 700	16 748	579	4 300	3 721
Utbyggnad förskolan				23 953	20 000	-3 953
Stadsnätsutbyggnad				8 805	3 000	-5 805
- varav investeringsutgift				8 805		
- varav investeringsbidrag				0		
Summa	49 452	96 700	47 248	53 732	52 000	-1 732
Löpande investeringar						
Nya gång- och cykelvägar				4 119	5 000	881
Övriga infrastrukturinvesteringar				1 242	1 800	558
Övriga fastighetsinvesteringar				1 767	2 000	233
Lokalbehov verksamhet				2 550	3 000	450
IT-utrustning gemensam nämnd				6 726	5 600	-1 126
Inventarier investeringar nämnder				4 144	3 840	-304
Upprustning centrummiljöer				969	1 000	31
Planerat underhåll fastigheter				12 374	13 000	626
Investeringar fritidsanläggningar				1 594	5 000	3 406
Planerat underhåll gator och vägar				15 873	15 000	-873
Summa				51 358	55 240	3 882
Summa totalt				105 106	107 240	2 134

Kommentar: Årets investeringsutgifter är 2,1 mkr lägre än budgeterat. I huvudsak beror det på att planerade investeringar inte blivit genomförda.

Nya brandstationen färdigställdes år 2020 och Moragatan år 2021.

Investeringsredovisning per styrelse/nämnder
 (tkr)

Styrelse/nämnder	REDOVISAT 2022			Avvikelse Netto	2021 Redovisat Netto
	Inkomster	Utgifter	Netto		
Kommunstyrelse	0	-51	-51	-51	-308
Byggnadsnämnd	0	-1 482	-1 482	-642	0
Tekniknämnd	0	0	0	0	-49 311
Teknik- och servicenämnd	0	-79 369	-79 369	7 131	0
Kultur- och fritidsnämnd	0	-213	-213	38	-1 551
Gemensam servicenämnd för IT	0	-6 726	-6 726	-1 126	-4 708
För- och grundskolenämnd	0	-406	-406	-6	-292
Gymnasienämnd	0	-1 672	-1 672	28	-945
Servicenämnd	0	0	0	0	-992
Socialnämnd	0	-406	-406	44	-197
Finansförvaltning	0	-532	-532	-532	0
Summa styrelse/nämnder	0	-90 856	-90 856	4 884	-58 304

Till
Fullmäktige i Mora kommun
organisationsnummer 212000-2213

Revisionsberättelse för år 2022

Vi, av fullmäktige utsedda revisorer, har granskat den verksamhet som bedrivits i styrelse, nämnder och fullmäktigeberedningar och genom utsedda lekmanrevisorer/revisorer den verksamhet som bedrivits i kommunens företag. Granskningen har utförts av sakkunniga från PwC som biträder revisorerna.

Styrelse och nämnder ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. De ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll och återredovisning till fullmäktige.

Revisorerna ansvarar för att granska verksamhet, intern kontroll och räkenskaper samt att pröva om verksamheten bedrivits enligt fullmäktiges uppdrag och mål samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god revisionssed i kommunal verksamhet och kommunens revisionsreglemente. Granskningen har haft den omfattning och inriktning samt givit det resultat som redovisas i bilagan "Revisorernas redogörelse för år 2022".

Kommunen redovisar ett positivt resultat om ca 32,7 mnkr för år 2022. Årets resultat förklaras till största delen av ökade skatteintäkter och statsbidrag. Revisorerna konstaterar att kommunen redovisar ett överskott men att nämnderna redovisar en samlad negativ avvikelse mot budget för året om -28,8 mnkr varav socialnämnden står för den största avvikelsen om -28,7 mnkr. Övriga nämnder som redovisar underskott är byggnadsnämnden, teknik- och servicenämnden samt gymnasienämnden.

Revisorerna vill påtala att trots ett positivt resultat i kommunen så ställer den ekonomiska situationen höga krav på att styrelse och nämnder bedriver ett aktivt arbete med att vidta tydliga åtgärder för att anpassa verksamheterna till de av fullmäktige tilldelade ramarna.

Revisorerna vill särskilt lyfta att kommunstyrelsen även fortsättningsvis säkerställer en aktiv roll avseende uppföljning, uppsikt och samordningsansvar i arbetet med effektivisering och framtida budgetanpassningar. En fungerade styrning inom kommunen och en ökad samverkan är väsentligt i en föränderlig omvärld för att kunna möta de utmaningar som kommunen står inför.

Vi bedömer att socialnämnden delvis har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt men inte ekonomiskt tillfredsställande sätt.

Socialnämnden redovisar ett underskott för året om -28,7 mnkr. Revisorerna ser mycket allvarligt på den ekonomiska utvecklingen och vill med anledning av de betydande underskotten rikta kritik mot socialnämnden.

Det är av yttersta vikt att socialnämnden fortsätter åtgärdsarbetet för att kunna bedriva verksamheten inom de av fullmäktige tilldelade ramarna. Nämnden bör säkerställa att åtgärder vidtas som ger effekt på såväl kort som lång sikt samt att åtgärderna kompletteras med analyser av konsekvenser för verksamheten.

Vi bedömer att gymnasienämnden respektive teknik- och servicenämnden delvis har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt men inte helt ekonomiskt tillfredsställande sätt. Nämnderna redovisar underskott för året om -4,3 mnkr respektive -1,4 mnkr.

Vi bedömer att byggnadsnämnden i allt väsentligt har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt men inte helt ekonomiskt tillfredsställande sätt. Nämnden redovisar ett underskott för året om -0,3 mnkr.

Vi bedömer att styrelsen och övriga nämnder i Mora kommun har bedrivit verksamheten på ett delvis ändamålsenligt men från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Vi bedömer, med bakgrund i nämndernas redovisade underskott, att socialnämndens, gymnasienämndens, byggnadsnämndens samt teknik- och servicenämndens interna kontroll inte helt har varit tillräcklig. Vi ser det som väsentligt att nämnderna säkerställer ett systematiskt arbete och att åtgärder vidtas för att nå en ekonomi i balans.

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande.

Vi bedömer, utifrån genomförda granskningar, att styrelsens och övriga nämnders interna kontroll i huvudsak har varit tillräcklig.

Vi bedömer sammantaget att resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med det finansiella målet som fullmäktige fastställt. Vad gäller de verksamhetsmässiga målen gör vi bedömningen att resultatet enligt årsredovisningen delvis är förenligt med de verksamhetsmål som fullmäktige uppställt.

Vi tillstyrker, trots ovan riktad kritik, att fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för styrelse och nämnder samt de enskilda ledamöterna i dessa organ.

Vi tillstyrker att fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för gemensam nämnd social myndighetsutövning, gemensam gymnasienämnd, gemensam servicenämnd IS/IT, gemensam servicenämnd lön, gemensam miljönämnd, nämnd för kostsamverkan, hjälpmedelsnämnden och språktolknämnden samt de enskilda ledamöterna i dessa organ.

Vi tillstyrker att fullmäktige godkänner kommunens årsredovisning för 2022.

Inge Tomth

Mats Leijon

Susanne Halén

Helen Ekstam

Bilagor:

Till revisionsberättelsen hör bilagorna:

Revisorernas redogörelse

De sakkunnigas rapporter avseende genomförda fördjupade granskning år 2022

Granskningsrapporter från lekmannarevisorerna i de kommunala bolagen.

**MORA
KOMMUN**

Fredsgatan 16, 792 80 MORA
Tel: 0250-260 00
E-post: mora.kommun@mora.se
www.morakommun.se